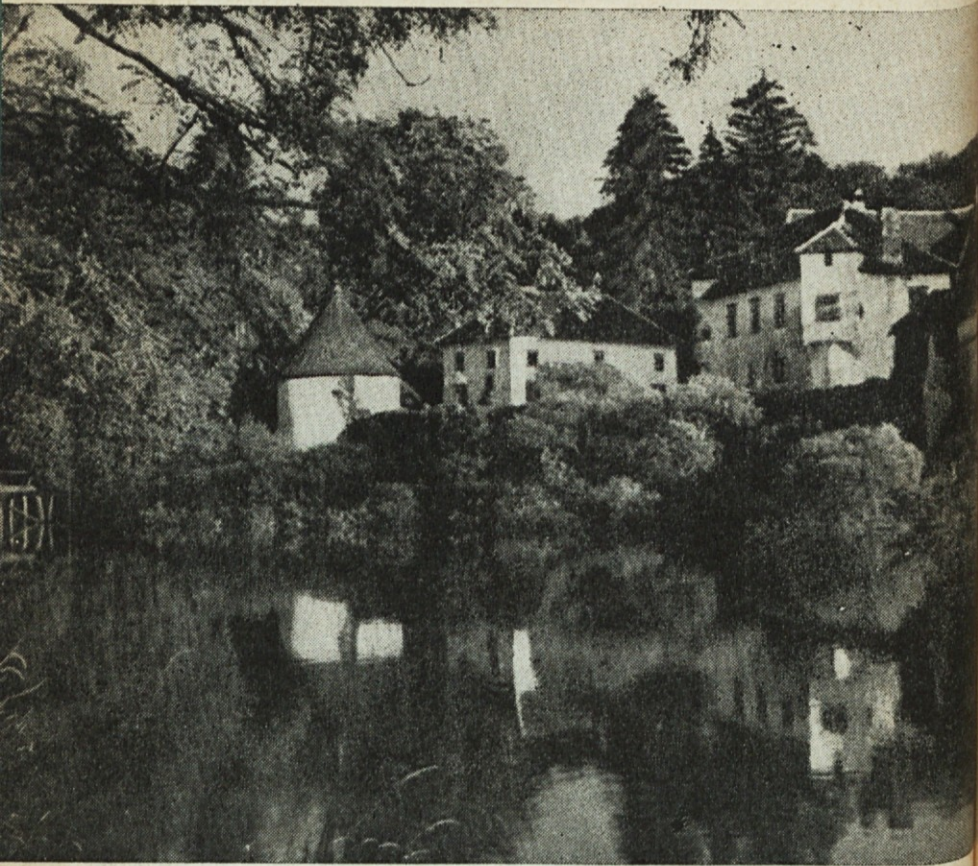

59983

L
A
V
I
D
A
E
S
P
I
R
I
T
U
A
L
C
O
L
L
E
G
E
-
N
-
J
E
F
F
E
R
S
O
N
S
1963

Slovenija je bila nekdanj vsa posejana z veličastnimi in starodavnimi gradovi. Mnogi izmed njih so bili v zadnji vojni porušeni. Nekatere so sicer popravili, a nekdanje znamenitosti ni mogoče vrniti. Slika zgoraj nam kaže grad Otočec pri Novem mestu.

KRŠČANSTVO NI ODPOVEDALO

„Ali je krščanstvo odpovedalo? Ali v dolgih 2000 letih človeka ni moglo do cela preroditi?“

Tako se dandanes mnogi sprašujejo, ko gledajo svetovno razdejanje, vso to laž, nasilje, sovraštvo in pohlep. Drugi pa krščanstvu kar naravnost očitajo, da je ob moč.

Kaj je na take očitke in na taka vprašanja odgovoriti?

Prvič nimajo nobene pravice krščanstvu ničesar očitati oni, ki so to krščanstvo vedno in povsod v vsem njegovem delovanju ovirali in mu neprestano metali polena pod noge.

Drugič je treba nasprotnike krščanstva resno vprašati:

Kako, da niste vi odrešili človeštva in mu ustvarili raj na zemlji, kot ste mu to vedno obljubljali?

Tretjič je treba razlikovati krščanstvo in kristjane.

Krščanstvo ni odpovedalo in ne more odpovedati. Pač pa so odpovedali tisti slabi kristjani, ki ne živijo več krščansko, to pa često ravno zato, ker so vse preveč gledali in poslušali tiste, ki krščanstvo vseprek napadajo in rušijo.

Četrtrič: Zakaj krščanstvo v dolgih stoletjih ljudi ni tako prepojilo s svojim naukom, da bi bile revolucije, kot jih gledamo danes, že vnaprej nemogoče?

To vprašanje temelji na delno napačni predstavi: kot, da bi krščanstvo imelo opraviti z enim in istim člankom vseh 2000 let, kot bi vseh 2000 let vzgajalo le eden in isti človeški rod.

Petič je treba vedeti, da bo Cerkev, dokler bo na zemlji, trpeča Cerkev.

V evangeliju govori Gospod, da je prinesel na zemljo boj, da bodo morali njegovi učenci veliko trpeti.

Prav posebno poudarja, da ni prinesel na zemljo raja, da ga tudi njegova Cerkev ne bo na zemlji imela. V Cerkvi bodo do sodnjega dne pšenica in ljulika, dobre in slabe ribe, pridni in leni hlapci, pametne in nespametne device, bogatini in ubogi Lazarji, požrtvovalni apostoli in sebični stremuhi Tako je Gospod v evangeliju povedal, kakšna bo zgodovina krščanstva: večni boj med lučjo in temo, med resnico in lažjo, med vero in nevero, med čednostjo in grehom. Zdaj dobro zmaguje v tej deželi, istočasno se v drugi umika in pada. Zdaj slavi zmago Jeruzalem, zdaj Babilon.

Tako je bilo v prvih krščanskih občinah, tako v srednjem in novem veku, tako bo ostalo do konca sveta. Peklenske moči se danes morda silneje zaletavajo v Petrovo skalo, morejo jo celo pretresti prav do najglobljih temeljev, ali premagale je nikoli ne bodo.

A. S.

Krstna obljuba, ki jo zahteva Cerkev od vsakega, ki se približa krstnemu kamnu, vsebuje v glavnem dvoje: odpoved hudobnemu duhu, njegovim delom in njegovemu napuhu in izpoved vere v poglavitne resnice krščanstva.

Krstna obljuba

S pepelnično sredo vstopimo v postni čas, čas pokore in notranjega očiščenja, čas duhovne priprave na sveto Veliko noč. Na veliko soboto zvečer bomo zaključili to velikonočno obnovo s slovesno obnovitvijo krstne obljube, ki je v novem bogoslužju velikega tedna eden najlepših in najpomembnejših obredov.

Krstna obljuba, ki jo zahteva Cerkev od vsakega, ki se približa krstnemu kamnu, vsebuje v glavnem dvoje: odpoved hudobnemu duhu, njegovim delom in njegovemu napuhu in izpoved vere v poglavitne resnice krščanstva. V svojem bistvu pa je krstna obljuba kakor dvojstranska pogodba, sklenjena med Bogom in človekom; slovesna in javna pogodba, ki so ji priča nebo in zemlja; pogodba, napisana ne s človeško, ampak angelsko roko; ne s črnim, marveč z dragoceno krvjo Jezusa Kristusa; ne na papir ali pergament, ampak v večno knjigo božjega usmiljenja; pogodba, v kateri ne gre za minljive zemeljske dobrine in koristi, ampak v večno srečo in slavo. Kakor vsaka pogodba vsebuje tudi ta dvostranske pravice in dvostranske obveznosti, ki jih bom skušal tu z besedami svetega pisma, svete Cerkve in božjih svetnikov na kratko razložiti.

V Stari zavezi je Bog sklenil za-

vezo z očaki in po Mojzesu na Sinajski gori z vsem izraelskim ljudstvom. Bistvo te zaveze je po svetem pismu naslednje: Jaz sem vaš Bog, vi ste moje ljudstvo. Spolnajte mojo postavo in jaz vas bom ohranjal, branil in blagoslavljal.

V Novi zavezi sklepa Bog z ljudmi podobno zavezo pri svetem krstu, ki pa ima napram starozavezni neizrečeno višji, duhovni in nadnaravni značaj. Po krstu smo kristjani poklicani v občestvo z našim Gospodom Jezusom Kristusom (1 Kor 1, 9); smo združeni na čudovit način z Bogom Očetom, Sinom in Svetim Duhom; postanemo deležni same božje narave (2 Petr 1, 4). Skromne podobe te zveze med Bogom in kristjanom, ki jih najdemo v naravi in jih sam božji Zveličar in apostol Pavel omenjata, so: življenjska vez, ki družiti trto in mladike; cepič, ki se zraste z drevesom; zveza med udi in glavo v človeškem telesu. Zaveza z Bogom je bila v Stari zavezi potrjena s krvjo darovanih živali; krstna zaveza pa je potrjena s krvjo božjega Jagnjeta Jezusa Kristusa. Tako čudovita je ta zveza kristjana z Bogom, da jo Jezus primerja z ono neizrekljivo zvezo, ki je med njim in Očetom. Takole moli pri zadnji večerji: „Naj bodo vsi, ki bodo v me verovali, eni, kakor ti, Oče, v meni

in jaz v tebi, naj bodo tudi oni v nama eno“ (Jan 17, 21). Je ta zveza z Bogom, ki se sklene pri svetem krstu v resnici nekaj tako velikega, da presega vse naše pojme in predstave. Po eni strani se nam v njej odkriva neskončna božja dobrota, po drugi pa neizrekljiva veličina krščanske vere in krščansko dostojanstvo. Prej udje satanovi postanemo po krstu udje Kristusovi; prej otroci satanovi smo po krstu postali otroci božji; prej zapisani pogubljeni postanemo po krstu dediči nebeškega kraljestva.

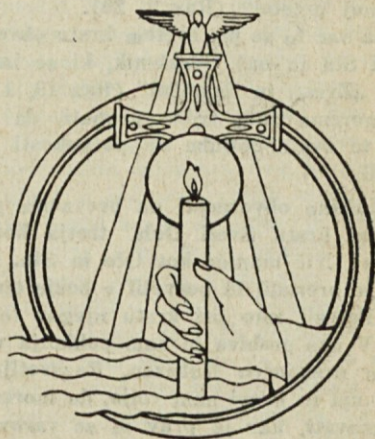
ZA KAJ SE ZAVEŽE BOG

Po svetem krstu se troedini Bog v resnici zaveže napram kristjanom za gotove obljube in obveznosti, seveda popolnoma in samo iz dobrote in usmiljene ljubezni.

Bog Oče, ki nas pri krstu sprejme v občestvo svojega Sina in nas prizna za svoje otroke, se zaveže, da nas bo odslej gledal z istimi očmi in ljubil z isto ljubeznijo, kakor gleda in ljubi svojega edinorojenega Sina. Jezus sam nam je za to pričal, ko govori pri zadnji večerji Očetu glede apostolov in krščanskih vernikov: „Oče, razodel sem jim tvoje ime, da bo ljubezen, s katero si me ljubil, v njih. Ljubil si jih, kakor si mene ljubi.“ (Jan 17, 23. 26). Iz te ljubezni nebeškega Očeta potekajo nepopisni, čudoviti darovi, ki nam jih po svetem krstu deli: posvečujoča milost, katere najnižja stopnja presega po vrednosti vsa kraljetva in zaklade sveta; vera, upanje in ljubezen, ki jih vsadi v našo dušo in tako položi temelj našemu krščanskemu življenju; vse druge krščanske kreposti, ki jih v početku že pri krstu prejmemo in z njimi darove in sadove Svetega Duha, po katerih se nadnaravno življenje v naših dušah razvija in utrjuje. Pa gre Bog

Oče v svoji ljubezni še dalje. Samega sebe se daruje kristjanom in s Sinom in Svetim Duhom pride prebivat v našo dušo, po pričevanju Jezusovem: „Ako me kdo ljubi, ga bo tudi moj Oče ljubil in hova k njemu prišla in pri njem prebivala“ (Jan 14, 23). Kjer sta pa Oče in Sin, tam je v nerazdružljivi Trojici vedno tudi Sveti Duh. In ko Bog Oče po krstni zavezi in milosti v nas prebiva, smo lahko gotovi, da nas vedno in povsod spremlja s svojimi očmi, vedno na nas misli, nas varuje in vodi s svojo dobroto, ljubeznijo in modrostjo. Za našo zvestobo pa nam obljublja večno srečo v nebesih, ki je po besedi svetega Pavla tako velika in neizrekljiva, „da oko ni videlo in uho ni slišalo in v nobenega človeka srce ni prišlo, kar je Bog pripravil njim, ki ga ljubijo“ (1 Kor 2, 9).

Ko strmeč premišljujemo čudovito dobroto Boga Očeta, pogledjmo zdaj, kakšne obveznosti je prevzel glede nas pri svetem krstu Bog Sin. Ko se združi z nami v skrivnostnem telesu Cerkve

Naj v ta obilni studenec stopi moč Svetega Duha! Tukaj naj se izperejo madeži vseh grehov!

kakor glava z udi, se obveže ravnati z nami, ogledati nas in ljubiti nas kot del samega sebe, kot kost od svoje kosti in meso od svojega mesa. Sam pravi: „Kakor je mene ljubil Oče, sem tudi jaz vas ljubil“ (Jan 15, 9). Vse, kar je njegovega, je po svetem krstu tudi naše. Razodel nam je Očeta in nas naučil moliti k njemu najlepšo molitev: Oče naš, kateri si v nebesih. Poslal nam je tolažnika Svetega Duha. Dal nam je umirajoč na križu svojo mater, da bo tudi naša Mati. Dal nam je sveto Cerkev z vsem njenim duhovnim bogastvom in vodstvom. Dal nam je samega sebe v zakramentu svetega Rešnjega Telesa. V večni skrbi za naše zveličanje nam je za nove, težke čase razodel svoje srce, da bi v njem imeli zatočišče in varstvo. In obljublja nam, da nas bo enkrat, po zvestem življenju, sprejel k sebi, kjer bomo z njim vekomaj kraljevali v nebeškem kraljestvu. „Oče, hočem, naj bodo ti, katere si mi dal, z menoj tam, kjer sem jaz“ (Jan 17, 24). „Kdor bo zmagal, mu bom dal, da z menoj sede na moj prestol“ (Raz 3, 20).

Za vse to se pri svetem krstu obveže božji Sin in naš Odrašenik, ki se imenuje „Zvesti in Resnični“ (Raz 19, 11), ki moremo zato trdno zaupati, da bo vse te svoje obljube do potankosti izpolnil.

Kakšne obveznosti pa prevzame pri svetem krstu Sveti Duh, tretja božja oseba? Nič manjše kot Oče in Sin. On nas je prerodil in posvetil v božje otroke. Postali smo pri krstu njegov tempel. V nas prebiva in nam poklanja vso svojo neskončno ljubezen. Razsvetljuje nam um in krepi nam voljo, da moremo spoznavati, kar je prav in se varovati hudega ter delati dobro. Od njega prihaja milost svetih zakramentov, dar dobrih misli, želja in sklepov; od njega veselo zadoščenje, kadar zmagujemo

skušnjave in delamo dobra dela; od njega so tudi očitki vesti, kadar smo zašli na krivo pot, pa tudi milost spreobrnjenja in kesanja, da se zopet spravimo z Bogom. On ohranja čistost deviškim dušam in daje stanovitnost mučencem in spoznavavcem. On je in ostane vernikom v vseh trenutkih življenja prvi duhovni voditelj, zagovornik in tolažnik.

Vse to nam odkriva prvi del krtne zaveze, kjer gledamo neskončno božjo dobroto v taki nesluteni in nezasluzeni meri, da ne moremo drugega kot ponavljati s psalmistom: „Slávi, moja duša, Gospoda, ne pozablaj nobene njegovih dobrot.

NAŠE OBVEZNOSTI

Ker je krtna zaveza dvojestranska moramo v njej poznati tudi svoje lastne obveznosti napram troedinemu Bogu. Rekli smo že, da se te dajo združiti v dvoje: odpoved satanu, njegovim delom in njegovemu napuhu in verna vdanost Kristusu po veri, upanju in ljubezni. Sveti Gregor iz Nise pravi: „Krščanstvo je združenje in življenje s Kristusom.“ Udje morajo živeti z glavo. Krščansko življenje mora biti nadaljevanje Kristusovega življenja na zemlji. Lepo o tem piše sveti Janez: „Kdor pravi, da ostane v Kristusu, mora tudi sam tako živeti, kakor je on živel“ (1 Jan 2, 6).

Tako smo se pri krstu zavezali in od teh obveznosti nas nihče na zemlji nikoli ne more odvezati. Res je, da smo se za vse to zavezali po besedi naših botrov, ali zavezali smo se po njih za to, kar je neobhodno potrebno za zveličanje. Le po spolnjevanju krtne obljube smo resnični kristjani, vredni božje ljubezni in večnega plačila v nebesih.

Prvi del krtne obljube je torej večna odpoved satanu, njegovim delom, ki so vse vrste grehi, in njegovemu na-

puhu, ki se javlja v brezbožnem svetu, o čemur pravi sveti Janez: „Karkoli je na svetu, je poželjenje mesa in poželjenje oči in napuh življenja“ (1 Jan 2, 16). Hrepenenje brezbožnih ljudi ne gre za drugen kot za nasladi, čezmernim bogastvom in praznimi svetnimi častmi. Isti apostol nas zato opominja: „Ne ljubite sveta ne tega, kar je na svetu. Če kdo ljubi svet, ni v njem Očetove ljubezni“ (1 Jan 2, 15). Podobno nas spodbuja sveti Pavel, „da se odpovejmo brezbožnosti in posvetnim željam in na tem svetu trezno, pravično in pobožno živimo, pričakujoč blaženega upanja in veličastnega prihoda velikega Boga in Zveličarja našega Jezusa Kristusa“ (Tit 2, 12).

Neprekinjena borba s satanom in brezbožnim svetom je torej po krstni obljubi naša prva, sveta, neodložljiva dolžnost. Kar svet ljubi, to moremo mi zavračati; kar svet sovraži, za tem moramo mi stremeti. Za vernega kristjana je edina resnična nesreča v življenju smrtni greh. Ve, da z njim prelomi slovesno zavezo z Bogom, pogazi Kristusovo kri, ugasne v duši luč Svetega Duha, se odpove Kristusu in se vnovič podvrže satanu. Zato mora biti naš trdni sklep: Rajši umreti kot smrtno grešiti! To naj bi bil tudi glavni cilj krščanske vzgoje otrok.

Drugi del krstne obljube pa nas veže k popolni vdanosti Kristusu, ki mu moramo v vsem slediti: s ponižno in iskreno vero v njegov nauk, ki nam ga oznamja Cerkev; s trdnim upanjem v njegove obljube in z resnično ljubeznijo, ki naj se izkaže v izpolnjevanju božjih in cerkvenih zapovedi, po njegovih lastnih izjavah: „Ako boste spolnili moje zapovedi, boste ostali v moji ljubezni“ (Jan 15, 10). „Kdor me ne ljubi, mojih besed ne spolnjuje“ (Jan 14, 24). „Kdor Cerkve ne posluša, naj ti bo

kakor pogan in cestinar“ (Mt 18, 17).

Krščansko življenje — hoja za Kristusom. K temu nas vzpodbujajo tudi krstni obredi. Tam Cerkev iz nas izganja hudobnega duha, nas zaznamuje z znamenjem križa na čelu in na srcu, da bi vedno zvesto Kristusa spoznavali v notranjem in zunanem življenju. S tem namenom za krščence moli, naj jih Gospod, zaznamovane z njegovim križem, varuje s trajno močjo, da bodo s spolnjevanjem njegovih zapovedi zaslužili priti v večno slavo. Izročča jim belo obleko, simbol nedolžnosti, in jih opominja, naj jo prinesejo neomadeževano pred sodni stol Jezusa Kristusa, da bodo imeli večno življenje. Mazili jih s krstnim oljem in sveto krizmo, da označi s tem svetost krščanskega poklica in jim podaja v roko gorečo luč, da bi bili luč sveta in bi v življenju spolnili Jezusovo naročilo: „Tako naj sveti vaša luč pred ljudmi, da bodo videli vaša dobra dela in slavili vašega Očeta, ki je nebesih“ (Mt 5, 16).

+

V teh mislih skušamo preživeti postni čas; prežeti od svetih čustev in sklepov obnovimo za Veliko noč svojo krstno obljubo. Spominjajoč se neizmernih dobrot in milosti, ki nam jih po svetem krstu deli troedini Bog, se ne strašimo pred spolnjevanjem svojih krščanskih dolžnosti. Bog, ki nas je poklical v občestvo svojih otrok, nas ne bo pustil sredi skušnjav in nevarnosti v svetu brez svoje pomoči. Prav zakrament svetega krsta nam daje z nedopovedljivo častjo božjega otroštva tudi pravico do vseh dejanskih milosti, ki so nam potrebne za zmago nad peklom, nad brezbožnim svetom in nad lastnim grešnim poželjenjem. Le zaupno in stanovitno molimo in s Cerkvijo živimo, da bo božja pomoč ostala vedno z nami. ALOJZIJ KOŠMERLJ

Pravijo, da je značilno za današnje mladino prav to, da hoče resnice in pristnosti za vsako ceno; da se upira biti eden v množtvu; da hoče osebne svobode in čeprav težkih odgovornosti. A ker tega svojega teženja ne more usmeriti v dobro, v dejavno ustvaritev teh idealov, zahaja v nered, nevoljo in brezvoljnost

Mladina „novega vala“

Pred nekaj letj se je znana francoska revija vprašala: „Ali novi val veruje v Boga?“ Odgovori so bili zanimivi, morda najbolj zaradi raznolikosti, da ne rečem nasprotja. Težko je namreč dati enoten odgovor za vso mladino. Mladina bo zmerm šla v dvoje skrajnosti: kdaj bolj, kdaj manj. Pri presoji je nevarno, da jo ali prehitro obsodimo ali prehitro odvežemo krivde.

Filmu „Les Tricheurs“ (v Argentini: Los Tramosos) očita tako posploševanje eno izmed deklet, ki odgovarjajo na zastavljeno vprašanje. Pravi: Kaže, kakor da je vsa mladina danes vdana le plesu, pijači in spolnosti; kakor da je pripravljena plačati kakršnokoli ceno za to, da pride do denarja, avta in popolne svobode; krivdo za vse svoje krivde pa meče na odrasle, družbo in atomsko bombo. A to ni res!

Nek odgovor daje eden izmed glavnih igralcev omenjenega filma, Mic, ko pravi: mladina je sita vsega in ne veruje v nič več. Ni pa res, da se ta „naveličanost življenja in vedno prihodnja praznina“ kažeta le v pijančevanju, laži, razbijanju, ampak zna mladina vse to zruševati z delom. Res pa je, da dela samo zato, ker je to najbolj preprost in varen način, kako priti do

denarja. Pri vsem tem mladina išče le učinkovitosti, kar je umljivo, saj naša doba rojeva val tehnikov. Ti si v vsem sami postavljajo lestvico vrednot, brez sovraštva in prekucij, a tudi brez načel. In v tem je vse zlo današnje mladine: v tej jasno začrtani poti, ki pa izključuje vsak ideal. Če se kdo še bori za kak ideal, se zato, ker je bil prejel milost navdušenja. Velika večina pa niti ne veruje, niti noče oznanjati svoj nevere, ampak si je prisvojila staro pogansko načelo: delati ne da bi veroval.

Nova družba

Kako je mogoče, da kulturne dežele kot so Anglija, Francija, Švedska po tej vojni dobesedno pustoši podivjanost mladine. Toda tudi druge države opazajo podobne pojave, celo take države, ki niso doživele vojne in njenih grozot z naravnimi kvarnimi vplivi. Tudi za železno zaveso v bistvu položaj ni dosti drugačen, razen v kolikor tam močnejša država trdneje drži vajeti.

Kaj družji vso to mladino? Nekateri sodijo, da obleka in noša: blue jeans (vaqueras, pastirske hlače) in vetrnjača; dolgi, razmršeni lasje ali lasulje. Drugi, da podobni množični odzivi, ki označujejo vse tiste tako imenovane „fans“ (tukaj včasih: hinchas, navijalec, privrženeec): oboževanje istih zvezd in zvezdnikov, podobno govorjenje in kretnje, pomešavanje vrednot, kot je na primer protinaravno zabrisavanje razlik med spoloma, isti smisel

za nesmisel in podobno. Imena so sicer po različnih državah ista.

Hudo je, da se celo turizem okorišča s takimi pojavi: koliko popotnikov prihaja v Pariz, da si ogleda — morda z večjo pazljivostjo kakor Eiffelov stolp ali Louvre — tiste „eksistencialistične greznice“.

Od kod vse to?

Prvi vzrok bo nedvomno v tem, da današnji človek živi nepristno življenje, kj mu ga vsiljuje družba. Družba pa ni drugo kakor brezoblično mnoštvo (masa) in človek v njej brezpravni, brezmočni delček.

A ta družba ne pozna očetne oblasti, ne spoštuje državnih ustanov, je brezverna, živi brez nraavnih načel, se ne pusti vzgajati, ker je tudi vzgoja v krizi in polomu... Na razvaline vsega tega današnja družba ne postavlja ničesar.

Pač pa ji ostaja videz in, namesto globine, plitvost. Kjer je bila včasih vera, tam so danes nove bajke. In bajki je ime vsespolnost. Boginje so Bri-

gitte Bardot, nova Venera. Novi bogovi so športniki, ki so nadomestili nekdanje viteze in svetnike. Svečeniki te vere, ki zastopajo Minervo, boginjo s ključem do modrosti življenja, so junaki novega vala: radijski in televizijski napovedovalci; bralci zvezd, rok, kart, stekla; katere iznašajo svoje mere...

Vsi tј kmalu dosežejo, da človek pozabi, kako ga doma čaka v majhnem domu utrujena, morda uvela žena, ali pa je ni, ker je morala po svojih družabnih poslih...; da mora stati v vrsti povsod; da se mora gnesti po vozilih; da je življenje pusto in prazno, čeprav večkrat ne najde nikjer mirnega kotička...

Ko pride domov, ga ta pritisk družbe ne zapusti, zakaj tu je suženj slike s TV, ki mu zna prisoditi vsak dan drobček „kulture“, ne toliko, da bi živel, ne toliko, da bi umrl... Ujezi se včasih, kriči, ugasi aparat — ko pa kupuje karkoli, bo kupil, ne da bi pomislil, kar mu je bil ukazal vsemogočni gospod z obločnice.

Prvi prizor Finžgarjevega „Divjega lovca“, ki so ga vprizorili člani in članice sanmartinskega odseka SFZ in SDO v januarju 1963

Stvar bi ne bila tako huda, ko bi kritično gledali na to stalno prevzgajanje, ki smo mu umetno podvrženi.

Upornik brez vzroka

Ne gre pri razčlembi mladinske upornosti le za skrajne pojave, kot sta mladostni zločinci ali „jezljivci“. Velika večina mladine danes živi v nerazumljivi upornosti.

Nedvomno se spominjamo filma „Upornik brez vzroka“. Glavni igralec James Dean je postal cel simbol te mladine.

Njegova zgodba je v tem, da išče nasilno, a brezupno to, kar so njegovi predniki bili: zapravili v stoletju prilagodljivosti in nepristnosti, vezani na prazne življenjske obrazce in živeč brez vere v navidezno verskem okolju, ki pa ga je v resnici razjedalo razumarstvo. Sicer so nekateri mislili, da se bo dalo ohraniti nekatere vrednote, tudi potem ko so jim bili odvzeli njih verski značaj, a brez milosti še človeške vrednote izgube veljavo, ker je človek preveč pogreznjen v svojo sebičnost.

V takem družinskem okolju, ki je v temelju načeto in mu manjka bistvenega — ljubezni, v tej zvezi brez ljubezni in iz nje se rojeva današnja mladina — brez ljubezni, ki pa jo je prav zato bolešno žejna. Vsi so danes otroci brez matere, sirote. Tak človek je vedni nenasitnež, ki išče kjerkoli ljubezni ali kakršnegakoli nadomestila zanjo, pa ga pogosto ne nahaja niti sredi največjega trušču hrupne zabave.

Inšpektor Frameck pravi v filmu „Upornik brez vzroka“: Vsa ta mladina je preobčutljiva in, da se zavaruje pred to svojo slabostjo, nagsonsko prizvema držo brezbriznosti, tolovajstva, hlinj; trdoto, da bi si z nečim nadomestila pogum, ki ga ji popolnoma manjka. Dečaki s puhom pod nosom in otroškimi potezami skrivajo svojo negoto-

vost v usnjate obleke in umazane blue-jean, da bi bili vsaj navidezno podobni gangsterjem in morilem.“

Kaj predvsem označuje to mladino?

Najprej ta gon po nasilnosti, ki izvira iz osnovne negotovosti, kar pa spet prihaja iz pomanjkanja ljubezni. Potem kaj preprost pojem o časti, zaviti v nenaravno plitvost sladkobnih zgodbic. Dalje občutje, kot da je spor med starimi in mladimi nekaj neizbežnega, ker ne pomenja tokrat le dveh dob, ampak dvoje svetov. Tale razgovor nam bo pojasnil, kaj s tem mislimo. Gre za pogovor, ki ga ima Jim (James Dean) s starši, potem ko je Jim v nekem pretepu pospešil smrt svojega tovariša, ki je bil slučajno njegov nasprotnik v „igri“:

Jim: Poslušaj, mama, eden izmed mojih sošolcev je nocoj umrl. Umrl, me razumeš? Ne moreš tajiti, da ne razumeš. Ne moreš reči, da se mi nič zgodilo. Resnica je resnica.

G. Task: Ti ne znaš sam razločiti, kaj je resnica. Moreš le sam pred seboj, pred svojo vestjo, priznati svojo zmoto in skušati, da jo popraviš. To je vse, kar je v življenju važno. Drugi nimajo nič opraviti s tvojo vestjo.

Jim: Lažeš. To praviš, da bi me pomiril, zato da bi preprečil, da se jaz ne bi predal policiji. A ne boš me preteptal. Ali še veš, kaj si mi priporočal, ko sem bil še majhen? 'Zmerom povej resnico'. Ko sem bil majhen, si me jemal na kolena in mi pravil: vestice, zato da bi me prepričal, kako grda stvar je laž. Ne boš me zdaj obrnil, da je bilo vse tisto zlagano! Ni mogoče dajati npravne nauke, zato da jih potem tajiš, kadar nastopijo posledice...

Ga. Task: Poslušati moraš le zdravo pamet, Jim. Vse drugo je romantičen. Očka ti je proporočal, da ne laži,

in je imel prav. Toda, kaj se pravi lagati? Ali si se že kdaj vprašal po tem? Ali te je kdo vprašal, kaj si storil? Ko te pokliče policija na zaslišanje, te ne bomo prosili, da molči. Prošiva le, da razumeš, kako neumno je, če bi se sedajle radovoljno javil na pričanje. Molčati se ne pravi lagati. Dovoljeno si je pridržati, kar kdo ve.

Jim: Ne! To se pravi lagati. Potvarjati resnico se pravi lagati; molčati se pravi lagati. Nisem prišel sem zato, da bi poslušal subtilnosti, mama. Prišel sem, da mi pomagata. Niti ti niti očka... Vidva mi govorita le zato, da bi se pomiril. Toda tokrat je stvar druga: nekdo je mrtev!

Jim hoče biti pogumen in dosleden, zato pride v spor z večerajšnjim svetom, ki je popustljivo kompromisarski. Jim se borj za načela! Kljub tej navidezni moči pa kmalu pokaže vso šibkost, ko govori s svojim dekletom:

Jim: Razumem. Poznam to stvar. Človek se čuti samega. Rad bi, da bi ga vsj ljubili, rad bi delal dobro, pomagal vsem ljudem... A pri vsem tem je nevarnost, da nas ne vzamejo resno, da nas imajo za sanjače, romantike, slabiče... In tedaj pričenemo skrivati to, kar v resnici smo. Obnašamo se kot junaki, gangsterji, zverine. Ali ne? Zato grem ne?

Judy: Da, za to približno za to. A človek ve, da je vse to samo videz. Človek hoče biti junak, ker nima poguma priznati, da je čisto navaden zemljan. Včasih si pravim, da je treba biti bolj močen za umik kakor za udarec...

Jim: Glej, česa se bojim jaz: da bi me imeli za slabiča. Ali morda zato, ker sem koncem koncev na dnu v resnici slabič?

Morda je značilno za današnjo mladino prav to, da hoče resnice in pristnosti za vsako ceno; da se upira biti

eden več v množtvu; da hoče osebne svobode in čeprav težkih odgovornosti. A ker tega svojega teženja ne more usmeriti v dobro, v dejavno ostvaritev teh idealov, zahaja v nered, nevoljo in brezvoljnost.

Kdo je kriv?

Taka mladina seveda prinaša glavobol. Stari se počutijo tako nekako kot da bi kdo zakričal v čitalnici. Včasih hočejo zakriti to dejstvo. Pa ni mogoče. Amerika in Evropa sta polni „srečnih“ dežel, po katerih se motovilijo in repenčijo milijoni jezljivcev in milijoni lutk s posrebnimi lasmi in izzivalnim pogledom.

Seveda, svet se zmerom bolj bogati: TV, razni gospodinjski stroji, avti... Tudi je ta svet tako lepo urejen! Človeku je vse odmerjeno. Pa vendar se človek ne znajde! Podoben je izgubljenemu kužku, ki se preriva skozi gnečo na Floridi; vsa zadeva je v tem, da se še bolj ne zgubi. Zlasti naša mladina je tak izgubljen kužek, ki ga vse od-riva, sam pa ne ve, kam naj bi se obrnil... Zato nasilno išče neke opore. Toda več svet se pomika z njim; ves svet drči nekam naprej.

Moderna tehnika potrebuje specializov. Mladina torej v njej dobi vsaj neko varnost. Toda prav ta tehnika, ki je hotela človeka zavarovati, ga je rešila tveganja. Tako človek celo v svojem poklicnem delu ne ustvarja več s tistim tveganjem, ki je človeku lastno. Mladina pa hoče tveganja, noče navidezne varnosti, zato je je sita.

Ko govorimo o človeku in njegovi dobi, moramo govoriti o družini. Ta pa je danes na robu poloma: razporoke, predzakonsko izživljanje in podobno. Toda ali tu ne zadenemo na odgovor na vse. Tisti, ki današnji mladini očitajo tolikere slabosti, ali se ne bi rajši vprašali, če niso morda oni krivci?

Resni družboslovski študiji so dokazali, da družina pričinja razpadati in doživi najhujši padeč v letih od 1920—1930. Iz teh družin prihajajo današnje družine in mladina, njim pa pomagajo učitelji, profesorji...

Kljub temu ima ta mladina velike prednosti pred starši: je odkrita, čeprav nekateri to označujejo za cinizem; veruje v večne vrednote, kot so ljubezen, čast, zvestoba.

Kaj storiti?

Tudi v Argentini je zadeva z dolge vita resna. Vsa večja mesta poznajo to nadlogo. Mladostni sodnik iz Mar del Plata pravi: „Dnevno je mnogo prijav. Toda za preveritev teh pritožb je treba policije, ki pa ima omejen delokrog. Racije so brezuspešne. Od januarja do aprila 1961 smo izvedli 163 racij in zaprli 582 mladostnikov. Mnogi so morali prespati na stražnici, ker so se njih starši vrnili domov šele ob šestih ali sedmih zjutraj.“

Torej gre res bolj za starše! Za konec tedna se vozi iz Buenos Airesa v Mar del Plata polno skupin mladostnikov, da se tam zabavajo po vseh pravilih sladkega življenja in novega vala.

„Če kdaj ob 3 zjutraj pokličemo starše, naj pridejo po svoje sinove, se ujeze, čemu jih budimo. Mladostniki sami pravijo, da imajo dovoljenje od staršev do katerekoli ure. Seveda imajo tudi ključke od stanovanja. Vemo, da nekatera stanovanja rabijo za orgije, zato smo skušali narediti spisek, a zaman, ker je bilo samo lansko leto prodanih nad 7000 stanovanj.“ Tako pravi policijski predstojnik Santos. Navadno na takih stanovanjih visi kak napis „Profesorica za krojenje“ ali „klasične plese“ ali „jezike“.

Pa še nekaj: s čim se duševno hraniti naša mladina? Vemo, kako nezadost-

ne so šole, kako je tudi zmogljivost dijakov vedno manjša. Za veliko večino je glavno hranivo radio in TV ter kino. Pa še tu največkrat vse skupaj omeje na glasbo in petje. Toda kakšno!

Glasba je izgubila ritem in harmonijo in le monotonno ponavlja nekatere figure, ki se skoraj redno sprevržejo ali v čutno dražljive ali v skrajno otopljive. Da o vsebini ne govorimo, zakaj v tem že vsak tepec smo postavljati namesto Boga „užitek“, ki ga seveda imenujejo veselje, srečo, blaženost, če le mogoče vzvišeno, nebeško, božansko. In vse skupaj ponavljajo enkrat, dvakrat, desetkrat, triindvajsetkrat! Kot nalašč za to, da vse, ki to pojejo, omeje do skrajnosti v njihovih umskih sposobnostih. Ker ni treba misliti, tem bolje! Knjige smo sprva zamenjali z revijami, te s slikanicami, danes mladino zanima le še prenosni radio na tranzistorje, ki zahteva minimum pazljivosti; z radiji nas more na vseh koncih in krajih.

Končno vprašanje torej: Ali to okolje ustvarja mladina ali pa morda okolje ustvarja to mladino? Še zdrava mladina prejema v tem okolju udarec za udarcem, ki po vseh pravilih moderne tehnike izničuje človeka. Mladina je danes nedvomno bolj pripravljena za junaštva kakor včasih, samo da ne ve, v čem je junaštvo in je zato daleč od Claudelovega reka: „Mladina ni bila ustvarjena za užitek, ampak za junaštvo.“ Če hoče biti v resnici junaška, ji večkrat odpove njeno duševno zdravje: napetost, v kateri mora živeti, je prevelika. Še je sicer mnogo mladostnikov, ki žive, kot da so zelenice veselja in sreče v svojem junaštvu, a kdo ve, če niso obsojeni biti osamljene zelenice, ker bi sicer ne obstajale v vsej polnosti ali zamrle.

DR. JOŽE RANT

Zgodovina Cerkve šteje do danes že skoraj dve tisočletji: cerkvenih zborov je bilo do zdaj enaindvajset. To bi pomenilo: po en koncil na vsakih sto let. Prvi je bil leta 325, na katerem je bilo 222 škofov. Na njem so določili, da je Kristus v polnem smislu pravi Bog.

Prvi vesoljni zbor

Apostolskega zbora v Jeruzalemu (okrog l. 49.) navadno ne štejemo v vrsto cerkvenih koncilov, čeprav je dejansko le-ta popoln vzor vseh koncilov. Najvažnejša reč, ki so jo tu apostoli določili, je bila ta, da Mojzesova postava in starozavezna obreza nikakor ni sta več obvezni, ker za zveličanje zadostujeta krst in vera v Kristusa pa življenje po novi postavi ljubezni. Veliko bruno starih predpisov je bilo s tem odvzeto vsem novokrščencem, ki so prihajali v vedno večjem številu iz poganstva v Cerkev. „Ne mi ne naši očetje ga nismo mogli prenašati,“ je razumevajoče dejal sv. Peter na tem zboru (Apd 15, 10). Tudi mi še danes uživamo to duhovno svobodo.

Prvih tri sto let je Cerkev živela v stiski katakomb in pogostih preganjanj. Na kak vesoljni zbor zato še misliti ni bilo, četudi se je marsikatero vprašanje porajalo in ogrožalo mir v Cerkvi. V posameznih pokrajinah, kakor v Mali Aziji in v Afriki, pa so se škofje že od konca drugega stoletja naprej radi sestajali na posvet in na skupščino ter razpravljali zlasti o krivih naukih.

S cesarjem Konstantinom je l. 313 zasijala Cerkvi zarja svobode.

Dvanajst let nato se je že sestal prvi vesoljni cerkveni zbor v mestu Ni-

ceji v Bitiniji, v sedanji Turčiji na azijski obali nasproti Carigradu (od 20. maja do 25. julija 325). Tudi cesar Konstantin, ki je ravno slavil dvajsetletnico vladanja, je bil navzoč na zboru, celo častno mesto so mu dali in poseben nagovor je imel na zbrane škofo. Dogodek je bil nadvse slovesen in sijajen. Zbora se je udeležilo kakih 220 škofov; sicer ga stari očetje slave z bibličnim številom kot zbor 318 „očetov naše vere“ a zapiskov nimamo. Papeža Silvestra ni bilo osebno; zelo star je že bil; poslal je legate ali odposlance, ki so ga zastopali. Prisotni škofje so bili izvečine iz dežel vzhodnega Sredozemlja, iz današnje Turčije, Sirije, Iraka, Irana, iz Palestine in iz Egipta. Tam je namreč tedaj najbolj cvelo krščanstvo. Boli malo, le petero škofov je prišlo z Zapada. Tudi iz Makedonije so bili. Nekateri škofje so še nosili vidne znake preganjanja in mučenja. To je dalo zboru še poseben sloves in poudarek. Na tem zboru so določili, da je Kristus kot Sin božji v polnem smislu pravi in resnič ni Bog, Luč od Luči, sobistven z Očetom. Večni spomenik tega najstarejšega koncila je naša veroizpoved ali Credo (potrjena 19. julija 325), ki jo še dandanes ponavljamo in pojemo pri sv. maši. Tako stara in častitljiva je.

Msgr. dr. JANEZ VODOPIVEC, Rim

ANGLEŠKI KARDINAL JE UMRL

V torek, 22. januarja je umrl zadet od kapi angleški primas, kardinal William Godfrey. Bil je v 73. letu. Nasledil je kardinalu Griffinu, ki je umrl l. 1956. Užival je izredno velik ugled med Angleži.

KITAJSKO-SOVJETSKI KOLONIALIZEM

Danes je pod sovjetskim kolonializmom 359.351.000 ljudi; pod kitajskim pa 726.374.000. Skupno torej 1 milijardo 092.363.000 ljudi ali ena tretjina človeštva.

PREKOMEREN POHLEP PO IMETJU JE NAVADEN ROP

Živahen odmev v časopisju je imelo zadnje skupno pastirsko pismo, ki so ga poslali svojim vernikom brazilski škofje. Prizadete so se čutile pri tem zlasti velike gospodarske družbe zaradi trditve škofov, da je „prekomeren pohlep po premoženju“ vladajočih imenitnih slojev po krščanski morali navaden rop“.

NA KONCILU VELIKO POMENIJO

Na vesoljnem cerkvenem zboru imajo veliko veljavo nekateri vidnejši kardinali, kakor: Francoz Lienart, Dunajčan König, Lercaro iz Bologne, Nemeč Bea, Montini iz Milana in Spellman iz New Yorka. Markantna postava je tudi kardinal Agagianian, prefekt kongregacije za širjenje vere.

JUNAK JAPONSKE ZGODOVINE

Več filmov o domovini in okolju, v katerem sta živela sv. Frančišek Ksaverij in sv. Ignacij Loyolski, bo kazala neka filmska družba na Japonskem. Eden izmed filmskih strokovnjakov je izjavil, da zanimanje za ta dva svetnika na Japonskem zelo narašča. Sv. Frančiška Ksaverija smatrajo Japonci za „junaka njihove zgodovine“.

VINCENCIJ POLOTTI — SVETNIK

V nedeljo, 20. januarja, je sv. oče Janez XXIII. prišel k svetnikom sv. Vincencija Palotti-ja, ustanovitelja družbe Palotincev, duhovnika in voditelja papeškega rimskega semenišča in vzgojitelja domačih duhovnikov in misijonarjev. Novi svetnik je živel v 19. stoletju. Rojen je bil leta 1795, dve leti pred našim Baragom.

SOC. OKROŽNICA V SLOVENŠČINI

Socialna okrožnica sv. očeta Janeza XXIII. „Mater et Magistra“ je izšla v slovenskem prevodu v Rimu. Prevedla sta jo profesorja slovenskega bogoslovja v Argentini dr. Franc Gnidovec in dr. Ignacij Lenček.

od vzhoda do zahoda

NAPAČEN POHLEP PO ČUDEŽIH

Holandka katoliška poročevalska agencija poroča, da je sv. oficij zaskrbljen zaradi pohlepa po čudežih, ki je razpreden po vsej današnji Evropi. Vedno in vedno dotekajo vesti iz Italije, Francije in drugih dežel, da so tam gotovi ljudje imeli prikazovanja. Sv. Oficij še posebno poudarja, da Cerkev najodločneje odklanja histerijo in vsako praznoverje. Pohlep po čudežih in vsem, kar je čudežu podobno, je znamenje nevednosti in naivne lahkovernosti.

V KALI ZATRTI POKLICI

Ameriški škof msgr. Mussio je na sestanku ravnateljev Duhovniškega podpornega društva za vse ameriške škofije dejal, da je vzrok pomanjkanju duhovnikih poklicev pripisovati napačni usmerjenosti vernikov v njihovem življenju, posebno družin. Prav tako je cincinatski pomožni škof msgr. Leipold poudarjal, kolikega pomena so za duhovniške poklice pristne katoliške družine. „Kako naj pričakujemo duhovnikov, če so ti že v kali zatrti tam, kjer bi jih morali vzbujati.“

ŽIDJE NE NOSIJO SKUPNE KRIVDE

Kardinal Bea je v Londonu dal nekemu židovskemu časnikarju izjavo, da žilje ne nosijo kolektivne krivde za Jezusovo smrt. Manjše število Jezusovih sodobnikov je podpiralo tiste politične sile, ki so iz državljanskih in osebnih razlogov iskale priliko za smrt Jezusa.

POLJAKI SO MOLILI ZA KONCIL

Pred odhodom v Rim na koncil je poljski primas kardinal Štefan Višinski govoril v cerkvi sv. Ane v Varšavi zbrani množici o vatikanskem koncilu. Večina poljskih katoličanov, ki so svoje želje predložili škofom, je zelo zavzeta za zedinjenje kristjanov. To pa je in

ostane, je dejal kardinal, najvažnejše, a obenem tudi najtežavnejša zadeva. Prosil je svoje vernike, naj molijo za uspeh koncila. V času prvega zasedanja koncila od 12. oktobra do 8. decembra je 50 poljskih župnij v izmenjavi po 24 ur dolgo imelo pred Najsvetejšim vedno česčenje z molitvami po na menü koncila in to za vse stanove, bratovščine in redove.

ODKRILI SO NOVO BAZILIKO

V bližini rimske cerkve „Quo vadis“ so odkrili staro krščansko baziliko iz 4. stoletja.

„CERKEV DANES“

Z otvoritvijo II. vatikanskega koncila so odprli tudi veliko cerkveno razstavo pod geslom „Cerkev danes“. Razstavni prostor meri 800 aröv. Razstava ima tri oddelke: a) Radosti in trpljenje Cerkve ter njen ustroj; b) delo Cerkve v šolstvu, socialnih in karitativnih ustanovah; c) sredstva za vzbujanje duhovnih poklicev.

SPOKORNA PROCESIJA

V baziliki Marije Velike v Rimu so se te dni vršile posebne pobožnosti za uspeh koncila. V nedeljo 7. oktobra so bile pobožnosti zaključene s spokorno procesijo, v kateri so nosili znameniti križ sv. Marcela V procesiji je bilo nad 150 škofov in okoli 30.000 vernikov. Svečanosti je zaključil sv. oče sam v lateranski baziliki. Zvečer istega dne je bil sprevod z baklami od koloseja do trga sv. Petra.

SVETOVNI EVHARISTIČNI KONGRES

38. svetovni evharistični kongres bo trajal od 28. novembra do 6. decembra 1964 v Bombaju v Indiji. To vest je objavil tajnik za organiziranje kongresa.

Strokovnjaki so prišli do zaključka, da ima življenje v mestu danes bolj ugodne pogoje za duhovniške poklice kakor življenje na deželi; da pride iz družin, ki imajo mnogo otrok, več poklicev kot iz tistih, ki jih imajo le malo; da dajo družine, ki žive v skromnih razmerah, več poklicev kot bogate

KAKO SO PRIŠLI DO DUHOVNIŠTVA

Jakob Crottogini je leta 1955 objavil zelo obširno in natančno anketo, pri kateri so sodelovali: Vzgojeslovni oddelek katoliškega vseučilišča v Friburgu (Švica) in 17 vodij semenišč in redovnih predstojnikov. Vprašal je 850 bogoslovcev, kako so prišli do duhovniškega poklica. Na to vprašanje je odgovorilo 621 bogoslovcev, drugi pa so se opravičili; 322 izmed teh bo postalo svetnih duhovnikov, 299 pa pripada različnim redovom. Med bogoslovci, ki so odgovorili, je 425 iz Švice, 196 pa iz Francije, Avstrije in Nemčije.

Duhovniški poklic in sposobnost zanj je posebna milost, ki jo mlademu človeku more dati samo Bog. Od njega, ki je to milost prejel, pa je odvisno, ali bo svoj poklic znal pravilno presojati in ceniti ter se zanj odločil, ali pa ga bo odklonil. Sodelovanje z milostjo duhovniškega poklica in odločitev za ta poklic nudita vsem, ki se zanimajo za ta vprašanje obširno polje hvaležnega dela. Cerkev v smislu odloka papeža Pija X. o sporu med Brancheranom in Lahittonom (1912) uči, da je končnoveljavna odločitev za duhovniški poklic posvečenje bogoslovca za duhovnika. Vendar pa ne smemo odklanjati znanosti, ki preučuje nagibe in vzroke, ki odločilno vplivajo na mladega človeka, da se končno odloči za duhovniški poklic. Za to odločitev so zelo važne besede papeža

Pija XI., ki jih je izrekel v svoji okrožnici o katoliškem duhovništvu: „Duhovniški poklic je več ko nagnjenje srca ali vaba čustev. Razodeva ga pošten name, duhovniškega pripravnika z vsemi telesnimi, umskimi in mravnimi darovi, ki ga usposabljaajo za ta stan.“

Tudi Francoz F. Boulard (leta 1950) in Portugalec J. Nabais (l. 1953) sta preučevala duhovniške poklice. Vendar sta razpravljala predvsem le o viru duhovniškega poklica in pripravi bogoslovcev nanj. Prišla sta do zaključkov, da ima življenje v mestu danes bolj ugodne pogoje za duhovniške poklice kakor življenje na deželi, da pride iz družin, ki imajo mnogo otrok, več poklicev kot iz tistih, ki jih imajo le malo; da dajo družine, ki žive v skromnih razmerah, več poklicev kot pa bogate ali revne. Vse te ugotovitve je potrdila tudi Crottoginijeva anketa, ki prinaša še druge zelo zanimive podatke psihološkega značaja. Ti podatki so zelo važni za vse, ki preučujejo to vprašanje, zlasti za tiste, ki vzgajajo te poklice. Med temi vzgojitelji so: škofje, župniki, kateheti, katehisti, družinski očetje in matere.

ZUNANJI ODLOČILNI ČINITELJI ZA POKLIC

Pred nekaj leti je največ poklicev prihajalo iz dežele. V zadnjem času pa šte-

vilo duhovniških poklicev na deželi stalno pada. Odstotki, ki jih navajamo so prvi za švico, drugi v oklepaju za Francijo, Avstrijo in Nemčijo.

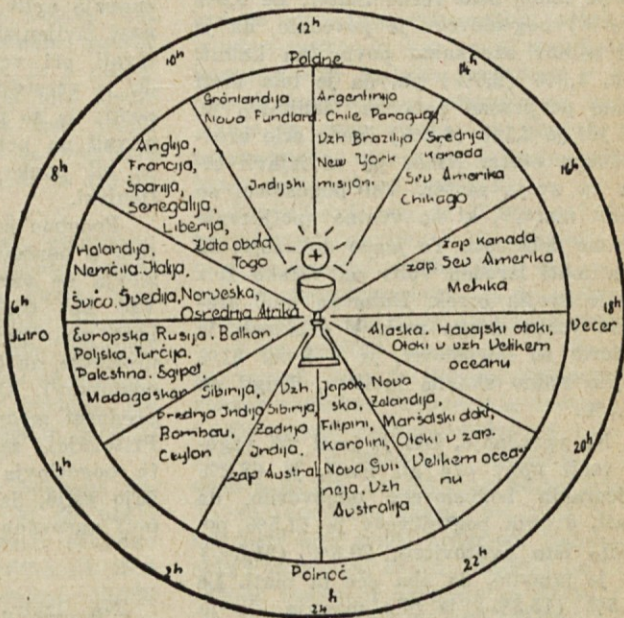
V švici 50% bogoslovcev pride iz dežele, v drugih treh omenjenih deželah pa samo 36,3%. V švici je le 5,2% bogoslovcev, katerih očetje in matere imajo akademsko izobrazbo, iz drugih poklicev pa jih je 31,7%. Sploh pride več duhovniških poklicev iz srednjega stanu (kmečkega, industrijskega in obrtniškega) kot iz uradniškega, trgovskega in učiteljskega.

Glede gospodarskega stanja družin navaja anketa naslednje številke: bogate družine dajo le 0,7% (1% duhovniških poklicev); družine, ki žive v udobju 11,8% (15,3%); družine, ki žive v srednjih razmerah, 71,5% (58,7%); družine, ki so v pomanjkanju 13,6% (20,9%);

zelo revne družine 2,4% (4,1%). Te ugotovitve potrjujejo mnenje sociologov, da je revščina velika ovira pri izbiri pravega poklica. Zelo preseneča izredno majhen odstotek duhovniških poklicev iz bogatih in v udobju živečih družin. Ta ugotovitev se lepo strinja z Gospodovo tožbo nad bogatim mladeničem. Gospod mu je svetoval, naj proda vse svoje in etje njim. Ko je mladenič slišal to besedo, je odšel žalosten; imel je namreč veliko premoženje. Jezus pa je svojim učencem rekel: „Resnično, povem vam: Bogatin bo težko prišel v nebeško kraljestvo. Lažje je velblodu iti skozi šivankino juho kakor bogatinu priti v božje kraljestvo.“

DRUŽINA

Anketa tudi potrjuje znano ugotovitev, da je število duhovniških poklicev

Od vzhoda do zahoda
se neprestano obnavlja
Kristusova daritev

v družinah, ki imajo veliko otrok, večje kot v družinah, ki jih imajo malo. Švicarske družine, ki imajo bogoslovce, imajo povprečno 6,4; družine drugih treh narodov 5,5 otrok. Izmed sinov edincev je postalo bogoslovcev 1,6% (3,6%). Našo pozornost vzbujata tudi to, da je v Švici kar 25,2% najstarejših sinov v družinah izbralo duhovniški poklic, v Franciji, Avstriji in Nemčiji pa 31,6%.

Izredno važno za vzgojo duhovniških poklicev je v družini redno versko življenje. V Švici je 97,9%, drugod pa 94,4% bogoslovcev iz katoliških družin. Iz mešanich zakonov jih je le malo, pa še ti so samo iz takih družin, v kateri je bil katoliški drug vzoren katoličan, ki je vestno spolnjeval vse svoje verske dolžnosti. Med bogoslovci jih je 82,9% (81,9%) izjavilo, da so imeli globokovernega očeta, 97,9% (96,9%) pa da je imelo zelo verno mater. Le 9,5% (7,8%) bogoslovcev je povedalo, da je bil njihov oče samo povprečen katoličan, 1,9% (2,6%) pa, da je bila mati samo povprečno pobožna. Zanimivo je, da jih je 2,1% (6,2%) imelo celo brezbožnega očeta. Nihče pa ni izjavil tega za svojo mater. Vsi bogoslovci so imeli matere, ki so vestno spolnjevale verske dolžnosti. To jasno dokazuje, da ima mati izreden vpliv na versko življenje svojih otrok. Duhovna moč prekaša vsako drugo moč. V družinah, iz katerih so bogoslovci, je v Švici 81% gojilo redno skupno molitev, drugod pa 74,5%.

Na vprašanje, kdo je imel pri vzgoji večji vpliv oče ali mati, je 68,2% švicarskih bogoslovcev odgovorilo, da mati, drugih bogoslovcev je 51,5% potrdilo isto ugotovitev; 20,6% (31,3%) pa je izjavilo, da oba oče in mati. Le 10,5% (15,3%) je bilo mnenja, da je imel oče večji vpliv kot mati.

Boulard trdi, da dajo katoliške šole vsako leto 2,2% gojencev za nižje semenišče, državne pa le 0,4%. Vpliv srednjih šol je odvisen od duha in izročil, ki so v zavodu in od npravne stopnje učiteljskega zbora.

Na vprašanje, če je poučevanje verouka vplivalo na odločitev za duhovniški ali redovniški poklic, je 30,3% (27,4%) odgovorilo: da; 68,2% (72,6%) pa: ne. Na odločitev za ta poklic je vplivala predvsem profesorjeva ali profesorična osebnost.

Tretjina bogoslovcev 30,8% (30,4%) je izjavilo, da so bili zadovoljni z verskim poukom; 55,6% (57,4%) pa izraža razočaranje nad poučevanjem verouka, kakor so ga imeli v državnih srednjih šolah, zlasti v gimnazijah. Prvi hvalijo jasnost in iskrenost, s katero so profesorji poučevali verouk, priznavajo vpliv njihove osebnosti in važnost življenjskih navodil, ki so jih dobivali pri verouku. Drugi poudarjajo, da je veroučiteljem manjkalo teh lastnosti; da se pri poučevanju niso dovolj ozirali na posamezne sebe učencev, da je bil pouk preveč suhoparen, neživljenjski.

Podobne sodbe so bogoslovci izrekli tudi o poučevanju modrosloja in bogoslovja ne vseučiliščih in v semeniščih. Več kot 65,2% (71,5%) bogoslovcev kaže samo povprečno zanimanje za modroslovje, za bogoslovje pa 43,7% (53,9 odstotkov). Odstotek tistih, ki dajejo prednost modroslovju, je nekoliko večji. Pritožujejo se, da je pouk modroslovja in bogoslovja preveč suhoparen. Izražajo željo, da bi bil bolj življenjski in bolj naravnian na duhovniško življenje.

OKOLJE

Na izbiro duhovniškega življenja ugodno vpliva včlanjenje in delovanje v

katoliških organizacijah. Med bogoslovci je bilo 97,5% (79,3%) članov različnih katoliških organizacij; 74,3% (78,6 odstotkov) izmed njih je bilo mašnih strežnikov. Mnogo jih prizna, da sta služba ministranta ali članstvo v verski ali katoliški organizaciji zelo pospeševala in poglobljala njegovo versko življenje. Polovico bogoslovcev pa izjavlja, da jim je občevanje z dobrimi prijatelji prinašalo veliko duhovno korist.

Nekako 50% pripisuje dobrim knjigam odločitev za duhovniški poklic. Med temi so na prvem mestu življenjepisi — 30,9% (31,1%); na drugem knjige, ki pišejo o duhovnem življenju (ascetična dela) — 33,3% (31,2%), na tretjem povesti — 13,1% (12,1%); na četrtem znanstvena dela — 10,7% (11,2 odstotkov); na petem mladinski list; in knjige — 6% (9,8%); na zadnjem mestu je Sveto pismo — 6% (8,9%).

Vsekakor nas preseneča, da je Sveto pismo prav na zadnjem mestu. Vendar pa tega odstotka ne smemo preveč posploševati. Pater Deloos je s posebno anketo dokazal, da je bilo Sveto pismo tista knjiga, ki je med vsemi knjigami najbolj vplivala na belgijske srednješolce, da so se odločili za duhovniški poklic.

Med življenjepisi zlasti omenjajo: redovnico sveto Terezijo Deteta Jezusa in Holznerjevaga Svetega Pavla; med ascetičnimi deli Guardianija, Tomaža Kempčana in Chautarda; med pisatelji povesti Bernanosa, Le Forta in Greena; od bogoslovnih učenjakov svetega Tomaža Akvinca, Karla Adama in Scheebna.

Poleg staršev navajajo nekateri bogoslovci še druge osebe, ki so nanje vplivale, da so ostali zvesti svojemu poklicu. Izmed 50,4% (53,6%) jih 29,4 odstotkov imenuje spovednika; 19,7% srednješolskega profesorja; 19,7% bo-

goslovne profesorje; 10% župnijske duhovnike; 6,8% semeniške predstojnike; 5,8% prijatelje; 5,6% zavodske prekekte; 3,9% druge različne osebe.

Preseneča nas tudi, da se je 96,5% švicarskih in 84,4% drugih bogoslovcev izjavilo za vojaško službo. Med razlogi, ki jih navajajo zato, je najprej velika korist, ki jo bodo imeli bogoslovci. Potem jim bo vojaška služba olajšala odločitev za poklic, ali pa jih odvrnila od njega, če ga nimajo. V vojaški službi bodo pridobili veliko življenjskihkušenj in pogled v resnično življenje. Po njihovem mnenju je vojaška služba za bogoslovce tako koristna in važna, da opravičuje tudi kako izgubo duhovniškega poklica.

NOTRANJI ČINITELJI

Anketa odkriva tudi važne skrivnosti, ki so jih bogoslovci odkritosrčno povedali in zaupali. Storili so to zato, ker je vprašanje duhovniških poklicev izrednovažno in ker so s tem hoteli koristiti tudi bodočim rodovom v tej zadevi. Izpovedi se nanašajo na zanimanje za učno stroko, na značaj, na versko-nravno stanje in na spolno vprašanje pod vidikom ljubezni.

Zanimivo je, da je 17,6% (17,9%) bogoslovcev izjavilo, da jih najbolj zanimajo moderni jeziki. Več kot polovico je zapisalo izpoved, da je matematika njihova najljubša stroka. Najmanj — 2,4% (5,6%) pa se jih je izreklo za verouk, kar je deloma razumljivo, vendar vsekakor obžalovanja vredno.

Obveznost celibata (odpoved zakonskemu in družinskemu življenju) jih smatra 41,9% (40,2%) za lahko žrtev. To so izpovedali skoraj vsi tisti, ki v mladosti niso imeli nobenega ljubezenskega razmerja; 55,6% (58,3%) pa ima celibat (odpoved zakonu) za težko žrtev. Med temi jih 42,5% (42,2%) vidi

vs. težo žrtve v tem, da se morajo odpovedati skupnemu življenju z žensko osebo, ki s svojimi posebnimi lastnostmi spolnjuje in dopolnjuje moško naravo; 28,4% (28,4%) bogoslovcev pa izjavlja, da je najtežja odpoved družni. Anketa dokazuje, da je odpoved zakonskemu življenju žrtev, ki je odločilna za duhovniški poklic.

ŠE NEKATERI NOTRANJI IN ZUNANJI ČINITELJI

Na vprašanje, kdaj so začutili v sebi željo, da bi radi postali duhovniki, je 76,2% bogoslovcev odgovorilo, da že v otroških letih — še preden so vstopili v gimnazijo. Samo 9,3% jih je izjavilo, da se jim je ta želja zbudila šele tedaj, ko so spolnili 16 let.

Prizadevanje za življenjski poklic navadno spremljajo tri razvojne stopnje: prva se razodeva v otroški želji po njem; druga v lastnosti mladega človeka, ki bi rad veliko zanimivega in izrednega doživel. Zato si poklica slika samo z lepimi, sončnimi barvami. Tretja stopnja pa je pravilno spoznanje poklica in končna odločitev zanj. Samo po sebi je umevno, da se te tri razvojne stopnje javljajo drugače pri ljudeh, ki žive na severu in spet drugače pri ljudeh na jugu. Dečki kaj radi v otroških letih posnemajo duhovnika pri njegovih opravilih. Ko so večji, že sanjajo, kako bodo pridigali, poučevali krščanske resnice, ali šli v misijone, kjer bodo trpeli preganjanje ali morada celo postali mučenci. Vse to mladega človeka vabi, da se potem končno res odloči za duhovniški poklic.

Visok odstotek tistih, ki so že v otroških letih začutili v sebi duhovniški poklic, ga pozneje res tudi izbrali in mu vse življenje zvesti ostali, dokazuje, da se motijo psihologi, ki trdijo, da jih je sorazmerno malo, ki bi izbrali po-

klic, po katerem so hrepneli že v otroških letih. Po brottoginijevem mnenju je vsemu temu poleg božje milosti treba še dodati skrbno versko vzgojo in duhovno okolje, ki vlada v družini.

KDAJ SE ZBUDI ŽELJA PO POKLICU?

Zanimivo je, da je 82,8% (83,7%) bogoslovcev natančno ugotovilo, kdaj so v sebi spoznali svoj poklic in začutili hrepenenje po njem. Različni činitelji so vplivali nanje. Eden izmed najvažnejših je bil stik z duhovnikom — 25,7% (25,6%), drugi pa branje dobrih listov in knjig — 11,7% (10,5%). Potem pridejo slovesne nove maše, cerkveni govori, sošolci v semenišču, ministriranje pri sv. maši, duhovne vaje, verski pouk, prvo obhajilo, stik z dobrimi učitelji, članstvo pri dobrih organizacijah itd. Bogoslovci ugotavljajo, da je bil eden izmed nagibov, da so se odločili za duhovniški poklic, vpliv, ki ga je imel nanje dober duhovnik in pogovor z njim, potem stik z misijonarjem in branje misijonskih listov.

Živa želja po poklicu se je 6,4% švicarskih in 13,7% drugih bogoslovcev zbudila, ko so opravljali ministrantsko službo. Iz tega spoznamo, kako važne so organizacije za ministrante. Treba jih je le skrbno voditi.

Anketa tudi ugotavlja, da želja po duhovništvu le redko pride sama od sebe, ampak jo največkrat zbudi kak zunanji nagib. Nad 90% bogoslovcev se tudi spominja, komu so zaupali najprej željo, da bi radi postali duhovniki. 57,9 odstotkov (43,9%) bogoslovcev je to željo razodelo najprej očetu ali materi; 22,1% (25,5%) duhovniku; 6,1% (11,7 odstotkov) prijatelju. V 224 primerih jih je mati podpirala, da so dosegli duhovniški poklic, v 84. oba, oče in mati; v 24. primerih pa samo oče.

TEŽAVE NA POTI DO POKLICA

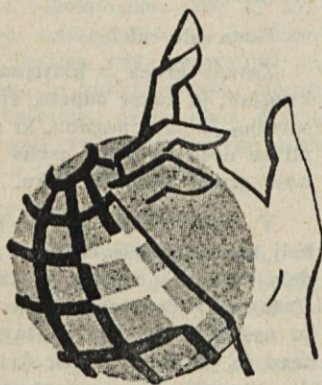
Izmed bogoslovcev, ki so jih vprašali, če so imeli kake krize v svojem poklicu, jih je 36,2% (40,3%) odgovorilo, da ne. Vendar 60% jih le priznava, da so imeli nekaj časa v svojem poklicu krizo, različne težave, 69,5% (58,7%) zaradi celibata (odpoved zakonu); 4,9% (5,5%) jih je imelo težave zaradi boleznih, pomanjkanja denarja, dvomov o veri; 32,9% do 36% jih je omahovalo med duhovniškim in učiteljskim poklicem; 15,1% do 19% med duhovniškim in zdravniškim; 13,2 švicarskih bogoslovcev med duhovniškim in obrtniškim; 14% drugih bogoslovcev med duhovniškim in inženirskim poklicem. V deželah Južne Amerike je navadno večkrat omahovanje med duhovniškim in vojaškim poklicem.

Verski nagibi, ki so odločilno vplivali, da je 39,3% redovne, 22,9% pa

svetne duhovščine izbralo duhovniški poklic, so naslednji: Sebe darovati Bogu in Cerkvi, da bi mogli zvesto posnemati Jezusa. Poleg tega 59,5% svetne in 36,8% redovne duhovščine izjavlja, da so zato postali duhovniki, da bi mogli reševati duše, delati apostolsko, žrtvovati se za mladino, streči ubogim, osrečevati ljudi itd.

Crottogini in njegovi sodelavci so s to podrobno in izčrpano anketo storili veliko dobro delo vsem, ki preučujejo vprašanje izbire poklica. Četudi se podatki razlikujejo med sboj, ker so bogoslovci različne narodnosti, je ta anketa opozorila na vse najrazličnejše vidike tega zelo zapletenega vprašanja, vsem tistim pa, ki vzgajajo duhovniške in redovniške poklice, je dala novih pobud in novih ugotovitev za reševanje te za Cerkev tako važne, pereče in življenjske zadeve.

Privedil Gregor Mali

Zakaj bomo ta mesec molili?

Splošni molitveni namen: Molimo za prenovljenje Cerkve po prenovljenju posameznih vernikov.

Misijonski molitveni namen: Molimo za domače apostole v Vietnamu.

Molitvena zveza za slovensko domovino: Molimo, da bi sedanji vesoljni cerkveni zbor utrdil zvezo med Slovenijo in Petrovim sedežem.

Tisti, ki Boga poznajo in Ga skušajo radi imeti, poznajo greh po vzrokih; oni, ki vere nimajo, pa poznajo greh po posledicah.

Zavest greha, čut greha in očitjanje se posebno javlja v razumu v raznih oblikah duševne živčnosti, ki so čisto jasen znak zavesti greha.

OBTOŽENEC, TOŽILEC IN ZAGOVORNIK

Človek pozna greh na dva načina. Tisti, ki ima vero, pozna greh po vzrokih, tisti pa, ki jo nima, pa po posledicah.

Tisti, ki Boga poznajo in Ga poskušajo radi imeti, poznajo greh po vzrokih, zato, ker je prav greh tisti, ki raztrga vezi ljubezni med Bogom in človekom.

Največjo žalost in nesrečo naredi škoda ali krivica, ki smo jo prizadeli kakšni dobri, ljubljene osebi. In če pomislimo, da je Bob navšnja ljubezen, moramo imeti greh za škodo, krivico, ki smo jo storili „ljubezni“ sami.

Kako zadene otroka očitek matere, če reče: „Kako si mogel narediti to? Ali nisi pomislil, kakšno žalost mi boš naredil?“ „Poberi se, nič več te ne maram, nisi več moj otrok!“ Srce se otroku trga, svet nič več ne pomeni zanj, če mati več zanj ne mara.

Verniki smo člani skrivnostnega telesa Kristusovega. Vsak član bi maral čutiti nekaj podobnega, kadar ga greh odtrga od Kristusa, ko ne čuti več njegove ljubezni; in to traja dokler se vez spet ne obnovi.

PA TISTI, KI VERE NIMAJO?

Ti pa poznajo greh po posledicah. Zavest greha, čut greha in očitjanje se

posebno javlja v razumu v raznih oblikah duševne živčnosti, ki so čisto jasen znak zavesti greha.

Sicer taje, da greh je, vendar njegovih posledic tajiti ne morejo. Vsak lahko taji npr. zakon o težnosti, če bo pa skočil z nebota bo pa čutil posledice zakona, ki ga taji. Človek lahko taji Boga kolikor hoče, ne more pa ulti posledicam praznote v duši in prirojenemu čutu, ki odbija vsako obliko brezbotva.

Rana ali rak?

Zavest greha v kristjanu, ki je res kristjan, je kakor odprta, živa rana; nasprotno je pa v poganu, ki se ne zaveda ali se noče zavedati greha ta nezavestnost greha podobna raku.

V tistih časih, ko je bila vera še bolj močna, je človek delal greh kot ga dela danes — vendar je „znan“ grešiti. Prelomil je zapoved, vendar jo je priznal in priznal tudi, da je pravična; zraven tega je pa dobro vedel, da je edina pot do povratka, ne poprava greha, ampak spoved in pokora za greh.

Greh je bil zanje sicer strahoten spodtikljaj, vendar rana živo zarezana.

Kršćanstvo zahteva od nas tako zavest greha, ki boli, ki nas vodi h kesanju.

ALI SE OZDRAVI GREH S TAJBO

Tak, kdor pravi, da čut greha izvira iz strahu, ki so ga imeli primitivni narodi pred „nečem“, ki ni nič, ali pravi da je to pošasten izum za ustrahovanje ljudi, je podoben človeku, ki ima skritega raka, ki se pokaže, ko je zdravljenje že nemogoče.

Najprej živi v svoji neveri, se baha, kako hodi naravnost v svoji morali, končno ga pa vržejo ob tla živčni napadi in ga popolnoma razdvoje.

So ljudje, ki taje greh in s tem podžigajo strašno domišljijo, ki navadno kncčajo v obupu in zagrenjenosti tako daleč, da je to že kar nekak začetek trpljenja v pekl.

To je vzrok živčnosti današnjega sveta, zaradi česar toliko ljudi gleda s strahom in skrbjo, kaj bo s tem svetom, ki tako živi. Razporoke, umori, brezbožna vzgoja, nečistost, tatvine, obrekovanje, sebičnost — vsi ti grehi se delajo popolnoma očitno. Vendar je res, da kakor je alkoholizem, tisti ki razruši dušno in telesno zdravje, in kakor je razbita družina sad nezvestobe in razporok, tako je tudi ta strašni moralni nered, katerega priče smo danes, zgodovinski sad civilizacije, ki tajj greh in desledno s tem tudi Boga.

KJE JE ZDRAVILO?

Vsak grešnik čuti očitjanje, strah, odvrtnost. Očitke vesti nad preteklostjo, odvrtnost in naveličanost v sedanjosti in strah pred prihodnostjo. Vseh teh treh stvari nas reši sveta spoved. Cerkev je dala zapoved: Noben greh ne sme biti v nas zaprt več kot 12 mesecev. Cerkev hoče, da vsak izkoplje iz sebe vse še nepriznane grehe in umetno prekritke slabe navade, ki se hočejo ugnezditi v človeku in potem povzročiti strahote živčnosti, ki napadajo njegovo osebnost.

BOŽJE ZDRAVILO

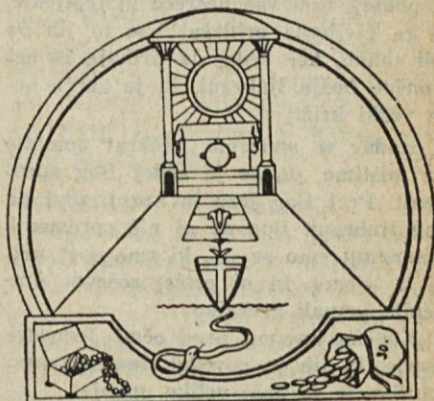
Bog dobro ve, da bi ljudje, če bi se On za greh ne zmenil, govorili, da je pač tako, da se morejo nič zato, so pač tako ustvarjeni, ali pa bi še celo metali krivdo na svoje prednike, kakor to pravijo nekateri psihiatri. Zato pa pravi, da moramo gledati na greh kot na nekaž, kar smo sami s svojo lastno voljo storili. In če nas zavest greha peče in boli, nas vabi da se grehov skesamo in se zaupno zatečemo v naročnje usmiljenega Očeta.

Bog zdravi po grehu bolno dušo s tem, da naroča samoobtožbo grehov in s tem spravo z Bogom, odpuščanje.

Če želodec dobi vase kaj takega, kar ne more prebaviti, vrže nazaj; na ta način se reši — to je njegova spoved. Podobno je z dušo. Čisto naravno je, da najde tolažbo in rešenje, ko se obtoži svojih grehov.

Ādostojanstvo človeka je tu popolnoma zajamčena. Saj je grešnik sam advokat, ki obtožuje in advokat, ki brani.

Ko se od dela utrujen in umazan človek skopa, se čuti čisto drugega, svežega, veselega, zdravega, kot bi bil pre-

Kakor se bomo zdržali mesnih jedi, naj se zdržimo tudi pogubnih strasti!

ZA MIR MED NARODI

Med vsemi dobrinami v življenju človeštva, in to velja za posameznike, družine in narode, je najvažnejši mir. To pomeni varnost in mirno življenje. Predpogoj za mir je dobra volja posameznika in celote. Kjer manjka miru, se ne more pričakovati veselja in božjega blagoslova. Iščimo zato vedno mir, trudimo se zanj v našem okolju, da se bo tako širil po celim svetu. Branimo ga pred nevarnostmi, imejmo ga vedno pred očmi, da se kaj nasprotnega ne zgodi. Za ta mir so si prizadevali papeži vseh časov. Tudi sedanjí papež se trudi in hoče služiti miru. Naj ne ostanejo gluhi za prošnje narodov in ljudstev tisti, ki vladajo države in narode.

rojen. Tak je občutek čistoče, ki objame dušo po dobri spovedi. Vendar kljub spovedi, ki odpušča pogoške, ostane kaznen, ki zahteva zadoščenja; to je pokora, ki je spokorniku naloži spovednik; to je poprava, žrtve za greh. Dobri katoličani niso pripravljene samo ponižno sprejeti vsake pokore, ampak sprejeti za pokoro tudi vse nesreče in trpljenje, ki ga življenje prinaša. Vse to jih ne boli toliko, ker vedo, da prihaja iz neskončne božje ljubezni, ki je zanje nesla težki križ.

Kadar se spovemo, večkrat pomotoma mislimo, da se je sedaj Bog spremenil. Prej Bog jeze in kazni, zdaj pa Bog ljubezni. Bog se ni nič spremenil, spremeniij smo se mi, ki smo spet prišli k Njemu, ki ni prišel reševat pravičnih, ampak grešnike.

Končno imejmo pred očmi Jezusove besede, ki jih je povelal desnemu razbojniku, te so naše veliko upanje.

Še imam čas ukrasti nebesa.

J. KN.

Naj ne preslišijo klica človeštva in naj izberejo pot, ki vodi k miru. Za ta cilj morajo storiti vse in najti potrebne sporazume. (Sv. oče Janez XXIII. v božični poslanici svetu 22. 12. 1962.)

SLEDIMO NAUKU BETLEHEMA

Noben filozofski študij ali nauk, niti sistem modernega življenja nima prave vrednosti, če tisti, ki ga širijo, ne odprejo svoje duše luči in milosti, ki prihaja iz nebes. Resnica prihaja iz svete noči in ta, na ta svetonočni dogodek opozarja vesoljstvo. V Betlehemu se začne nova doba zgodovine, nova in boljša doba civilizacije za vsa ljudstva. Praktična uresničitev tega, kar nas uči sveta noč je odvisna od vsakega posameznika. Dejansko življenje in obstoj človeškega dostojanstva, svoboda in pravica zavisijo od nas vseh. Betlehem nas tudi uči, kako lahko premagamo egoizem, kako lahko dosežemo sporazum in razumevanje do bližnjega, nas uči odpuščanja in priznanja resničnega bratstva. (Sv. oče v nagovoru „Urbi et Orbi“ na božični dan 1962.)

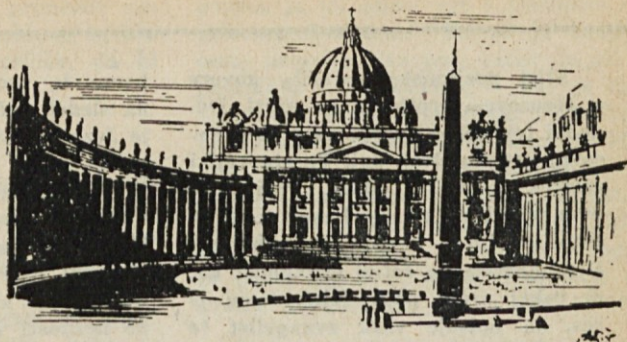
RESNICA, GLAVNI CILJ VESOLJNEGA CERKVENEGA ZBORA

Vesoljni cerkveni zbor išče samo resnico, ki naj vodi človeški rod po poti, ki vodi v večnost. Vse, kar se obravnava, je do podrobnosti preštudirano in vlada med vsemi največja harmonija. S tem se hoče doseči, da resnica napolni vse duše. Škofje so oskrbniki, varuhi božje besede in resnice, so učitelji ljudstva, zato morajo širiti Kristusov nauk. Sedaj zbrani, da študirajo, kako širjenje teh večnih resnic prilagoditi sodobnim časom in potrebam. (Sv. oče Janez XXIII. v splošni avdijenci 7. 11. 1962.)

GLAS

IZ RIMA

SAMO KRŠČANSKI MIR JE RESNIČNI MIR

Na svetu je vse preveč nemirov, negotovosti. Vse to vznemirja mnoga srca in je tudi vzrok, da jih veliko ne more dobro izvrševati svojih dolžnosti. Zato si morajo tisti, ki vodijo narode prizadevati za mir. Če se bodo trudili, ga lahko dosežejo, čeprav vsak drugače misli ali ima drugačne ideje. Razveseljivo je vsako dejstvo korak v tej smeri. Mir pa more biti krščanski, Kristusov. Le ta je trajen mir, ki vse prenovi in prinaša srečo in sožitje veliki družini človeštva. Zato vsi kristjani stalno prosimo Boga, da nam pošlje svoj mir, da zavlada na svetu resnični krščanski mir. (Sv. oče Janez XXIII. v nagovoru v splošni avdijenci 31. 10. 1962.)

VSAK KATOLIČAN MORA BITI VREDEN PREDSTAVNIK CERKVE

Ne moremo živeti v brezdelju. Vsi moramo delati in se truditi, biti v čast svojemu poklicu in delu. Vsi katoličani smo ena velika družina. Vsak se mora tega zavedati in se truditi, da bo tega vreden. Zavedati se moramo odgovornosti, ki jo imamo kot katoličani. Kdor ima več sposobnosti mora delati več, kdor poseduje več tvarnih dobrin, mora prispevati več za širjenje evangelija

na zemlji. Zavedajmo se, da mnogi potrebujejo naše delo in pomoč. (Sv. oče Janez XXIII. v splošni avdijenci 9. 11. 1962.)

VSİ ČUTIMO BOLEČINE ČLOVEŠTVA

Bolečine spremljajo vsakega človeka na zemlji. O tem se je že veliko napisalo, napisali so tudi svetniki. V življenju moramo imeti pred seboj križ: Za njim moramo hoditi in mu slediti ter spolnjevati voljo božjo. Zato uprimo vedno svoj pogled na križ in ga nikoli ne umaknimo. Na tej poti za križem nikoli ne manjka težav, težkih trenutkov in dni. Toda vse te težave je treba odločno premagati, ker le tako bomo hodili po poti, ki vodi k Bogu in prejeli večno plačilo. Ni težko tako življenje če popolnoma zaupamo božje mu Učitelju in vztrajamo. (Sv. oče Janez XIII. v nagovoru v deškem zaveštišču 11. 11. 1962.)

VZGLED SV. STANISLAVA

Malo časa je živel, a je bil že poklican, pa večno plačilo. Zapustil nam je velike zaklade vzgledov resničnega krepostnega življenja. Častimo ga predvsem zaradi njegove angelske čistosti, zvestobe redovnim pravilom, hrepeneja po Evharistiji in vdanosti Mariji. (Sv. oče Janez XXIII. v nagovoru 13. 11. 1962.)

Štiri pasijonska poročila govore o Jezusovem trpljenju in smrti. Dogodki teh poročil zavzemajo ozek časovni prostor dveh dni. To sta veliki četrtek in veliki petek. Prvi trije evangelisti si tu — kakor sicer v drugih delih — močno med seboj sličejo, medtem ko četrti evangelist hodi tukaj svoja pota. Kljub temu je res, da opisuje vsak evangelist te dogodke pod svojim lastnim vidikom, v skladu s celotnim nastrojem in smerjo svojega evangelija. Zato ima vsaktero teh poročil svojo lastno

barvo in zvok. Dausch to označuje na sledeč način: Matej poudarja, da je Jezus tudi v trpljenju in smrti izpričal svojo mesijansko veličino, da je neizmerna krivda judovstva bila vzrok zavrženja izvoljenega naroda. Pri Marku se javlja Sin božji celo v smrti ožarjen od nebeške vzvišenosti. Luka nam riše poteze neskončne nežnosti in usmiljenja. Janez pa kaže, da je Jezus tudi v stiski in smrti ostal Bog — človek, ki zmaguje nad vsemi strahotami pekla in sveta. (17)

Pretrgano zagrinjalo

Nas zanima v tem delu pasijonsko poročilo po sv. Mateju. Najprej si oglejmo kratko potek dogodkov, kakor jih tu Matej razvršča o Jezusovem trpljenju in smrti, nato pa hočemo premotriti poseben pomen njegovega poročila — z vidika evangeljske celote.

1. POTEK DOGODKOV

Od velikega torka, ko je Gospod z govorom na Oljski gori zaključil svoje javno delovanje, pa do njegove smrti in pokopa na veliki petek, so se dogodki v glavnem odvijali takole:

Velika sreda

Dva dni pred trpljenjem, na veliko sredo, Jezus zadnjikrat napove, da bo izdan in križan (26, 1-2). Isti dan sklepejo veliki duhovniki in ljudski starešine, zbrani na dvoru velikega duhovnika Kajfe, da bodo Jezusa z zvižaho

prijeli in usmrtili. Toda ne na praznik, so rekli, da ne nastane med ljudstvom hrup (26, 3-5).

To je bilo na veliko sredo. Ker se je Gospod ta dan nahajal pri svojih prijateljih v Betaniji, vplete Matej semkaj poročilo, kako je v hiši Simona Gobaevca, pri mizi, neka žena mazilila Jezusa z dragocenim oljem. Iz četrtega evangelija vemo, da se je to zgodilo že prejšnjo soboto in da je bila žena, ki je to storila, Marija, Lazarjeva sestra (Jan 12, 1 sl.). Isti evangelist tudi pojasni, da je bil Juda Iškarijot tisti, ki je tedaj godrnjal zaradi tega maziljenja (Prim. Mt 26,8) in ga je Gospod zavrnil in vzel Marijo v zaščito (Jan 12, 4, 7). Juda je bil namreč tat (Jan 12,6). Lakomnost za denarjem ga je tudi zavedla, da je sedaj, na veliko sredo, odšel k velikim duhovnikom in se ponudil, da jim izda Jezu-

sa, ako mu dajo za to primerno nagrado. Obljubili so mu trideset srebrnikov. „Odslej je iskal prilike, da bi ga izdal“ (26,16).

Veliki četrtek

Na veliki četrtek pošlje Gospod dva svojega učenca (Mt 14,13) v Jeruzalem, da pripravita velikonočno jagnje, ki ga bodo zvečer, ko se začne velika noč, skupaj zaužili. In ko se je zvečerilo, „je bil z dvanajsterimi učenci pri mizi“ (Mt 26, 20). Matej poroča, kako je Kristus pri večerji razkril, da ga bo eden izmed njih izdal (26,21-25) in kako je ustanovil zakrament presv. Rešnjega Telesa (26,26-29). Po večerji so se napotili vsi — razen izdajalca Judeža — proti Oljski gori. Med potom Jezus napoveduje učencem „da se bodo to noč nad njim vsi pohujšali in da ga bo Peter, preden bo petelin zapel, trikrat zatajil (26, 30-35).

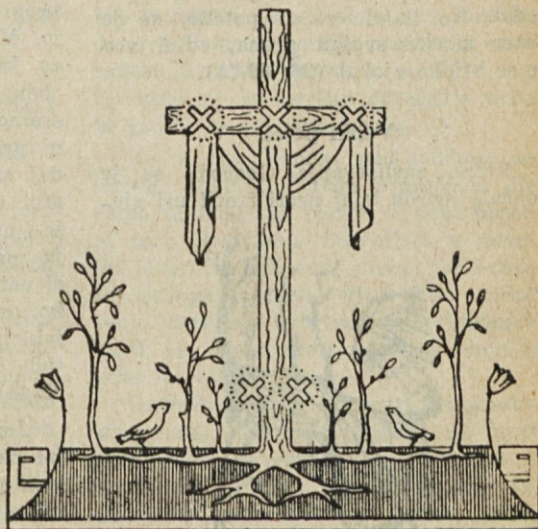
Prispej je z učenci v cedronsko dolino pod templjem. Na vzhodni strani

potoka je bil oljčni vrt s tlačilnico — pristava Getsemani. Tu se je Gospod često ustavljal čez noč, kadar je bil o praznikih v Jeruzalemu — kar je bilo znano tudi Judežu Iskarjotu. Tu je lahko nemoten molil. Toda noč je bila njegova molitev — strašna. Jezusova človeška narava se je začela „žalostiti in trepetati“ kakor šiba na vodi (26, 37). Malo se je oddaljil od svojih učencev in padel na svoj obraz. Nastopile so grozne getsemanske ure... (26, 39-46).

Pozno v noč, menda okrog polnoči, je prišel Juda in z njim velika množica z meči in koli od velikih duhovnikov in ljudskih starešin. Juda je Gospoda poljubil. To je bil znak za sovražnike, koga naj primejo. Eden izmed Jezusovih učencev — bil je Peter (Jan 18 10) — potegne sicer meč, da bi Jezusa branil, toda ta odkloni obrambo z orožjem. Da se prijeti. „Vse to se je zgodilo, da so se spolnila pisma prerokov. Tedaj so ga vsi učenci zapustili in so zbežali“ (26, 56).

*Sveti križ,
edino ti si
plemenito res drevo!
Ni lesa,
ki rasel,
cvetel,
sad poganjal bi tako.*

Pesem velikega petka

Oborožena tolpa odpelje Gospoda v palačo velikega duhovnika Kajfe. Tam so zasedali veliki duhovniki in ves veliki zbor (26, 59) in čakali, da ga privedejo. Začelo se je zasliševanje — gola formalnost in hinavska komedija, zakaj smrt Kristusova je bila zanje sklenjena stvar. Vendar pa to zasliševanje ni bilo brez pomena. Tu je Jezus na slovesno uradno vprašanje velikega duhovnika, ali je Mesija in Sin božji, jasno odgovoril: „Sem. Toda povem vam: Poslej boste videli Sinu človekovega sedeti na desnici Vsemogočnega in priti na oblakih neba“ (26, 63). Ta izjava je bila v očeh velikega zbora — bogokletstvo, ki zasluži smrt. Sodba je bila izrečena. V slepem sovraštvu so se nato spozabljali člani zbora nad Jezusom, mu v obraz pljuvali in ga s pestmi bili (26, 67-68).

Zunaj na dvorišču Kajfove hiše pa je med tem časom begal sem in tja — Simon Peter. Pomešal se je med Kajfovo služinčad in trikrat klavrno zatajil Gospoda, kakor mu je to bil napovedal. Ko pa je zapel petelin, se je Peter zavedl svojga greha, odšel ven in se bridko zjokal (26, 69-75).

Veliki petek

Nočno zasliševanje Gospoda se je končalo morda kdaj proti tretji uri zju-

traj. Ko se je povsem zdanilo jutro velikega petka, je bila še ena kratka seja velikega zbora (27, 1), potem pa so Jezusa odpeljali k rimskemu poglavarju Ponciju Pilatu, da potrdi njihovo smrtno obsodbo in izvrši kazen nad Jezusom. Judež, ki je ta vod po vsej verjetnosti videl, je zdaj spoznal, kaj je naredil. Iz obupa je odšel in se obesil (27, 3-10). Začel se je sodni proces pred Pilatom. Ta namreč ni bil voljan, da kar tako ugotovi zahtevi velikih duhovnikov in starešin. Hotel se je sam uveriti o vrednosti njihovih obtožb. Prisel pa je kmalu do prepričanja, da Jezus ni nič kriv in da so mu ga Judje „izdali iz zavisti“ (27, 18). Moral bi torej njih obtožbo zavrniti in Jezusa oprostiti. To se žal ni zgodilo. S hrupno demonstracijo in nahujskano drhaljo so ljudski prvaki strahopetnega poglavarja ugnali in ga prisilili, da je končno, po brezuspešnem ogibanju in obotavljanju, smrtno obsodbo potrdil (27, 11-26). To je moralo biti okrog desetih dopoldne.

Ko je bila obsodba potrjena, so Jezusa prevzeli rimski vojaki, da ga križajo. Med tem, ko so se vršile priprave za križanje, so ga imeli na dvorišču sodne hiše. V svoji surovosti so ga sramotili, zasmehovali in mučili, dokler ni prišel čas za odhod na morišče. Tedaj so mu naložili težki križ in žalostni sprevod je krenil na kraj, ki se je imenoval Golgota, malo izven obzidja mesta. Tu so ga križali. Vojaki so si nato z žrebom razdelili njegovo obleko, sedli tam in ga stražili. Njegovi rojaki pa so ga sramotili in zasmehovali, tudi sedaj ko je visel na križu (27, 39-44).

Jezusov smrtni boj na križu je trajal nekako od dvanajstih opoldne do treh popoldne. Tedaj je Gospod „zaklical z močnim glasom in izdihnil“ (27, 50). V tem trenutku se je v templju

pretrgal_o zagrinjalo na dvoje od vrha do tal. Zemlja se je stresla in skale so pokale. Rimski stotnik in njegovi vojaki, ki so Jezusa stražili so se silno prestrašili in govorili: „Resnično, ta je bil Sin božji“ (27, 51-54).

Proti večeru so Jezusa snelj s križa in ga pokopali v nov, v skal_o vsekan grob. To poslednje uslugo je Gospodu storil Jožef iz Arimateje, bogat človek in skrivni Gospodov učenec. On mu je odstopil grob, ki ga je bil zase pripravil. Pred vhomom je po pogrebu zavalil velik kamen, kakor je bil običaj in je zahtevala zgradba groba 27, 57-61).

Velika sobota

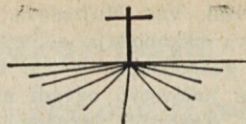
Drugi dan, v soboto, so se veliki duhovniki in farizeji spomnili, kako je Jezus za svojega življenja napovedal, da bo čez tri dni vstal od mrtvih. Šli so zato k Pilatu po stražo, nagrobni kamen zapečatili in Jezusov grob zavarovali s stražo, „da morda ne pridejo njegovi učenci, ga ukradejo in poreko ljudstvu: Vstal je od mrtvih“ (27, 62-65).

2. POMEN MATEJEVEGA POROČILA

To je obris Matejevega poročila o Jezusovem trpljenju in smrti.

Kaj je torej značilno za Matejevo poročilo? Vprašajmo nekoliko drugače: Na kaj nas Matejevo poročilo, pred vsem opozarja?

Pri iskanju odgovora na to vprašanje nas vodi na pravo sled poročilo samo. Ko je Gospod na križu izdihnil, je spregovorilo nebo: „Glej zagrinjalo v templju se je pretrgal_o na dvoje od vrha do tal, zemlja se je stresla, skale so se razpočile, grobovi so se odprli in mnogo teles svetnikov, ki so bili zaspali, je vstalo“ (27, 51-52). Ti čudeži imajo

svoj določen pomen. Hočejo nekaj povedati. Znano je, da omenja potres in vstajenje od mrtvih edino Matej, medtem ko poročata o zagrinjalu tudi Marko in Luka. To je dokaz, da so apostoli in evangelisti pridevali čudežu z zagrinjalom večji simbolni pomen — v zvezi z Gospodovo smrtjo na križu — kakor ostalim pojavom. Da, potres in vstajenje mrtvih sploh opozarjata bolj na vstajenje Gospodovo, na velikonočno nedeljo, medtem ko je pretrgano zagrinjalo v templju prava podoba smrti. V njegovem simbolnem pomenu je torej treba iskati glavni nauk velikega petka, glavni nauk Jezusove smrti na križu. Zato ga Matej tudi navaja na prvem mestu.

Simbolni pomen čudeža z zagrinjalom poznamo. Z njim je bilo označeno, kar razlagamo že otrokom pri verouku, da je z Jezusvo smrtjo prenehala stara zaveza in njena postava, zakaj v tem trenutku se je izvršilo odrešenje sveta in začela se je nova zaveza.

To je res. Vendar pod vidikom celotnega značaja prvega evangelija gledamo ta simbolni pomen v neki posebni luči. Pretrgano zagrinjalo v templju je pri Mateju tudi simbol judovstva, izvoljenega ljudstva, ki je bilo, zaradi svoje tragične zaprtosti ali ekskluzivnosti, prav tako pretrgano „na dvoje od vrha do tal“.

Govorimo o tragični zaprtosti ali ekskluzivnosti judovstva. Mislim, da je to upravičeno. ne smemo pozabiti, da je verska in narodna ograjenost ali ekskluzivnost v določenem smislu vobče osrednja in vodilna ideja v vsej judov-

ski zgodovini. Vsa Mojzesova postava, vsa njegova zakonodaja — verska, socialna in gospodarska — je imela za cilj, da se judovstvo ogradi ali oddeli od drugih, sosednjih narodov. Taka je bila božja zapoved, to je bila božja volja. Bog je hotel svoje ljudstvo obvarovati pred škodljivimi vplivi poganke okolice zato, da bi se laže v njem ohranjala in gojila obljuba oziroma pričakovanje Odrašenika sveta in bi izvoljeno ljudstvo postalo zares izbrana posoda božjega kraljestva na zemlji.

To je bila pravilna in bogohotena ideja zaprtosti, nepristopnosti ali ekskluzivnosti. Pred njo se je spoštljivo priklonil pogan Baalam govoreč: „Glej, to je ljudstvo, ki biva zase in se ne prištevava med narode“ (4 Mojz 23, 9). Njo so ljubosumno čuvali, gojili in branili preroki, za njo so goreli najboljši sinovi in hčere izraelskega naroda skozi petnajst stoletij zgodovine.

Toda, najlepše ideje in najplemetičnejše namere se lahko sprevržejo v zlo, če se jih loti rja človeške sebičnosti in jih prevleče s svojo razjedajočo, strupeno prevlako. In ako je ta sebičnost organizirana, socializirana, nacionalizirana, to se pravi, ako je postala kolektivni ideal in življenjska forma celaga naroda, tedaj postane iz te prevlake strašen oklep, ki se ovije okrog narodnega telesa in ekskluzivnost se spremeni v nesmisel, reakcijo in oviro za nadaljni razvoj in napredek. V tak zarjaveli oklep zaprtosti je bil ovit judovski narod ob času Kristusovem. To pa je bilo usodno. Zakaj z Mesijem je prišel čas, ko bi se pravilna in bogohotena ideja judovske nepristopnosti morala odpreti Mesijevi luči in vsemu svetu, kakor se čez noč zaprta cvetna čaša odpre zjutraj mlademu soncu in vsem drobnim nabiralcem medu. Namesto tega je Kristus našel zaprto srce in ne-

pristopne duše. A kar je najhujše: s to zaprtostjo se je družilo največje licemerstvo in neverjetna oholost. Tako se je zgodilo, da so Judje sprejeli Kristusa ne kot prišašalca kraljesva božjega, temveč kot nepoklicanega in nezaheljenega rovarja, novotarja, prevratnika ter narodnega in verskega škodljivca judovskega naroda.

Kaj je mogel in moral Mesija storiti in kako nastopiti spričo takega stanja stvari. Konflikt je bil neizogiben in z njim — goigotska drama. Judovstvo je ob času Kristusovem predstavljalo nemogoč jez, velik del judovske postavne in socialne zgradbe je bil nesmiselna ločilna stena med Mesijevim božjim kraljestvom in narodi vsega sveta. Kristus je prišel za vse narode. Ideja zgodovinske judovske zaprtosti ni bila združljiva z novim časom. Zato je moralo priti do boja. In ta boj se je končal na videz s porazom Jezusa Nazareškega. Toda v trenutku njegovega dozdevnega popolnega poraza, to je v trenutku njegove smrti na križu, se je v templju čudežno pretrgalo zagrinjalo, ki je ločilo najsvetejše in sveto. Simbolni pomen tega čudeža je jasen. Z njim je bilo rečeno, da je v resnici premagana — judovska ekskluzivnost.

Nikdo ni tega tako globoko dojel in občutil kakor apostol Pavel. Govoreč o odnosu med Judi in pogani, v listu Efežanom, imenuje Kristusa „naš mir“, ki je „oba dela“, to je Jude in pogane, „združil v eno“, namreč v eno skrivnostno Kristusovo telo, in „je ločilno steno med njima, sovraštvo, podrl ko je postavio zapovedi v predpisih s svojim telesom odpravil da bi tako oba v sebi preustvaril v enega, novega človeka ter posredoval mir in da bi oba v enem telesu spravil z Bogom po križu, s tem da je na njem sovraštvo uničil“ (Ef 2, 14-16; prim. Hebr 10,10. 20).

To je pristna pavlinska misel. Kakor daljnogled nam približa golgotško dramo, da opazimo mnoge stvari, ki jih sicer ne vidimo, predvsem pa, da dobimo pravilno sliko celote. Saj je sicer vse skupaj paradokсно, nedoumljivo in strašno.

Zagrinjalo v templju se ni pretrgalo ob Jezusovem vstajenju, temveč ob Jezusovi smrti. Naša človeška modrost bi najbrž tako določila, če bi sploh dopustila Golgoto — da bi se pretrgalo šele ob vstajenju. Božja modrost je urenila drugače. V luči Pavlove misli jasno vidimo, da je to nad vse modro. „Če nepšenično zrno ne pade v zemljo in ne umrje, ostane samo; če pa umrje, obrodi obilo sadu“ (Jn 12, 24). Kakor mora v zemlji zrno strohneti, tako je moral tudi Jezus umreti, da je moglo iz njegovega groba prikliti nadnaravno življenje in zveličanje za človeštvo. Tako navadno tolmačimo te Kristusove besede. Toda pretrgano zagrinjalo v templju in sv. Pavel dajeta globljo razlago. Vidimo namreč tudi, kako Kristusovo trpljenje in smrt delujeta v delavnici božjega odrešenja: Pretrgano zagrinjalo v templju nam pravi, da se na križu v resnici ni pretrgala Kristusova človeška narava, temveč je bila pretrgana, zlomljena in strta le padla narava človeka, sinu Adamovega, to je oni del naše narave, ki se je vrnil po sili greha kakor zid, kakor „ločilna stena“, med nas in Boga. Razdiralno delo Kristusove smrti na Križu torej ni zgolj negativno, temveč pozitivno, stvariteljsko delo. Trpljenje in smrt očiščujeta, rušita ovire življenja, odpirata pot v svobodo! Kristusovo trpljenje in smrt sta dala človeški naravi peruti za dvig v božje višave, v svet poveličanja, svobode večne mladosti...

Po dr. Aleksiču priredil — c

v

Se nekaj novic

TUDI NA CEYLONU VLADA ZANIMANJE

V Marijinem svetišču v Madhu na Ceylonu, ki leži v osrčju džungle, se je zbralo 150.000 katoličanov iz vseh škofij otoka k molitvi za dober uspeh vaticanskega koncila. Škof iz Jaffna, msgr. H. Pillai, je imel slovesno službo božjo s pridigo o koncilu.

PIJ IX. NA POTI DO OLTARJA

Obredna kongregacije je v navzočnostj kardinala Alojzija Masella na svoji seji meseca oktobra 1962 obravnavala zadevo proglastitve blaženim papeža Pija IX., ki je svoj čas vodil I. vaticanski koncil. Obravnavali so tudi vprašanja o junaštvu in čednostnem življenju božjega služabnika, ki bo, kot upa sv. oče Janez XXIII., še med nedanjim koncilom proglašen blaženim.

JUZNA AMERIKA POTREBUJE DUHOVNIKOV

Veliko škofov iz Južne Amerike je potožilo v teh dneh vesoljnega cerkvene ga zbora, da jim manjka apostolskih, delavnih duhovnikov. Petkrat več bi jih potrebovali, kot jih pa imajo. Veliko duhovnikov iz Španije že de'uje v teh deželah Amerike, to je med narodi, ki so jim sorodni po jeziku. Tudi duhovniki drugih narodnosti so prišli pomagat. Tako je bilo dosedaj že veliko storjenega, vendar še ni dovolj. Zato se sv. oče ponovno obrača na španske škofo in duhovnike ter prosi, da bi se več duhovnikov odločilo za delo v deželah Južne Amerike. Vse žrtve, tudi osebne, da more apostol zapustiti svojo domovino, Bog poplača. (Sv. oče Janez XXIII. v pismu španskim škofom 17. 11. 1962.)

Ali je vera res izum duhovnikov? Nesmisel! Saj je bila najprej vera, potem so šele prišli duhovniki. Vera ima globlje korenine: izvira iz človekovega srca, ki hrepeni po najvišjem Bitju, čeprav tega na zunaj in na vsak korak morda ne kaže. V bistvu je vsak človek veren. Poglejmo!

BOG JE GOVORIL ČLOVEKU

- Kaj je stara zaveza?
— Je zgodovina odrešenja pred Kristusom.
  - Kaj je nova zaveza?
— Je zgodovina odrešenja po Kristusu.
  - Kaj sv. pismo? — Je zbirka navdihnjenih knjig.
  - Kaj je navdihnjenost sv. pisma? — Je luč, ki je razsvetljevala in vodila svetega pisatelja pri zapisovanju božje besede.
  - Kaj pomeni biti navdihnjen? S čim lahko primerjamo delo „navdihnjenega“ pisatelja? — Z delovanjem človeka v posvečujoči milosti, ki dela vse pod vplivom darov Sv. Duha, čeprav mu le-ti ne odvzamejo njegovih človeško-osebnih posebnosti.
- Sv. Luka je npr. na

Koliko ljudi ne veruje v Boga?

Vsi narodi, kulturni in barbari, po vsem svetu in v vseh časih so verovali v najvišje Bitje. Ker je nemogoče, da bi se vsi motili glede tako nadčutne in strastem nasprotne resnice, ta vera dokazuje bivanje Boga.

Res je, da so se narodi motili o tem, kdo in kakšen je Bog, o naravi Boga. Nekateri so častili kamne in drevesa, drugi živali in sonce. A vsi so bili edini v priznavanju nekega božanstva, ki so ga častili. To dokazujejo templji, oltarji, daritve, katerih sledove najdemo tako pri starih narodih kot pri modernih.

Stari poganski zgodovinar Plutarh piše: „Poglejte malo po zemlji: našli boste mesta brez obzidja, brez znanosti, brez sodnikov, brez obredov, brez daritev.“ In sodobni mislec Quatrefages je zapisal: „Iskal sem brezboštvo ali pomanjkanje vere v Boga med človeškimi rasami od najnižjih do najvišjih. Ateizma ni nikjer in vsi rodovi na zemlji verujejo v bivanje Boga.“

Ne gre tu za vero v vse resnice katoliške vere: gre le za vero v najvišje bitje. In tudi nas ne sme motiti dejstvo, da na vsak korak srečujemo ljudi, ki živijo, kot da Boga ne bi bilo. Da se je svet v vsakdanjem življenju oddaljil od Boga, to je jasno. Ni pa s tem rečeno, da vsaj v svojem srcu ne verujejo v bivanje božje. Tudi je gotovo, da nekateri trdijo, da ne verujejo, v resnici pa verujejo. Res pravih brezbožcev, ki bi s prepričanjem trdili, da ne verujejo v

Boga, je le mal odstotek, da si se na prvi pogled zdi, da jih je dosti. Po James Kellerju je v Severni Ameriki — po najnovejši statistiki — 94% ljudi, ki verujejo v Boga, 3% je indiferentnih ali nevednih, 3% se jih izjavlja za brezbožce. Med ministri severno-ameriške vlade ni niti enega ateista.

Soglasje vseh ljudi — ali če hočete: velike večine ljudi — o tako važni stvari je nujno izraz resnice. Od kod bi naj sicer prišlo to soglasje? Od duhovnikov? Duhovniki so produkt vere. Najprej je bila vera, potem so prišli duhovniki. — Od strasti? Strasti hočejo Boga zbrisati z zemlje. — Od predsodkov? Predsodki se ne morejo razširiti na vse kraje in na vse čase: znanost in javno mnenje jih ovržeta. — Od nevednosti? Največji znanstveniki so globoko verovali. — Od strahu? Nihče se ne boji tega, česar ni. Strah ravno dokazuje obstoj Boga. — Od politike vladarjev? Noben vladar ni izdal dekreta o bivanju božjem, ampak so nasprotno vsi hoteli potrditi svoje zakone z božjo avtoriteto.

Vzrok vere v Boga je Bog sam, ki se je razodel človeštvu v delih, ki jih je ustvaril.

Kd bi lahko ugovarjal: „Vse človeštvo je tudi dolga tisočletja verovalo, da se sonce vrti okrog zemlje in ne zemlja okrog sonca, kar se je kasneje izkazalo za zmotno. Torej tudi enotna vera vsega človeštva v bivanje Boga more biti zmotna.“ Odgovarjam: Res, človeštvo se je motilo glede sonca. A pri tem je šlo za resnico, ki je bila čisto od čutov odvisna in čuti se lahko zmotijo (primer: optične prevare). Pri veri v bivanje božje gre pa za umsko spoznanje, ki je domala neodvisno od čutov. In v takih resnicah je moralno nemogoče, da bi se vse človeštvo motilo.

V neki družbi se je ateist izrazil proti bivanju božjem. — Vsi so molčali. Potem je spregovoril on: „Nikdar bi ne mislil, da sem edin, ki ne verujem.“ Tedaj se je oglasila gospodinja: „Moj pes tudi ne veruje.“

pisal svoj evangeli, tako kot bi to naredil vsak verodostojen zgodovinar. Sv. Duh se ga je posluževal kot popolnoma svobodnega orodja, čeprav v vser pokornega božjim navdihom.

Vsaka knjiga svetega pisma nosi osebni pečat posameznega pisatelja: Sv. Duh mu nam reč ni do potankost narekoval, v tem smislu imajo knjige bol pisateljeve osebne poteze. Sv. Duh se poslužuje le pisateljeve sobnosti, da z njim doseže vse tistvo bi stveno, kar si je Bog zastavil.

- Ali imajo vse svete pisemske knjige enako vrednost? — Ne. Vred

B. R.

Krščanskim staršem podajamo nekaj čisto določenih in drobnih navodil in nasvetov, kako naj svoje otroke vzgajajo. Da bi nasveti segli kar najbolj do srca, jih podajamo, kakor jih je napisal pred 117. leti naš veliki škof in vzgojni pisatelj, božji služabnik, Anton Martin Slomšek. Njegova domača, častitljiva pa zdrava in krepka beseda bo, upamo, po vsebini in svežosti prav prijetno branje in koristno vodilo pravega krščanskega družinskega življenja.

nost knjige je odvisna nekaj od pisateljevih zmožnosti, nekaj pa od večje ali manjše sprejemljivosti bralcev.

DRAVNIK O POSTU

V Augsburgu je imel monakovski zdravnik dr. Löser zanimivo predavanje o vprašanju: Kako vidi zdravnik kot tak o držku in postu, ki ga eleva tretja zapoved atoliške Cerkve?... Ob klepu je strnil predatelj vsebino svojih izajanj v tale izrek: „Ne ovorim z verskega stišča, ampak edinole kot zdravnik in kot zdravnik rdim s polnim preprianjem: Cerkev zasluži a postno zapoved tudi z zdravstvenega ozira opolno zahvalo. Samotatajevanje je podlaga

Petnajst naglavnih grehov pri otroški odgoji

Otroci so žlahtno sadno drevje v božjem vrtu, ki ga je dal nebeški Oče staršem in učiteljem v izrejo. Kar zredijo, to imajo: trnje ali pa žlahtne sadonosnike. Grehi otrok so po navadi pregrehe staršev in učiteljev. Kakor stara ptica poje, nauči tudi mlade svoje. Takih naglavnih grehov je veliko, najhujših pa jih je 15; te naj si vsak oče in mati pa tudi vsak šolski vzgojitelj dobro zapomni ter se jih skrbno varuje.

1. ZANIKRNOST PRI OTROCIH

Trepe zrediš, ako pustiš sedeti otroke celo dopoldne ali cele večerke (= popoldneve), jih zapiraš in greš na delo, da se po svojem blatu valjajo; nobenega veselja nimaš z njimi, ako te božajo ali ti kaj kažejo. Zanikrnike zrediš, ako jih ne učiš, da se čedno umijejo, počesejo, oblečejo; ako naročaš družini (= poslom in delavcem), da oni vse za otroke storé, vse za njimi popravljajo; ako jih nobenega dela ne privediš. Železo rja sne, nečimrnost pa otroka.

2. NEUBOGLJIVOST

Neubogljive in nepokorne otroke zrediš, ako jih za vsako delo poprosiš; jim ukažeš, pa jih pustiš, čeprav ne storijo, kar si jim rekel; če jim s kaznijo

groziš, pa jih potem ne kaznuješ; ako se daš preprostiti, da ne dopolniš, kar jim rečeš; če otrokom obljube delaš, ako bodo svoje dolžnosti dopolnili; ako imaš otroke za zijaka (=neumne), kadar te prosijo odpuščanja; ako dopustiš, da otroci velijo storiti drugim, kar si njim ukazal; ako oče otroku zapové, mati ga pa izgovarja ter mu potuho daje. Kdor ne uboga, je brez Boga — vse svoje žive dni za nič.

3. VRTOGLAVOST

Vrtogiave otroke, ki nimajo nobene stanovitosti, se vsakega dela lotijo, pa nobenega ne skončajo, zrediš, ako prekilavim več naložiš, ko zmorejo; ako jim drugo ukažeš poprej, ko storijo prvo; ako jim preveč igrač dopustiš in če jih eno ne veseli, hitro drugo dovoliš.

Vse razmišljene otroke boš imel, ako jih k temu zličiš, kar jim mrzi; ako jih hvališ brez zasluženja; če jim praviš, da tega ali onega ni toliko treba vedeti. Cesar se Janezek nauči, bo tudi Janže znal.

4. LAŽNIVOST

Lažnivec in lažnivke si zrediš, ako jim obetaš, pa ne daš; ako pričo otrok drugim obljubiš, pa obljube ne dopolniš; če imaš otroka prehudó, kadar kako škodo naredi; če se ti dobro zdi, kadar otrok prav na debelo govori, prestavlja in hahljá (= baha), več pové, kakor je res; kadar oče otrokom naroči, naj česa materi ne povedo ali ji kaj zamolčé; ako jim pomagaš, da se izgovarjajo ali jih celo pohvališ, da so se tako zvito odsekali; ako jim daš med lažnivec hoditi in jih pošlušati. Lažniva usta dušo umorijo.

5. BESEDLJIVOST

Besedljivce (jezikavce) in besedljivke zrediš, ako pričo otrok drugim beseduješ, hočeš vselej poslednjo besedo imeti in hočeš, da bi tvoja veljala; kadar daš otrokom odgovarjati, jezik stegati in se izgovarjati namesto ubogati.

Opravljati otroke privadiš, ako jih izprašuješ brez vse potrebe, kako se godi pri oni hiši; kaj so govorili, delali, dali ali pili; če jih za ogleduhe postavljaš, naj ti povedo, kaj drugi delajo, naj ti poročila nosijo; če si vesel, da prav druge ljudi umivajo. Več se jih z jezikom pogubi kakor z mečem pomori.

vseh svetovnih reform. Da bodi strog in oster do samega sebe, — za to ti daje priliko cerkvena zapoved o vzdržku in postu — ni le zapoved vere, ampak tudi zapoved previdnosti, modrosti in zdravoslovja.“

SODIŠČE NAD

DELOMRZNEŽI

Lacedemonci so imeli posebno sodišče, ki je imelo dolžnost izrekati kaznen nad delomrzneži. Kdor je bil temu zlu vdar, je bil pred sodnikom najprej pograjan. Če to ni nič pomagalo, je bil šiban. Za tretjo kaznen je bilo določeno pregnanstvo in tudi smrt.

JUDITA

Judita, zmagovalka asirskega vojskovodja Holoferna, je bila bogata vdova, pa si je naredila v svoji zgornji hiši samotno izbo, v kateri je s svojimi deklami zaprta stanovala; in nosila je ostro oblačilo okrog svojega ledja, in postila se je vse dni svojega življenja... Bila je prelepega obličja in njen mož ji je zapustil veliko bogastvo. In bila je med vsemi najbolj sloveča, ker se je Gospoda močno bala, in

ni ga bilo, da bi kako hudo besedo o nji govoril.

ČUDEN NAPIS

Čuden nagrobni napis kažejo v cerkvi sv. Pavla v Londonu. Na marmornati tabli se bleste besede: „Živel sem v dvorih, umrl v negotovosti, kam grem, ne vem.“

— Nam ni treba tako govoriti, ko imamo jasno resnico božjo, ko vemo, da nas čaka srečna smrt in večno plačilo pri Bogu, če spolnujemo voljo božjo, izraženo v zapovedih.

KAJ BODO LJUDJE REKLI?

K znanemu pisatelju, duhovniku Albanu Stolz, je prišla nekoč gospa, ki mu je potožila, da bi rada šla večkrat k svetemu obhajilu in k sv. maši tudi v delavnik, pa se boji, kaj bodo potem ljudje rekli. Modri duhovnik jo kratkoma zavrne z vprašanjem: „Kaj bodo pa ljudje rekli, če pridete v pekel?“

JOSIP MURN

Josip Murn (1874-1901) „prvi pevec, čistega od refleksije nedotaknjena razpoloženja“. Ko je zbolel, je prejel zakramente. Zadnje njegove besede so bile: „Molit, molit!“

6. MEHKUŽNOST

Otroci postanejo mehkužni, ako jih pretoplo oblačiš; mladim kupuješ kožuške, čamre (= polhovke) in kosmate kape, jim daješ pretoplo obutev, jih polagaš v pernice, devlješ na vročo peč, jim daješ piti mlačno vodo, jim ne daš (iti) na mrzlo, jih pomiluješ, ako se urežejo, udarijo ali zbodejo, bolj ko je treba; posebno pa, ako se ti smilijo, da bi kaj delali ali se kaj pridnega (= koristnega) učili. Kilav človek in pa puhla repa malo veljata.

7. SAMOGOLTNOST

Samogoltni otroci smetano ližejo, sladkor stržejo, orehe kradejo in staknejo vsako sladko reč, ki jim podiši. Taka razvada se zgodi, ako otrokom posebej daješ jesti, da so izbirljivi; ako jim dobre jedi prehvališ in si pred njimi jedi izbiraš; kadar posebna jedila pričo njih uživaš, pa ne daš pokusiti otrokom; ako jim sladkarije nosiš in ne zapiraš pred njimi takih jedil, ki jim posebno diše, da si jih lahko vzamejo brez vsake prošnje, kakor se jim poljubi; ako jim vina in žganja ponujaš, jih zalivaš ali siliš, rekoč: „Le čvrsto potegni, da boš bolj močan“ — boš pijano zredil. Otrok naj prosí; in kar izprosi, to svobodno nosi in zauživa.

8. OŠABNOST

Otroci se navadijo bahati in ponašati se, ako jih hvališ, ako so lepi, lepši kakor sosedomi; če njih obleko povzdiguješ; ako šiviljo pričo otroka grajaš, da ni leporearedila oblačila; ako jih oblačiš preveč po novi šegi. — Otroci bodo prevzetni, ako jim poveš ali pokažeš, da so bogatejši, imenitnejši kakor sosedomi, in imajo druge za berače ali capine, kadar se z njimi pripravajo, če otroke vprašaš za svet, dokler še nimajo prave pameti in jim daš v družini zapovedovati; ako jih prehvališ in pred drugimi povzdiguješ, če grajaš družino, ki ne streže otroku po volji; ako se sam bahaš, bolj znaš in koliko veljaš. Bahaње je dober kup, blago pa drago.

9. LENOBA

Otroci zrastejo mlačni in nemarni, ako jim preveč obenem naložiš; ako neprenehoma nad njimi re-

gljaš in jih grajaš; če jim nič ne rečeš, čeprav ne storijo, kar so dolžni; ako jim daš predolgo ležati in se po klopeh valjati; če jim pustiš, da se potepajo in brez dela pomikajo; ako sam ne storiš, kar jih učiš: naj bodo pridni in neutrudni! Lenoba je vseh grdob grdoba in mati vseh hudobij.

10. NEZAROBLJENOST

Otroci bodo neotesani in nezarobljenci, ako jih prekiinjaš in jim grde nespodobne priimke daješ; ako jih pričo drugih ljudi sramotiš, jih pričo družine (poslov in delavcev) tepeš, jih brez potrebe tožiš drugim, kako so malopridni, hudobni in drugim razodevaš njih slabosti; ako jih za malovredne reči neusmiljeno ostro kaznuješ in jih lepo ne pogledaš; enega prehvališ za nič, drugega pa črtiš brez vzroka. Taki otroci se navadijo z drugimi ravno tako delati. Kar je preostro, škrbine naredi in se težko da obrusiti.

11. NESRAMEŽLJIVOST

Otroci, ki jih ni sram, jih tudi ni strah greha in angel božji jih je zapustil. To se zgodi, ako starši predolgo dajo ležati dečkom in deklicam v eni postelji; ako golim ali na pol oblečenim pustijo letati in po kotih za njimi ne pogledajo. Otroci se razvadijo nesramnega dejanja, ako premladi pijejo vino in zauživajo premočno dišeče jedi; ako poležavajo brez spanja. Največ se jih pa nesramnega dejanja nauči od drugih. Kdor otroke zagleda, da kaj takega počenjajo, naj jih hitro posvari!

12. ZAPRAVLJIVOST

Zapravljati se otroci navadijo, ako jim daš denarja, pa ne povprašaš, kaj so kupili, kam so ga dejali; če jim ne poveš, kaj denar velja, kako težko se zasluži, kako lahko pa zapravi; ako jih navadiš predobro piti in jesti, jim omišljuješ draga oblačila, hitro zamenjaš obnošeno obleko z novo; jim daš vedeti, kako so bogati; ne zaklepaš pred njimi denarja; ako kak denar ukradejo, pa ne pogrešiš ali jim spregledaš; če jih v mladih letih privadiš po krčmah hoditi, rajati, pijančevati ali igrati, zanje delati in samim hoditi po božjih potih in po cerkvanju (= žegnanjih, semnjih). Zapravljivec in pa tat sta si brata.

Skopi in samopašni bodo otroci, ako jim nikoli ne

EVA LAVALLIERE

Eva Lavallière (1886-1926) preprostega stanu je preživela grenko mladost. Zelo duhovita je kmalu zaslovela kot izborna gledališka igralka. Postala je bogata, sila booževana, a je zašla veroboževana, a je zašla.

Ko se je v zgodnjem jutru vračala z nočnega zabavališča mimo cerkve Srca Jezusovega, jo je duhovnik, ki je stopil iz cerkve, žalosten pokaral, da pelje tako življenje v pogubljenje. Tega opomina ni mogla pozabiti...

Zapustila je gledališko kariero in stopila v samostan, nato pa je živela v samotni hišici v molitvi, premišljevanju in dobrotelosti. Šla je celo misijonarit v Afriko, a se je vrnila, ker ji ni prijalo podnebje.

PAUL CLAUDEL

Paul Claudel (1886-1955), pisatelj, diplomat, francoski poslanik v ZDA in drugih državah.

V laiški šoli je zašel pod vpliv Renana in zapadel materializmu, menič, da vladajo vse neki slepi večni zakoni. Zdelo se mu je pa to vse žalostno in dolgočasno.

Nekoč je stopil v cerkev Notre Dame v Parizu, da bi dobil kak estetski motiv za svoje delo. Peli so Magnificat:

„V hipu je bilo moje srce ganjeno — veroval sem. Pa s tako močjo, da mi otedaj vse brezverske knjige, vse neprilike zelo burnega življenja niso mogle vzeti te vere. Bog je rani! moje srce.“ Vendar še ni veroval katoliško, meneč, da je nespametno, zakaj žrtvovati bi moral toliko tega, kar se mu je zdelo lepo in prijetno. „Mladenci, ki tako lahkomišelnostno upravljajo vero, ne vedo, koliko stane, pridobiti jo spet.“

Bral je sv. pismo. Videl je, da vsaka njegova vrsta pobija lažne Renanove trditve.

Študiral je bogoslovna vprašanja; spoznal je, v kakih verskih predsodkih in v kakem verskem neznanju je živel. Poglabljaj se je v Aristotela in v katoliške mislece. Po štirih letih — 1909 — se je spreobrnil, prejel sv. obhajilo — drugo v svojem življenju.

VLADIMIR SOLOVJEV

Vladimir Solovjev (1855-1900) filozofski, bogoslovni in zgodovinski študiji so ga privedli v katoliško Cerkev.

Razkol je imel za nespameten. „Rim je resnično krščanski, ker je vesoljen.“

Zaradi svojega prepričanja je bil preganjan. Konvertiral je l. 1896.

13. LAKOMNOST

rečeš dati potrebnim košček kruha; če pričo njih be-rače zmerjaš in ubogim oponašaš, kar jim daš; če jim daruješ take lepe denarje, da se jim zdi škoda izdati jih; ako jih hvališ, da si ne privoščijo dobrega, da rajši hodijo razcapani, kakor da bi si koj omislili za svoj denar; ako pričo otrok hvališ denar, kako ga je škoda dati. Lakomnik ima za denar tudi dušo naprodaj.

14. SAMOGLAVOST

Samouhe zrediš, ako preveč zapoveduješ, pa jim pustiš, da te ubogajo ali ne, — kar se ukaže, se mora storiti; — če otroke pričo drugih sramotiš, enega zagovarjaš, drugega grajaš, kadar je obdvoje krivo. Ako jim pustiš slabe navade, fantom kaditi, dekletom ošabno obleko nositi; če otrokom daš moč nad družino (= posli in najemniki), jim boš hitro tudi ti v strahu; razvadi jih na prijetnosti, da bodo povsod za tabo hodili, pa se ti bodo ukradli, ako jim česa ne dovoliš, Samoglavi otroci bodo trdovratni starci, kakršnih se je bati.

15. TRDOVRATNOST

Otroci postanejo trmasti, ako jih za vsako malo reč grajaš ali kaznuješ; ne bodo ti obstali (= priznali), rajši tepeni lagali; ako pravičnih prošenj ne uslišiš, če jim nič ne zaupaš; ako z njimi v trpljenju nimaš nobenega usmiljenja. Kamnito srce staršev tudi otroke okameni. Razvadi jih in jim pustj v pregrešne priliko, dovoli jim vse, kar se jim poljubi, pa bodo hitro svoje trme. Razvada je železna suknja. Ako se starši pričo otrok prepirajo, zasramujejo učerike (= učitelje), se otrokom ubija ubogljivo srce. Težko boš vodil konja, če ga ne deneš na brzde.

*

Teh 15 naglavnih grehov se je pri otrocih največ varovati; ti so korenine krvavih šib, ki si jih sadijo starši sami v otroško srce, si jih pletajo, da jih bodo na stara leta topli z njimi njih lastni otroci. Dobro krščansko zrejenj otroci so staršem krona; slabo zrejena deca so staršem bič, pred katerim naj jih obvaruje sam večni Bog!

Petroniju se je zdelo, da bo Vinicij prehitel Tigelinove pretorijance ter nje. mu in Neronu prekrižal načrte glede Ligije. Bil je vesel zaradi tega in je poklical Euniko, da je šla z njim k večerji. Ko je slonel z njo za mizo, se mu je zdela čudovito lepa, kakor boginja. Ona je drhtela od sreče, da sme biti ob gospodarju. Jedla sta iz zlatega posodja, pila iz kristalnih kozarcev in stregli so jima dečki, oblečeni kakor bogovi ljubezni. Pevci so jima peli novo pesem na Apolona.

A ko je bila njuna radost na vrhuncu, so sužnji prestrašeni sporočili, da je prišel z dvora stotnik Aprus z oddelkom pretorijancev. Petronij ni pokazal niti sence strahu, temveč je dal stotnika privedi v jedilnico. Aprus mu je prinesel pismo, v katerem ga je cesar vabil, naj bi še nocoj prišel na dvor.

260.

Neron je dvorjanom prebral neko novo pesem in je hotel slišati Petronijevo sodbo. Do nje mu je bilo toliko, da ni mogel prestati brez njega, četudi je Petronij bil v nemilosti. Na koncu ga je z zlobnim nasmehom vprašal po Viniciju. Petronij je slutil, da se je moralo zgoditi nekaj hudega. Dal se je takoj odnesti do Vinicija. Spotoma je srečaval pijane množice, ki so vse ponavljale en sam krik:

„Kristjane levom!“

Vinicija je dobil doma v atriju. Sedel je na trinožnem stolu ter imel glavo sklonjeno skoraj do kolen. Ni se ozrl, ko je slišal korake in ko ga je prijatelj vprašal:

„Si prišel prepozno? Ali si jo videl? Kje je?“

V Mamertinski ječi. Ponjo je prišlo petdeset pretorijancev. Ursus je ni mogel ubraniti.“

Quo vadis?

261.

Začela sta kovati načrte, kako bi deklico rešila iz ječe in iz Pompejinih krempljev, zakaj Petronij je bil prepričan, da je mogoče zapri, ker je kristjanika, temveč, ker se hoče cesarica maščevati nad Vinicijem. Sklenila sta z zlatom podkupiti straže v ječi in Ligijo spraviti še ta večer iz nje. Ogrnila sta si temne plašče, vzela meče

in nekaj sužnjev ter odrinila proti ječi. Spotoma so srečali pijanega gladiatorja, ki se je zaletel v Petronija ter zahteval, naj tudi on vpije „Kristjane levom!“ Petronij, ki je bil zaradi današnjih dogodkov razdražen, se ga je nekaj časa otepal in ga miril, nazadnje mu je pa brez besed potisnil svoj kratki meč do ročaja v prsi. Potem je govoril z Vinicijem dalje, kakor da se ni zgodilo nič.

262.

Mamertinska ječa je bila na koncu Foruma pod Kapitolom. Ko so zavili tja, je Petronij na lepem obstal in pokazal z roko:

„Pretorijanci! Prepozno...!“

Pred to ječo, ki je bila v steni Kapitolskega griča, je stala dvojna vrsta vojakov z lesketajočimi se čeladami in sulicami. Vinicij je v obupu prebledel kakor marmor. Toda Petronij je poznal poveljnika straže in ta mu je povedal, da svojci in znanci jetnike lahko obiščejo. Dogovorila sta se, da pojde Vinicij v ječo do Ligije, Petronij pa na dvor do Akte, da bo skušal po njej kaj doseči pri cesarju.

263.

Tedaj se je izpod zemlje zaslislalo petje. Pesem je bila v začetku slabotna in tiha, potem pa vedno močnejša. Peli so moški, ženske in otroci, natlačeni po podzemeljskih brlogih, in vsa ječa se je polagoma združila v mogočen, soglasen zbor. To niso bili glasovi žalosti in obupa, temveč sta iz njih zvenela radost in zmagoslavje, da so se vojaki v soju prve, krvave jutranje zarje začudenó spogledovali.

264.

Klic „Kristjane levom!“ se je vedno glasneje razlegal po vsem Rimu. Na-

ščevano, razjarjeno ljudstvo je pomagalo pretorijancem loviti kristjane, kar ni bilo težko, saj so njihove skupine, bivajoče z drugim ljudstvom po rimskih vrtovih, na glas izpovedovale svojo vero. To je podivjane tolpe jezilo še bolj in dogajalo se je, da je množica iztrgala pretorijancem jetnike iz rok ter jih pobijala. Ženske so za lase vlačili po cestah in otrokom so razbijali glave ob kamenje. Iskali so žrtev po pogoriščih in med razvalinami. Zdelo se je, da je množica pozabila človeško govorico in da pozna eno sam besedo še: „Kristjane levom!“

265.

Po mestu so že stavili lesena gledališča, da bodo po njih metali kristjane zverem. Iz vse Italije so vlačili vanje zveri. V Afriki so na Tigelinovo zapoved prirejali velikanske love in pošiljali v Rim tigre in slone, krokodile iz Nila, leve z Atlasa, volkove in medvede s Pirenejev, divje pse z Espira, bi-vole in zobre iz Nemčije. Cesar je hotel

spomin na požar utopiti v krvi kristjanov, zato so bile priprave za to prelivanje krvi take, kakor jih Rim še ni videl.

266.

Petronij in Vinicij sta storila vse, da bi Ligijo rešila. Vinicij je Tigelinu ponudil vsa svoja ogromna posestva na Siciliji, da deklico izpusti, a prefekt se je bal zameriti maščevalni cesarici. Poiskal je Popejinega prvega moža in njevega sina iz prvega zakona, pa ni mogel doseči nič. Petronij je hodil okoli vseh, ki so imeli kaj vpliva na Nerona in na Popejo, ni štedil ne z denarjem, ne z obljubami, obiskal je Seneka, Pitagora in celo Krizotemis, ki je bila ljubica cesarjevega ljubljenca Vacinija, pa zastonj. Ligija je čemela v ječi in dan iger se je neizprosno bližal. Edino, kar sta dosegla, je bilo, da je Akte obiskala Ligijo, ji prinesla obleke in hrane, podkupila stražarje, da so pustili v miru dekle in Vinicija, ki je z Ursom, vse noči stražil pred deklino celico.

267.

Vnicij je bil od žalosti bolj podoben duhu kakor živemu človeku. Lice mu je shujšalo in počrnelo. Spal skoraj ni. Sužnji so ga pogosto dobili, ko je v atriju klečal ter bil s čelom ob kameniti tlak. Prosil je Kristusa in ga rotil, naj naredi čudež. Edino od njega je še pričakoval rešitve. V tem ga je potrdil tudi Peter, katerega je neke noči obiskal v skrivnem zbirališču kristjanov pred Salariajskimi vrati. Apostol mu je dejal:

„Veruj do konca, zakaj vera gore pre-
stavlja. Tudi če bi Ligijo že videl v lev-
jem žrelu, veruj, da jo Kristus more
še vedno rešiti!“

In Vinicij je veroval.

266

268.

Vojaki, ki so stražili Mamertinsko ječo, so Vinicija vsi poznali in mu niso delali ovir, kadar je hotel noter. Zato je bil tembolj presebečen nekega dne pred začetkom iger, ko so mu povedali, da ne smejo nikogar več pustiti v ječo. Vinicij je pri tem tako prebledel, da ga je vojak sočutno pogledal, se ozrl naokoli, potem pa je stopil k njemu in zamolklo dejal:

„Pomiri se, gospod. Straže in Ursus jo varujejo!“

Pri teh besedah se je sklonil in z dolgim mečem narisal na tlak podobo ribe. Vinicij je osupnil — torej so kristjani celo med pretorijanci. Hkrati ga je to navdalo s tolažbo. Ta vojak, ki je odnesel v ječo pismo za Ligijo, mu je bil nov dokaz Kristusove moči in nov up je objel njegovo srce.

269.

Vinicij je šel iz ječe k Petroniju, ki mu je povedal, da se bodo igre začele

čez deset dni. Vinicija je ta novica potrla, da od Petronija ni maral iti domov, temveč je zavil na Forum med množico trgovcev, meščanov, govornikov in postavačev. Vročina in gneča sta ga tako utrudili, da se je nekje naslonil na zid, zavzdihnil kakor otrok in zaspal. In v sanjah je videl čudne, pisane, razburljive prizore.

270.

Zdelo se mu je, da sredi noči odnašajo Ligijo čez nepoznan vinograd. Pred njima gre Pomponija Grecina ter jima sveti. Glas, podoben Petronijevemu, se je zdelo, da ju kliče nazaj, toda Vinicij se ni zmenil zanj, temveč je šel dalje proti koči, na pragu katere je stal Peter. Vinicij mu je pokazal Ligijo ter mu dejal:

„Prihajava od iger in je ne moreva zbuditi. Zbudi jo ti!“

Toda Peter je povzdignil oči in dejal:

„Naj jo zbudi Kristus!“

271.

Nato se je slika spremenila in zagledal je Nerona in Pompejo, ki je držala v naročju malega Rufija s krvavim čelom, ki mu ga je umival Petronij. Tigelin je sopal pepel na mize, za katerimi je sedela množica dvorjanov pri pojedini. Vinicij sam je ležal poleg Ligije, toda med mizami so hodili levi, katerim je od brad tekla kri. Ligija ga je prosila, naj jo odvede, a bil je tako onemogel, da se ni mogel niti premakniti.

Potem se mu je vse zmedlo, da ni ločil ne ljudi, ne podob.

272.

Iz sanj ga je prebudilo vpitje, ki se glasilo blizu njega. Mel si je oči, da bi bolje videl in je zagledal, kako sta dva tekača razganjala ljudi pred krasno nosilnico. V njej je sedel belo oblečen človek in nekaj bral. Ko se je nosilnica zaradi gneče ustavila, je zapovedal, naj množico razpode. Dvignil je oči iznad zvitka, ki ga je bral, pa jih takoj pobesil, ko so se mu ujele z Vinicijevimi očmi.

Bil je Hilon.

273.

Ko so se ljudje umaknili, so egiptčanski sužnji hoteli z nosilnico dalje, tedaj pa je Vinicij stopil do nje.

„Pozdravljen, Hilon!“

Hilon ga ni hotel poznati, temveč je velel, naj gredo dalje. Toda Vinicij je zagrabil drog pri nosilnici, se sklonil k Hilonu, mu pogledal v oči in dejal:

„Ti si izdal Ligijo!“

Grk se je najprej smrtno prestrašil, a ko je videl, da v Vinicijevih očeh

Kristus zdaj ali pa po smrti. On me je po apostolovih ustih obljubil Tebi. Torej sem Tvoja. Ne pomiluj me in ne daj se zmagati bolečini! Takoj, ko bom muke prestala, bom povedala Kristusu, da je v Rimu ostaj moj ženin. Vzemi moje truplo ter me pokoplji kot svojo ženo v grobu, v katerem boš nekoč počival sam.“

Vinicij je pismo braj s solzami v očeh in z obupom v duši, toda upanju na Kristusov čudež se še ni odrekel.

275.

Petronij je zdaj sklenil storiti še poslednji korak. Popejin sin, iz prvega zakona, Rufij, je z razbito glavo ležal v vročici in cesarica je trepetala za njegovo življenje. Rada bi ga bila naredila Neronu za naslednika, četudi cesar pastorka ni maral. Na dvoru so šepetali, da mu je on dal razbiti glavo.

Petronij je cesarico dobil, ko je vsa obupana in prestrašena sama stregla otroku. V začetku ni marala o Viniciju in Ligiji nič slišati. Toda Petronij jo je zastrašil, da je njenega otroka doletela nesreča zaradi tega, ker se je krščanski bog maščeval nad njo zaradi Ligije. Če hoče torej otroka rešiti, naj da deklico spustiti.

Popejo je Petronijevo govorjenje preplašilo, poleg tega je pa imela otroka blazno rada, da bi bila storila zanj kar koli. Še ta večer je šla v Vestino svetišče ter prvi vestalki naročila, naj bo blizu ječe, ko bodo peljali Ligijo pred zveri, in naj zapove, da jo izpuste. To pravico je prva svečenica boginje Veste imela po rimski postavi.

276.

Toda že je bilo odločeno, da mora Popejin sin umreti. Še preden je nosilnica s cesarico bila v Vestinem sve-

ni grožnje, se mu je vrnila predrznost in je rekel:

„Ko sem umiral od gladu, si me ti dal pretepati!“

„Storil sem ti krivico, Hilon!“ je skesano dejal Vinicij. Toda zmotil se je, ko je mislil, da bo krščanska ljubezen pri Grku kaj dosegla.

Hilon je najprej začudeno pogledal, potem je zaničljivo tlesnil s prsti ter zavpil, da so ga vsi slišali:

„Če imaš kakšno prošnjo, pridi jutri k meni na Eskvilin. Po kopeli sprejemam prosilce!“

274.

Na dan pred začetkom iger se je Ligija za vselej hotela posloviti od Vinicija ter mu je pisala:

„...vem, da Te bom videla samo še iz arene, moj ljubljeni. Poizvedi, kdaj pojdem pred zveri, in bodi tisti dar v gledališču. Jaz in vsi sobratje hrapenimo po tem dnevu. Naj me reši

tišču, sta dva cesarjeva oproščenca vdrla v sobo, kjer je ležal deček. Eden je z medeninastim kipom pobil na tla staro strežnico, drugi je pograbil njen pas in ga zadrnil lepemu otroku okoli vratu. Zadavila sta ga, ga zavila v rjuho ter s truplom odhitela v Ostijo in ga vrgla v morje, kakor se je glasila zapoved.

277.

Ko se je Popeja vrnila od vestalk, je v palači našla prazno sobo ter otrplo truplo stare služabnice. Začela je rjoveti in je bruhnila v divji jok, ki se je pošastno razlegal po dvoru vso noč in ves drugi dan. Tretji dan je oblekla ametistno tuniko in šla na gostijo, kakor ji je velel cesar. Sedela je za mizo molče, lepa, zlatih las, krasna in zlobna kakor angel smrti.

278.

Na dan, ko bi se bile morale začeti igre, so množice že od zore čakale, kdaj se bodo odprla vrata v gledališče, ter ugibale, kakšne bodo te igre, ki so o njih toliko govorili. Ljudje so gledali borilce, ki so že zgodaj v krdelih začeli prihajati v cirkus. Prihajali so brez orožja, skoraj goli; lepa, naoljena, krepka telesa so imeli okrašena s cvetjem, v rokah so nosili zelene veje. Množica jih je pozdravljala in stavila nanje. Borilci so se šalili, kakor da gredo na svatbo in ne v smrt, ter pošiljali najlepšim dekletom poljube.

279.

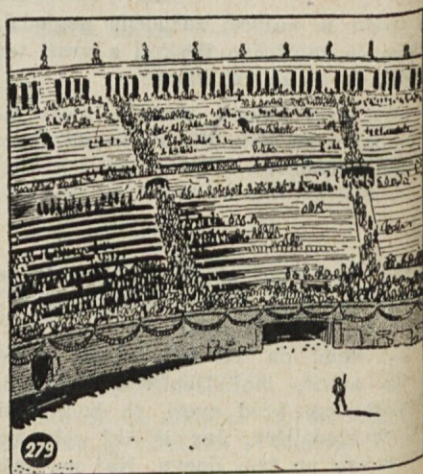
Ko so nazadnje odprli vrata, so se množice po hodnikih razlile v amfiteater ter se začele boriti za boljše sedeže. Ljudstva je bilo toliko, da je ure in ure rinilo v gledališče. Med hrum množice se je mešalo tuljenje zveri, ki jim

že dva dni niso bili dali nič jesti, da bi bile bolj divje za kristjane. Včasih se je pa med vpitjem ljudi in med divjanjem zveri zaslišala ubrana resna pesem. Peli so kristjani: moški, ženske, otroci, ki so čakali, kdaj jih bodo vrgli zverem. Množica je ob njihovi pesmi osupnila, ker ni mogla razumeti, kako da ti, na smrt obsojeni, še pejejo.

280.

Dostojanstveniki: senatorji, konzuli, pretorji, edili, častniki, dvorjani in dvorjanke so prihajali na nosilnicah, pred katerimi so šli piktorji s snopom in sekuro. V soncu so se bleščale pozlačene nosilnice, pisana oblačila, dragulji in meči. Množica je znane in priljubljene odličnike glasno pozdravljala.

Z dvorjanj sta prišla tudi Petronij in Vinicij. Ta je bil trdno prepričan, da bo Ligijo rešil. Ječarji in vsi uslužbenci v amfiteatru so bili podkupljeni, da bodo Ligijo skrili kje v kotu, ponoči jo pa izročili Vinicijevemu človeku, da jo bo odvedel iz Rima, kakor je bilo dogovorjeno.

Knjiga vseh knjig

Že proti koncu zemeljskega življenja je spet po priliki o hudobnih vinarjadnikih spraševal: „Ali niste nikoli brali v pismu: Kamen, ki so ga zidarji zavrgli, je postal vogelni kamen; Gospod je to naredil in čudovito je v naših očeh“ (Mr 12-10). Besedilo je vzeto iz 117. psalma (v. 1. 2), pa je Jezus spet uporabljal izraz: pismo.

APOSTOLI IZJAVLJAJO

Ko je apostol Peter kot prvi namestnik Jezusa Kristusa na zemlji že pred prihodom Svetega Duha na prvi binkoštni prezbik predlagal, naj namesto nesrečnega izdajavca Judeža Iškarjota izberejo nekoga drugega za apostola namesto njega, je govoril: „Moralo se je spolniti pismo, kakor je Sveti Duh po Davidovih ustih napovedal o Judu, vodniku tistih, ki so prijeli Jezusa“. Potem govori o Judeževem nesrečnem koncu, in utemeljuje, da je David v 108. psalmu (v. 8) napovedal, kam naj Judežovo truplo pokopljejo in kako naj mu izberejo namestnika v apostolski službi (Pr. Apd 1, 16 sl.). Apostolu Petru je torej 108. psalm spet: pismo.

Ko evangelist Luka v Apostolskih delih podrobno opisuje, kako je diakon Filip spreobrnil in krstil dvornika eti-

Precej vernih slovenskih družin ima sedaj doma že vse štiri zvezke sv. pisma v novem slovenskem prevodu. Naj nas spodbudi k branju in premišljevanju svetih božjih knjig misel, da gre za res sveto stvar.

Gospod Jezus Kristus ter njegovi sveti apostoli in evangelisti so že knjige stare zaveze tako cenili, da so jih imenovali kar: pismo.

Ko so n. pr. v nazareški shodnici v Jezusovi navzočnosti brali odstavek iz preroka Izaija (Iz 61, 1-2), ki se je nanašal na Jezusa kot prihodnjega Mesijo, je Jezus začel razlago z besedami: „Danes se je to pismo izpolnilo, kakor ste slišali“ (pr. Lk 4, 16-21).

Janez Evangelist pripoveduje, da je Jezus zadnji, veliki dan šotorskega praznika, ko so se vršile posebno velike slovesnosti, stal in klical: „Če je kdo žejen, naj pride k meni in naj pije, kdor v me veruje; tekle bodo, kakor pravi pismo, iz njegovega osrčja reke žive vode“ (Jn 7, 37-39). Jezusu izraz pismo pomeni tista mesta stare zaveze, ki govore, kako bodo apostoli in učenci sploh v veri v Jezusa Kristusa in v moči njegovega trpljenja in smrti prejeli Svetega Duha, njegove milosti in darove.

opske kraljice, omenja, da je dvornik na vozu sedel bral prelep odstavek iz preroka Izaija (Iz 53, 7-8) o prihodnjem trpečem Odrešeniku kot krotki ovci oziroma krotkem jagnjetu, to mesto v preroku Izaiju kar dvakrat imenuje pismo (pr. Apd 8, 32. 35).

Velikokrat pa Jezus, apostoli ter evangelisti uporabljajo za staro zavezo množinsko obliko: **pisma** (pr. Mt 21, 42; 22, 29; Mr 12, 24; 14, 49; Lk 24, 27. 32. 45; Jn 5, 39; 17, 2. 11; Rimlj 15, 4; 16, 26; 1 Kor 15, 3; 2 Petr 3, 16).

Takoj v uvodu v list Rimljanom pa apostol Pavel staro zavezo imenuje ne samo pisma, ampak **sveta pisma**: „Pavel, služabnik Jezusa Kristusa, poklican apostol, odbran za blagovest božjo, ki jo je Bog napovedal po svojih prerokih v svetih pismih“ (Rimlj 1, 2).

Druga knjiga Makabejcev pa imenuje spise stare zaveze **sveto knjigo** (2 Mkb 8, 23).

V prvi knjigi Makabejcev pa Jonatar, v pismu Špartancem izjavlja: „Mi sicer tega (zaveze in prijateljstva) ne potrebujemo, ker imamo v tolažbo **svete knjige**, ki so v naših rokah (1 Mkb 12, 9).

To izražanje o spisih stare zaveze: pismo, pisma, sveta pisma, sveta knjiga, svete knjige pa so sveti cerkveni očetje in pisatelji prav v zgodnji krščanski dobi začeli prerašati tudi na spise nove zaveze. Namesto izražanja sveto pismo pa za poimenovanje spisov stare in nove zaveze naletimo tudi na izraza: božje pismo, božja pisma.

Zakaj tem spisom stare in nove zaveze pravimo sveto pismo oziroma božje pismo

Sv. Tomaž Akvinski v razlagi lista Rimljanom navaja tri razloge: ker so te knjige od Svetega Duha navdihnjene; ker je njih vsebina sveta; ker nas te svete knjige posvečujejo.

OBNOVITEV KRSTNIH OBLJUB na veliko soboto

Predragi bratje! V tej presveti noči se sveta mati Cerkev spominja smrti in pogreba našega Gospoda Jezusa Kristusa. Vrača mu svojo ljubezen s tem, da vso noč bedi. Pričakuje njegovega slavnega vstajenja in se presrečna veseli.

Ker pa smo, kot nas uči sv. apostol (Pavel), s Kristusom po sv. krstu bili pokopani v smrt, moramo, kakor je Kristus vstal od mrtvih, tudi mi hoditi po poti novega življenja, v svesti si, da je naš stari človek s Kristusom bil križan, da bi ne živeli več grehu. Zavedajmo se torej, da smo grehu umrli, živimo pa Bogu v Kristusu Jezusu, našem Gospodu.

Zato sedaj, predragi bratje, po končanih vajah sv. posta, obnovimo obljube sv. krsta, s katerimi smo se nekoč odrekli satanu in njegovim delom kakor tudi svetu, ki je sovražnik božji, ter smo obljubili, da bomo v sv. kat. Cerkvi zvesto služili Bogu.

Zatorej:

Mašnik: Ali se odpoveste satanu?

Ljudstvo: Se odpovemo.

Mašnik: In vsem njegovim delom?

KAJ SLEDI IZ TEGA ZA VSAKEGA DOBREGA KRISTJANA?

Najprej silno spoštovanje do svetih božjih knjig. Sv. Cerkev v. pr. naroča, da mora diakon pokaditi mašno knjigo, preden začne peti sv. evangelij iz nje. Sedaj sme to storiti tudi mašnik pri navadni peti sv. maši. Na vesoljnih cerkvenih zborih redno med zborovanji slovesno izpostavijo sveto evangeljsko knjigo. Tudi na drugem vatikanskem vesoljnem cerkvenem zboru slovesno iz-

Ljudstvo: Se odpovemo.

Mašnik: In njegovemu napuhu?

Ljudstvo: Se odpovemo.

Mašnik: Verujete v Boga Očeta, vsemogočnega, Stvarnika nebes in zemlje?

Ljudstvo: Verujemo.

Mašnik: Verujete v Jezusa Kristusa, Sina njegovega edinorojenega, Gospoda našega, kateri je bil rojen in je trpel?

Ljudstvo: Verujemo.

Mašnik: Verujete tudi v Svetega Duha, sveto katoliško Cerkev, občestvo svetnikov, odpuščenje grehov, vstajenje mesa in večno življenje

Ljudstvo: Verujemo.

Mašnik: Sedaj pa hkrati skupno prosimo Boga, kakor nas je učil moliti naš Gospod Jezus Kristus:

Ljudstvo: Oče naš, kateri si v nebesih...

Mašnik: In vsemogočni Bog, Oče našega Gospoda, Jezusa Kristusa, ki nas je prerodil iz vode in Svetega Duha, ki nam je tudi podelil odpuščenje grehov, on naj nas s svojo milostjo ohranja v istem Jezusu Kristusu, našem Gospodu, za večno življenje.

Ljudstvo: Amen.

postavljajo dragoceno evangeljsko knjigo, ki je napisana na 255 pergamentnih listih. Ob tej evangeljski knjigi vedno gorita vsaj dve prižgani sveči. Saj tudi pri slovesni maši stojita med slovesnim petjem evangelija dva strežnika (akolita) s prižganimi svečami ob mašni knjigi.

Pred leti je neki slovenski duhovnik dejal, da se mu Trochujev življenjepis sv. arškega župnika Janeza Vianneyja zdi tako lep, da bi ga najrajši kar po-

ljubil. Sv. Cerkev pa mašniku ukazuje, da po prebranem evangeliju vselej poljubi mašno knjigo na tistem kraju, kjer je začel brati sveti evangelij. Saj vse to čiščenje in spoštovanje velja Gospodu Jezusu Kristusu, ki je središče vseh svetopisemskih knjig, posebej pa glavna osebnost v svetih evangelijih. Ko bi se tudi verniki malo bolj navzeli tistega svetega spoštovanja, ki ga ima nezmotljiva Kristusova Cerkev do božje besede!

V domovini še živi duhovnik, ki ni klonil tilnika pred brezbožnim komunizmom, ki je najbolj nevaren sovražnik ljubega slovenskega naroda; ta duhovnik je tako cenil Shakespearjevega Hamleta, da ga je vsaj petdesetkrat prebral. Ob nekem govoru smo že v tujini občudovali uglednega slovenskega izobraženca, ki nam je na pamet deklamiral Prešernove sonete, čeprav se jih je učil pred več kot štiridesetimi leti na srednji šoli. Vse to je zelo lepo. Pa slovenski ljudje in posebej slovenski katoliški izobraženci tako poznamo svetopisemske knjige, morda vsaj evangelije?

O že omenjenem škofu sv. Timoteju pravi apostol Pavel tako lepo: „Ti pa ostani pri tem, kar si se naučil in si verno sprejel, ker veš, od koga si se naučil, in ker od detinstva poznaš sveto pismo, ki ti more dati modrost za zveličanje po veri v Jezusa Kristusa“ (2 Tim 3, 14-15). Naši slovenski bogoslovci v izseljenskem semenišču redno vsak dan prebero vsaj po eno poglavje svetega pisma. Vsa leta pa so dnevno po pol ure premišljevali večinoma sveti evangelij.

SLOMSKOV ZGLED

Sicer nam je pa v tem že mlad bogoslovec in kasnejši škof Anton Martin Slomšek vsem svetil s svojim zgledom. O njem njegov prvi življenjepisec Franc

Kosar pripoveduje: „Marljivi in vestni, kar šolske nauke zadeva, so tudi prosti čas kaj umno porabili. Branje svetega pisma jih je čez vse veselilo, od prve do poslednje vrste so ga prebrali in še kakor škof so radi pravili od sladkih urah, ki so jih v tem branju našli (Drobtinice za l. 1863, str. 143). Drugi Slomškov življenjepisec dr. Franc Kovačič pa o tem še podrobneje govori: „Nad vse je pa cenil 'knjigo vseh knjig', sveto pismo stare in nove zaveze. Ponovno je prebral vse knjige svetega pisma od začetka do kraja, ne kakor koli površno, marveč pozorno premissljuje. Posamezne dogodke iz evangelijev in listov sv. Pavla se je naučil naravnost na pamet. Še v poznejših letih je večkrat pripovedoval, kako sladke so mu bile ure pri branju svetega pisma. Tako si je popolnoma prilastil njegove misli in njegov slog, kar je za dobrega govornika posebno važno“ (Pr. dr. Franc Kovačič, Služabnik božji Anton Martin Slomšek. 2. izdaja, Buenos Aires 1962, str. 38). Toliko svetega pisma najdemo v Slomškovih govorih in pridigah, da se v tem lahko kosa s sv. carigrajskim patriarhom Janezom Zlatoustim, nebeškim zaščitnikom cerkvenih govornikov, o katerem trdijo, da je znal sv. pismo na pamet.

Ponižno in pobožno branje, zlasti pa resno premissljevanje sv. pisma nas pod vplivom milosti Svetega Duha vodi do resnične svetosti. Nič ne smemo popuščati protestantom glede razodetih verskih resnic, ki nas jih uči nezmotljiva sv. katoliška Cerkev. Tudi glede sv. pisma nimajo v vsem pravih nazorov. Vendar pa vsaj nekatere v njihovi ljubezni do božjih knjig smemo posnemati. Ni še dolgo, ko mi je v trolebusu 323 v Buenos Airesu neka „pentekostalka“ pripovedovala, da že dolgih pet let vsak dan kleče bere in premissljuje sv. pis-

mo. Ko bi malo več katoličanov pod vodstvom sv. Cerkve tudi tako delo!

Preteklo leto smo obhajali stoletnico smrti p. Henrika Lacordairja, znamenitega dominikanskega pridigarja v baziliki naše ljube Gospe v Parizu. Onjem pripovedujejo, da je že v zrelih letih odkril evangelij, se pravi, spoznal notranjo pomembnost svetih evangelijev za duhovno življenje. Preučeval in premissljal je njih vsebino, ki je Gospod Jezus Kristus. Ob njih se je njegov srce vnelo v silni ljubezni do Jezusa, zlasti do Jezusa na križu, kar ga je privedlo do velike svetosti. Koliko lepih duhovniških in redovniških osebnosti smo srečali tudi v naših skromnih slovenskih razmerah, ki so se prav ob branju in premissljevanju svetih knjig zlasti evangelijev kar nekako navzele Kristusovih lastnosti. Marsikom je npr. še v spominu skromni fračiškanski pater dr. Regalač Čebulj, izredno dober poznavalec apostola Pavla, pa velika svetniška osebnost.

Slovenski duhovniki, redovniki in verniki potrebujemo velike notranje poglobitve, da bomo mogli znova h Kristusu priversti tisti narod, ki si ga brezboštvo tako prizadeva odtrgati od Kristusa in njegove Cerkve. Vsaj eno izmed velikih sredstev je temeljito poznanje, pobožno branje, še mnogo bolj pa vneto premissljevanje knjige vseh knjig, da bomo tako sebe in druge vedno bolj približali Gospodu Jezusu Kristusu, ki je središče vsega sv. pisma.

Le tobro si zapomnimo, ta tudi za nas velja, kar je sv. Pavel učil sv. Timoteja: „Vse od Boga navdihnjeno pismo je tudi koristno za pouk, za prepričevanje, za pobiljševanje in za vzgojo v pravičnosti, da bi bil božji človek popoln, za vsako dobro delo pripraven.“ (2 Tim 3, 16-17).

DR. FILIP ŽAKELJ

SLOMŠKOV VEČER PRI SV. KRIŽU

V Sv. Križu pri Trstu so dne 29. decembra proslavili stoletnico smrti slovenskega škofa in svetniškega kandidata Antona Martina Slomška. Na sporedu je bil govor č. g. dr. Stanka Janežiča, ki je v kljeni besedi in z barvnimi slikami prikazal plodovito življenje velikega škofa. Učenci osnovne in strokovne šole pa so nastopili z lepimi Slomškovimi pesmimi in recitacijami.

MSGR. KLINEC — SREBRNOMAŠNIK

Goriški nadškofijski kancler msgr. dr. Rudi Klinec je dne 18. decembra praznoval svojo srebrno mašo. Novo mašo pa je pel na god sv. Štefana pred 25. leti v rodni vasi Vipolže v Brdih. Srebrnomašnik je hotel v tihoti in zbravnosti obhajati ta lepi jubilej. Najprej se je podal v Loreto, kjer je opravil duhovne vaje, nato pa je v Rimu v krogu svojih domačih in najožjih prijateljev daroval Bogu zahvalno mašo za 25 letnico mašništva.

G. jubilant je doma iz Vipolž, kjer se je rodil leta 1912. Po dovršenem malem semenišču v Gorici ga je tedanji nadškof Margotti poslal študirat bogoslovje v Bologno in cerkveno pravo v Rim. Še preden je dokončal univerzo, so mu poverili faro Velike Žablje na Vipavskem. Kljub delu v župniji je z najboljšim uspehom dokončal visokošolske študije in dosegel doktorat iz cerkvenega prava s tezo o reformah Jožefa II. in njih izvajanju v goriški nadškofiji. Teza je izšla tudi v tisku. Nato se je lotil zgodovine Marijinega češčenja na Slovenskem in izdal o tem lepo knjigo leta 1954. Poleg teh knjig, je napisal še marsikaj drugega iz zgo-

dovine naše ožje domovine. Kancler nadškofijskega urada je postal leta 1945. Od tedaj naprej do danes je g. jubilant ostal na tem mestu pod nadškofi msgr. Margottijem, msgr. Ambrosijem in sedaj pod msgr. Pangraziem.

SPREJEM V MARIJINO DRUŽBO V GORIŠKI STOLNICI

Zelo slovesno, a obenem pristrčno domače, se je izvršil na praznik Brezmadežne v goriški stolnici sprejem v Marijino družbo. Msgr. Srečko Gregorec, ki ima toliko zaslug za Marijine družbe v naši deželi, je izvršil obred sprejema. Najprej so bile štiri deklice sprejete med kandidatkinje, za njimi pa šest kandidatkinj v Marijino družbo. Rezveseljivo je, da so vse sprejete članice iz dobrih in zglednih goriških družin in da so vse dijakinje učiteljšča, gimnazije in strokovne šole. S tem se nam odpira novo upanje, da bo tudi med našo bodočo inteligenco zdrava, čista in plemenita mladina.

KULTURNI VEČER V KATOLIŠKEM DOMU

Na dan sv. Lucije smo imeli zopet v Katoliškem domu v Gorici lepo in zanimivo skioptično predavanje. Pripravil in vodil ga je č. g. Breclj Bogumil, doberdobski župnik. Prepotovali smo Italijo od Benetk do Neaplja, videli pompejsko svetišče in izkopanine in tako še enkrat doživljali prelepe vtise lanskega romanja v Loreto in Pompeje. Za zaključek nam je g. Breclj pripravil veliko presenečenje. Slišali smo glas pok. prof. Mirka Fileja, ki nam je z velikim zanosom recitiral pesmico „Veš, o Marija“, ne da bi vedel, da jo je g. Breclj posnel na trak in da jo bomo mi poslušali kot njegov oporoko. Nato nam je še zapel „Sveta noč“. Lep večer je pustil v vseh navzočih globok vtis.

Objavljamo skriven dokument latinsko ameriškega oddelka kitajske komunistične stranke. Pisatelj je Li-Wei-Han. V knjižici, ki nosi naslov „Katoliška Cerkev in Kuba“, je razloženo, kaj morajo delati komunisti na Kubo in v latinski Ameriki, da bo Cerkev podlela

Načrt za uničenje Cerkve na Kubi

Katoliška Cerkev s sedežem v Rimu je reakcionarna organizacija, iz katere izvirajo protirevolucionarna dejanja v ljudskih demokracijah. Da bodo mogle ljudske demokracije nadaljevati s svojim napredovanjem na poti v socializem in v komunizem, je potreba najprej končati z vplivom te Cerkve in z njeno dejavnostjo. Katoliška Cerkev ni ne nerodovitna ne nezmožna. Nasprotno: treba je priznati njeno moč in je potrebna vrsta protiukrepov, da se zajezi. Ko bo politična borba in ko bodo proizvodne sile dosegle visoko stopnjo proizvodnje, jo bo mogoče uničiti. To je namen, za katerega se borimo.

V ZAČETKU BREZ ČELNEGA NAPADA

Ko bi napravili čelni napad in dali udarec po glavi, ko smo še slabo pripravljeni in nismo primerno vzgojili mas, bi dali Cerkvi večjo oblast nad množicami, ker bi se čutile na strani Cerkve in bi skrivaj podpirale protirevolucionarno dejavnost, ki bi jo ona želela. Pravitak se je treba izogniti temu, da bi se spremenili v mučenike voditelji protirevolucionarne dejavnosti Cerkve.

NAVODILO ZA DELO, KI MU JE TREBA SLEDITI

Navodilo za delo proti Cerkvi je to: poučevati, vzgajati, pregovarjati in pre-

pričevati in polagoma vzbujati in razvijati politično zavest katoličanov do popolnosti s tem, da se udeležujejo študijskih krožkov in političnega delovanja. S pomočjo aktivistov moramo začeti z dialektičnim bojem v naročju vere. Polagoma nadomestimo verski element z marksističnim. Stopnjema preobrazimo napačno zavest z resnično, tako da bodo katoličani prostovoljno in na svoj račun uničili svete podobe, ki so jih sami ustvarili. To je naše navodilo za delovanje v boju za zmago nad protirevolucionarno katoliško Cerkvijo.

NAVODILA USPEŠNO UPORABLJENA NA KITAJSKEM

V nadaljnjem predstavimo načrt delovanja, ki je bil uspešno uporabljen v Kitajski ljudski republiki za osvoboditev kitajskega ljudstva od vpliva katoliške Cerkve v Rimu.

Pod okriljem ljudske vlade je treba spraviti Cerkev in njene vernike, kjer bodo ljudske množice vplivale nanje. Ni mogoče dopustiti, da bi Cerkev ohranila svoj nadnarodni značaj, ki ga postavlja nad ljudsko voljo.

URAD ZA VERSKE ZADEVE NJEGOVO POSLANSTVO

Pri Ljudski vladi je treba ustanoviti urad, ki bo skrbel za verske zadeve in organizacije. Če bo Cerkev podvržena postopkom demokratičnega cen-

tralizma, se pripravi pot, da se s pomočjo ljudskih množic podvzamejo patriotični ukrepi, ki ponižajo Cerkev in porušijo njeno podobo. Imenovani urad bo organiziral narodna, deželna in krajevna združenja, ki bodo zedinila katoličane v domovinskih organizmih. Vsako združenje izjavi svojo vdanost in poslušnost narodnim postavam.

KAKO POSTOPATI S TISTIMI, KI UGOVARJAJO

Ko bodo ustanovljena patriotična društva in ko izpovejo katoličani svojo vdanost narodnim postavam, se pojavijo reakcionarji in protirevolucionarji. Te protirevolucionarje, ki vstanejo sredi katoliške Cerkve, je treba najprej odločno iztrebiti, vendar ne z uporabo sile. Ukrepi, ki se bodo podvzeli v vsakem slučaju, morajo soglašati z zakoni. Po svoji naravi vodijo protirevolucionarne težnje do protivladnih dejanj. To načelo nam nakaže zakone, ki jih je treba uporabljati proti tistim, ki ugovarjajo in ki jih postavijo v položaj protidomovinskih zločincev, ki ugovarjajo, ker poslušajo imperialistična navodila poslana s sedeža katoliške Cerkve v Vatikanskem mestu.

DVA KORAKA NAPREJ IN EDEN NAZAJ

V tem razdobju bodo mase čutile psihološki spor, ker bodo po eni strani čutile zvestobo do Cerkve in klera in po drugi strani svoj patriotizem, ki jih bo nagibal, da bodo podpirale ljudsko vlado. Treba je pregledati ta spor in ga dobro preudariti. Če se podvzamejo kaki pre nagljeni ukrepi brez ozira na ostrino tega psihološkega spora, se utegne osamiti stranka od mas. Če so vezi med masami in Cerkvijo zelo tesne, se je treba držati načela: dva koraka naprej eden nazaj. Ko napravi

ljudska vlada korak nazaj, mora zahtevati, da brani versko svobodo in da je po volji množic, da se v združenjih ustanavljajo odbori za reformo, da se morejo patriotične množice izražati bolj neposredno pri vodstvu cerkvenih zadev.

NADZORSTVENI ODBORI VODENI PO STRANKI

Bodi čuječ! Strankini aktivisti morajo voditi delo reformnih odborov. Ti morajo osamiti reakcionarje, ki se nahajajo med množicami. Za to delo je treba slediti tem navodilom: patriotično je stati na strani vlade in sprejeti postavbe; nepokorščina je protidomovinska; združenja so izjavila svoj patriotizem; antipatriotični elementi morajo biti odstranjeni iz združenj in sojeni kot zločinci pred patriotičnimi množicami; dolžnost vsakega državljana je, da kaznuje zločince. Aktivisti morajo voditi množice proti zločincem. Potem, ko množice obsodijo zločince in jih ločijo iz združenj, morajo biti zločinci sojeni po duhu postav ljudske vlade. Ob enem morajo združenja znova izjaviti svojo pripadnost k zakonom in poskr-

beti, da razkrijejo protirevolucionarno delovanje v svoji sredi.

DOBITI JE TREBA IZJAVE „PATRIOTIČNIH“ DUHOVNIKOV

Čeprav so bili revolucionarji razkriti, ostane v masah psihološki spor. Važno je, da cerkvene oblasti in voditelji Cerkve zagotovijo množicam, da je ostala vera bolj čista, ker so se otresli zločinskih in antipatriotičnih elementov. Aktivisti, ki so člani združenj, imajo važno nalogo, da pregovorijo voditelje Cerkve, da dajo te izjave. Prav tako morajo aktivisti zagotoviti množicam, da vlada in stranka sprejemata voljo množic. Jasno je, da nastanejo v tej dobi neprilike. Če se bo postopalo svojevoljno, se izgubi zagon ljudskega gibanja. Ljudska vlada mora pospeševati temeljito razpravo o vseh nevšečnostih. Med temi razpravami se mora poskrbeti, da se razkrijejo protirevolucionarji, ki so ostali prej neopaženi.

POUDARJATI JE TREBA PATRIOTIZEM

V tem razdobju kot v prejšnjem je treba slediti tem navodilom: patriotično je sprejeti postave; nepokorščina je nepatriotična in zločinska. Poskrbeti je treba tudi, da se množice obvestijo o uspehih pogajanj med Cerkvijo in državo; in o patriotični obnovi vernih množic, ki nadomešča propadajoča imperialistična in antipatriotična čustva.

NAPADI NA RIM

Z izjemo duhovnih zadev mora biti ponižana vsaka sled in izraz vezi z Vatikanskim mestom, ker izvira iz imperialističnih interesov in da podpre protirevolucionarno delovanje. Izkušnja naših bratskih držav dokazuje, da je katoliška Cerkev vedno podpirala protirevolucionarno delovanje. Spričo svetovne razsežnosti katoliške Cerkve, nudi-

jo te izkušnje neizpodbitne dokaze o njenem zarotniškem značaju. V tem razdobju je mogoče pričakovati, da se bodo čuli iz Vatikanskega mesta ugovori proti našemu ravnanju. Te ugovore moramo uporabiti kot naše dokaze za zarotniški značaj Cerkve, ki jo vodijo iz Vatikanskega mesta.

OZNaNJATI JE TREBA MIRNO SOŽITJE

To nas vodi do naslednje stopnje napada, ki je vez med Cerkvijo in Vatikanskim mestom. Predvideva se, da bo kler silno reagiral. duhovščina silno ugovarjala, ker je to njena oporna točka in vir njene moči. Treba se je zavedati, da so ugovori duhovščine zaradi napada na njeno zvestobo do Vatikana nepatriotični in nasprotni vladnim postavam ali vladi. Tudi kar duhovščina predstavlja, je nepatriotično.

Aktivisti imajo dolžnost prepričati mase, da more človek imeti svojo vero, ne da bi se Vatikansko mesto vmešaval v zadeve vseh Cerkva na zemlji. Aktivisti morajo tudi razložiti načelo o mirnem sožitju med patriotizmom in vero. Tako bodo ločeni od mas tisti, ki sledijo navodilom Vatikana. Odpre se tudi pot za ustanovitev neodvisne Cerkve.

ZA USTANOVITEV LOČENE CERKVE

Treba je začeti z gibanjem za pravo preden je mogoče proglasiti neodvisno Cerkev. Tiste predstavnike duhovščine, ki jih ni mogoče pregovoriti, da bi sprejel ukaze ljudske vlade, je treba obdolžiti pred množicami. Izriniti je treba njihove ugovore, da se uniči njihova vlada nad množicami. Najboljši način je, da se opravj majhno delo in ne da bi ugotovili njegovega po-

četnika. Aktivisti morajo začeti z ovadbami proti njim.

V zgodovini je vse polno dokazov, ki jih je mogoče uporabiti v zakonitem postopku proti tistim, ki ugovarjajo zaradi ločitve Cerkve in Vatikana. V tem razdobju je treba imeti pri rokah dokaze, ki so potrebni, da se prepriča razumnike: ločitev od Vatikana pomeni korak naprej in ne nazaj. Zakonske določbe, ki ščitijo vse veroizpovedi in zgodovine protestantskih gibanj služijo temu namenu.

IZZVATI JE TREBA LJUDSKO PROŠNJO

Hkrati imajo aktivisti dolžnost, da vodijo združenja v enotno gibanje, ki naj zahteva, da ljudska vlada odobri ustanovitev neodvisne Cerkve, da se združenja osvobodijo vsakega antipatriotičnega madeža, ki so ga zakrivila nekateri elementi, ki so še vedno zvezani z Vatikanom. Ljudska vlada da odobrenje in uredi se neodvisna Cerkev. Zavedati se je treba, da ima prelom med Vatikanom in Cerkvijo pomen samo za teologe. Mase imajo v svojem verskem življenju le malo skupnega in malo direktnih vezi z Vatikanom.

POSVETITEV RAZKOLNIŠKIH ŠKOFOV

Prišli smo do zadnje stopnje. Po ločitvi Cerkve in Vatikana moremo posvetiti svoje lastne voditelje Cerkve. To bo povzročilo najhujši protest Vatikana in izobčenje. Zavedati se je treba, da se bije boj izven njegovih meja in ne med njegovimi člani. Združenja delujejo in mase so prepričane in navajane na svoje versko življenje v naročju nove Cerkve. Če se postopa previdno in premišljeno, se ne uniči liturgija

in množice vidijo le malo razlik v novi Cerkvi. Ugovori Vatikana proti posvečenju škofov zadevajo cerkveno hierarhijo in ljudska vlada se bo potrudila, da odbije vatikanske očitke. Polagoma se osamlja zadnja straža vatiških oficirjev. Ko so osamljeni, je postopek proti njim vedno bolj postaven, ker čutijo veliko nagnenje, da bi ugovarjali in se spremenili v mučenike in kot posledica se zapletejo v antipatriotična dejanja.

VLADI PODVRŽENA DUHOVŠČINA

Čeprav je bila odnesena zmaga v boju s Cerkvijo, je treba uporabljati prepričevanje z zadnjo stražo duhovščine. S tem ravnanjem bodo ljudske množice razumele, da se ljudska vlada iskreno trudi za svobodo vseh oseb. In hkrati postavijo tiste, ki ugovarjajo, v vrsto tistih, ki delajo proti čustvom ljudstva in vlade.

VERA BO IZGINILA

Ko pride trenutek, da bodo odgovorna mesta med duhovščino v rokah naših, ljudski vladj podvrženih duhovnikov, se začne polagoma odstranjevati elemente liturgije, ki jih ni mogoče združiti z ljudsko vlado. Prve spremembe bodo pri zakramentih in molitvah. Potem se zavarujejo ljudske množice pred pritiskom pri udeležbi v cerkvi, pri verskem življenju ali pri organiziranju kolektivnih družb, ki predstavljajo katerokoli versko sekto. Ko se dejansko versko življenje spremeni v osebno zadevo, bo jasno, da se polagoma vera pozabi. Novi rodovi nadomestijo stare in vera bo dogodek iz preteklosti, vreden, da se o njem piše v zgodovinah o svetovnem, komunističnem gibanju.

Priredil Štefan Tonkli

OHRANIMO NASE OBICAJE

Marsikje šele na pepelnico zažgejo, pokopljejo pusta, nagačenega možica. Toda v večini krajev so na pustni torek, ko se je oglasil ob enajstih zvečer ali ob pol polnoči cerkveni zvon, odstranili vse, kar je spominjalo na pustno vesele. Jedila, zlasti mesovje in na svinjski masti cvrto cvrtje, so spravili za velikonoč. Pomili in marsikje sploh spravili v kraj posodo, v kateri se je kuhalo za pust meso ali na živalski masti cvrto cvrtje.

Pepeljenje je cerkveni obred, zakramental. Ponekod so iz cerkve vzeli pepel tudi domov, da so ga potresli po stanovanjskih in gospodarskih poslopijih in po polju, celo spravili so ga za vroče mesce, da jih bo varoval pred nevihtami. Ponekod imajo celo na pepelnico posebne postne jedi. P. dr. Turnšku, čigar knjiga v štirih snopičih „Pod vernim krovom“ mi je najvažnejši vir in obuditev spominov za ta spis, piše, da pravijo Kraševci, da je pust vesel mož, pepelnica pa revna žena. V našem kraju, se spominjam, so kakšno čmerikavo ženšče radi primerjali s pepelnico.

Najznačilnejši ljudski običaj tega dne je bilo vlačenje ploha za dekleta, ki se v predpustu vkljub dovoljni starosti niso omožile. Že večkrat omenjeni Valvasor je pisal, da so fantje nekje na kranjsko-goriški meji privezali 35letni samici ploha, da ga je okrog vlačila in se zgražal, da ga niso vlačili fantje sami, ker se nihče za revo, ki je bila revnega stanu, ni zanimal. Ne vem, če je v zadnjem času še kje kakšno dekle ploha vlačilo — morda kakšna šaljivka ali užaljenka —; iz svoje mladosti se spominjam, da so pač pra-

vili, da so kakšnemu ženščetu ploha pod okno položili, drugače je pa postal običaj vlačjenja ploha bolj rečenica kot pa resnično dejanje.

POST

Cerkev predpišuje sicer postne postave in včasih so bile celo strožje kot v zadnjih desetletjih. Toda naši ljudje so si jih še strožje napravili. Ne le, da niso jedli mesa in niso belili s svinjsko mastjo — razen v Primorju je bila to povsod na Slovenskem običajna zabela —, marsikje tudi zajtrkovali niso, živeli so ponekod ves ta čas samo ob kruhu in vodi ali si pripravljali čim preprostejša jedila. Spominjam se, da sem prišel nekoč iz ljubljanskih šol v postu v domači kraj in me je stara mama vprašala, kaj bi želel jesti. Zaželel sem si najprej špehovke, a je gladko odklonila, da mi jo bi o postu napravila. Potem sem rekel, da bi krofe jedel. Napravila jih je, toda ni jih ocvrtila na svinjski masti in ker pri nas nismo bili vajeni beliti z oljem, je morala iti neka ženska v trgovino po rastlinsko mast (bili sta takrat dve znamki: ceres in kunerol), ki se je v postu rabila. Pa tudi raznih užitkov in mamil so se mnogi odrekli, tako zlasti vina in kajenja, drugod spet zabav: glasbil in igralnih kart. Tak post seveda ni bil cerkvena zapoved, ampak narodni običaj v najboljšem pomenu besede.

V šmartnem ob Paki sem poznal moža pri najboljših letih. Le-ta se je po končanem predpustu ločil od žene in otrok in šel nekam v samoto, kamor mu je hči od časa do časa nosila borono hrano. Žena ni smela priti k njemu. Sam je vzel seboj Lampe-Krekove Zgodbe.

be sv. pisma, britev in praznjo obleko, da je prišel lahko ob nedeljah in praznikih v dolino k maši, odkoder se je vsakikrat nemudoma vrnil spet v samoto v hrib. Šele na veliko nedeljo je prišel domov, šel drugo jutro, na veliki ponedeljek še v domači fari k maši, potem jo pa mahnil spet v samoto, a na drugi hrib, kjer so bili vinogradi in moževa zidanica in ostal tam, dokler se ni prebudil pa preveč zavžitem vinu, katerega prej ves post ni pokusil. Pravi mi je, da je bilo v njegovih otroških letih več takšnih postnih puščavnikov tam okoli, da si torej takšnega posta ni sam zamislil in izvajal.

Poleg posta pri jedi in raznih užitkih, pa so bile v navadi še razne

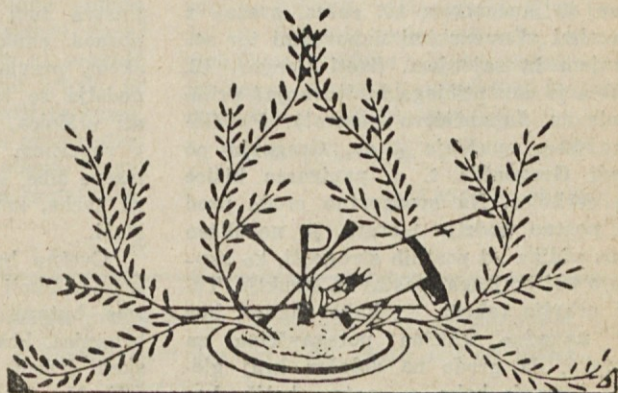
POSTNE POBOŽNOSTI

Slovenci so vedno radi molili križev pot, posebno pa žalostni del rožnega venca. Križevih potov v kapelicah je povsod dosti; poleg teh kapelic pa so marsikje še kapelice žalostnega dela rožnega venca. Take kapelice so od ljubljanskih Poljan do štepanje vasi iz l. 1654, z Vrhnike k Sv. Trojici, kjer so potem. okrog cerkve še kapelice križe-

vega pota in božji grob. Tudi na štajerskem in drugod po Slovenskem je dosti podobnih postaj za pobožnost. Ko so o postu ljudje te kapelice obiskovali, so nosili romarji dostikrat težke križe na ramah in kjer so bili pogoji zato (samostani, šole), so se razvile redne pasionske procesije. Na križni gori pri Ložu so pa skrivnostim žalostnega dela rožnega venca posvečene slike v vseh petih oltarjih v cerkvi. (Ena ali dve že manjkata, ker sta s časom propadli.) Te slike so umetnine Fortunata Berganta (1720-1769), njim pa je napisal organist Filip Repež posebne slovenske verzice in jih uglasbil.

Zelo je bil včasih razširjen zlati očenaš, pogovor med Jezusom in Materjo božjo o trpljenju, ki Jezusa čaka o veliki noči. Navadno je bilo v zlatem očenašu rečeno, da bo tisti, ki ga moči, rešil iz vic duše svojega očeta, matere in svojo. Zlasti sloveč je zlati očenaš (uačenaš) v Ziljski dolini na Koroškem, kjer molivec Marijo, roažo Devico, onika, da „so se dol prpognili“, Jezus ima pa vedno pridevek ljubeznivi ali usmiljeni. Postni zlati očenaš pa se je s časom večinoma spremenil v ljubko, vsakodnev-

*Spominjaj se človek,
da si prah
in da se v prah
povrneš!*

no otroško večerno molitvico: Pojdmó spat Bog je zlat, pojdmó gledat, kaj Marija dela itd. in podobno. Mnogo so v postu častili tudi Žalostno Mater božjo— posebno Marijo sedem žalosti. V postu so bile zelo obiskane od romarjev svete stopnice, postavim pri Novi Štifiti ali pri Svetem Križu nad Belimi vodami. Povsod na Slovenskem je bilo o postu v navadi

VELIKONOČNO SPRAŠEVANJE

Vsak teden so prišli v župnišče posamezne vasi v fari ali posamenzni stanovi. Za to spraševanje so morali ljudje ponavljati krščanski nauk in so se na spraševanje zelo vestno pripravljali, kar je imelo gotovo za posledico dobro podkovanost naših dedov v verskih resnicah še v časih, ko ni bilo šolskega verouka. Ne morem tega z gotovostjo pisati, a smatram, da je zadevna na vada z mnogimi majhnimi ljudskimi običaji posledica predpisov iz dobe katoliške protireformacije, v ljubljanski škofiji iz časov škofa Scarlichija.

Nekateri

SVETNIŠKI GODOVI

ki padejo po večini v postni čas, so za ljudstvo bili zelo pomembni. Tako je dan 40 mučenikov, 10. sušca, zvezan z raznimi vřemenskimi napovedmi ter sejanjem in sajenjem. Sveti Gregor, 12. sušca je dan ptičjega ženitovanja (primzadevno Župančičevo pesem!). Po Gorenjskem spuščajo o sv. Gregorju po vodi Gregorčke t. s. papirnate hišice in cerkvice. Na sredpostno sredo pred 4. postno nedeljo laetare, je nekakšen dan oddiha od postnih strogosti, ko skuhajo kaj boljšega, postavim štruklje. Tudi pravijo takrat, da babo žagajo, kar je navadno kakšna potegavščina za otroke, da gredo na določen kraj gledat žaganje babe, pa potem boljše ko-

silo zamudijo. Sveta Jedert (Jera, 17. sušca) z opatsko palico, po kateri se plazijo miši, je nekakšna varuhinja predic. Ne sme se tudi ta dan nič sejati ali saditi, ker bi sicer setev miši snedle. Sveti Jožef je bolj cerkven praznik in deželni patron, včasih je bil čislan varuh obrtnikov, ki so hodili na kmetih na štero, t. j. na dom šivat, posebno obutev in obleko, v zadnjem času pa bolj patron katoliških delavcev. Marijino oznanjenje zdaj tudi ni več zapovedan praznik, pa so bila ta dan prva romanja k nekaterim Marijinim cerkvam. Tudi smatrajo ta dan za nekako enako-nočje, Ebennacht, po domače žembahti ali imohtenca. Izmed vseh postnih petkov so najbolj častili cvetnega, ki je praznik Žalostne Matere božje, obenem pomemben za spomladansko poljsko delo. Kot Žalostna Mb, pade letos tudi

CVETNA NEDELJA

že v mali traven, pa jo omenjamo tukaj, ker spada še v postni čas. Cerkvveno bogoslužje je seveda cerkvena uredba, tudi blagoslov oljk in palm je po vsem katoliškem svetu vpeljan, vendar so na Slovenskem neke posebnosti in zanimivosti. Zaradi različnega rastleinstva tudi sestava cvetnih butar ni povsod enaka. Na jugu, na Primorskem, prevladuje oljka — tudi cvetna nedelja se tam imenuje oljčna nedelja ali oljčnica, na Beneškem oječnica —, v severnem delu pač drugo zelenje in lesene šibe, saj je les najlažje ohranjiv za svrhe, katerim naj v bodoče butara služi.

Cvetna butara ima različna ljudska imena. Okoli Ljubljane je v navadi pač ime butara, na Gorenjskem poganca, beganica, hbanca (gibanica), na Dolenjskem leseni alj kravji žegen, tudi pušelj. Na štajerskem je v navadi pres-

mac, tudi zeleni presenc in pūkša, snop, potica in prgelj; v Prekmurju poleg presmenca še ubovina, šopa, mujčica, mačica in pušelj, na Koroškem prajtelj ali prantelj, presenc, snop, prasina in presta; na Notranjskem lesen žegen, cvetni žgen, močerad, hosta in kratko žegen; na Vipavskem še veja, na Goriskem faš, vivnik in breme.

Oljčno vejico dajo povsod radi v butaro, tudi tam, kjer oljke ne rastejo in jo morajo kupiti. Kjer pa je oljna veja pglavitni del butare, ji pa tudi radi pridenejo še drugačen okras, tako vipavski kraji oleander in hiacinte, ki jim pravijo zvončki. V severnem delu Slovenije so pač najbolj običajne leskove in vrbove šibe, od zelenja pa najbolj bršljan. Skoro povsod na Slovenskem je pa izvzeta rdeča vrba, iškarjotovka, kajti nanjo se je obesil Judež Iškarjot. V okolici Ljubljane so izdelovali posebne butarice, na katerih so bile pglavitni okras živo barvane oblance in so te butarice postale zaželjeno kupčijsko blago za ljubljanske otroke in je te butarice zaradi oblance, uvrstil dr. Ložar med ljudsko lesno trgovino. Velikost butar je v raznih krajih različna: ponekod ne presegajo enega metra dolžine, drugod, postaviim na Koroškem, dosega dolžino desetih metrov in jih morajo prisloniti zunaj na cerkveno steno, ker jih ni mogoče nositi v cerkev. V nekaterih krajih ne smejo na butaro ničesar obesiti za okras, češ, da se obeskov žegen ne prime, drugod spet so običajni za obeske razni trakovi, jabolka, pomaranče, sadni krh-

lji, kosi semenskega krompirja, vrečice žita in podobno. Ponekod je treba od blagoslova domov hiteti, s čemer so zvezane razne usode, drugod spet teči z butaro trikrat okrog hiše ali z njo trkati na hišna vrata in podobno.

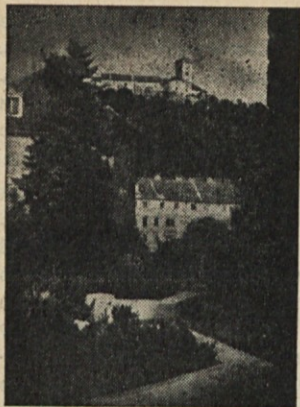
Predaleč bi vodilo, če bi za vsak krajevni okoliš navajal, čemu vse blagoslovljena butara služi. Skoraj povsod na Slovenskem je navada, da napravijo iz nje žerjavico za kadilo na tri svete večere in da varuje dom pred strelo v nevihti. V ta namen jo tudi ob bližajoči se hudi uri zažigajo ali pa jo takoj po blagoslovu nesejo na podstrešje ali celo na streho vržejo. V nekaterih krajih jo takoj po blagoslovu privežejo h kakšnemu drevesu pred hišo za nekaj dni, da ne bi v drevje treskalo in da bi bolj rodilo. Veje iz butare služijo tudi predvsem za gonjo živine na pašo, za sestavljanje raznih križcev, ki jih dajejo med začetnice sv. treh kraljev, v krste pod mrličce, nad dekliške postelje v varstvo pred zapeljivci, v postelje mladoporočencev in podobno. Zelenje z butar marsikje pokrmijo živini, šibe (les) pa polagajo na hlevski prag, da stopi živina čeznje ob važnih priložnostih kot ob kupčiji, vodenju k biku i. p. Zelo pogosto zasajajo „les“ tudi na njive in v vinograde. Kjer imajo na butarah sadne okraske, so od vseh članov družine s spoštovanjem sprejet žegen, ne manj pomemben kot blagoslovljena velikonočna jedila.

Bo še prihodnjič.

MARIJAN MAROLT

Res je zemlja kraj našega pregnanstva. Toda o sladko pregnanstvo, o nebesa na zemlji, v katero nam svetijo tihe lučke izpred naših oltarjev!

OD DOMA V SPOROČAJU

ŠT. VID PRI STIČNI

Od 28. okt. do 4. nov. smo imeli v naši župniji sv. misijon, ki so ga vodili gg.kapucini iz Ljubljane. Farani so prihiteli v teh dneh od vseh strani župnije k govorom in sv. zakramentom.

Veliko bolnikov in onemoglih so misijonarji tudi sami obiskali in ji podelili sv. zakramente. Spovedovati so pomagali tudi čč. patri iz Stične. V nedeljo popoldne smo zaključili sv. misijon s slavnostno sklepno pobožnostjo.

ŽELEZNA POROKA V JELŠANAH

Dne 21. novembra 1962 smo imeli v Jelšanah izredno redko in lepo svečanost železne poroke. Slavljenca sta bila Stemberger Jožef in Katarina, po domače Indrovi.

Slavljenec je bil svojčas dolgo vrsto let župan jelšanske občine in vesten cerkveni pevec, oba pa sta zavedno živela po katoliški veri. Zaradi svojega ugleda sta morala mnogokrat botrovati pri sv. krstu. „Jaz“, pravi nevesta, „sem morala botrovati 57 krat, on pa še večkrat.“ Zdaj v starosti 90 let je morala podpisovati pozdravne telegrame. Sin ji je ponudil svoje očali. „Kaj mi hočejo tvoja očala“ je odvrnila. „Ne potrebujem jih še.“

Na dan svoje železne poroke sta slavljenca po 70-letih ponovno stopila pred poročni oltar in se v krogu sinov, hčera, vnukov, vnukinj in pravnukinj, sorodnikov in veliko ljudi ljubemu Bogu pri sv. maši zahvalila za tako visoko dobo skupnega zakonskega življenja. Bog ju ohrani pri moči in podpiraj svojo milostjo.

† JOŽEF MARKIČ

Dne 24. okt. 1962 je umrl na Strugi pri Otočcu upokojeni župnik in zlatomašnik Jožef Markič ali kakor se je sam podpisoval „Krčev iz Bašlja pri Predddvoru“.

Rojen je bil 25. marca 1885 v župniji Naklo, posvečen 15. 7. 1912. Služboval je kot kaplan v Tržišču pri Mokronogu, v Predddvoru, v Naklem, v Boštanju ob Savi in v Borovnici. Župnijski upravitelj je bil v Podkrajju nad Vipavo in v Rakitni. Leta 1923 je bil upokojen ter je bival v Kranju, pri Sv. Trojici pri Moravčah kot ekspozit. Leta 1941 je prišel v Stično ter je živel v samostanu do l. 1945. Nekaj mesecev je bil v Lanšprezu pri Mirni, odkoder je prišel v Kandijo k usmiljenim bratom, kjer je bil za hišnega duhovnika do razpusta reda l. 1948. Od tega leta dalje pa je živel pri šolskih sestrah de Notre Dame v Šmihelu pri No-

vem mestu, ko se je z njimi preselil
1. 1948 na Strugo v župniji Brusnice.

V juniju je obhajal zlato mašo v
župniji Preddvor in teden nato še pri
čč. sestrah na Strugi. V začetku oktobra
je zbolel ter ni več vstal. Bolezen je
prenašal potrpežljivo, molče in vdano
ter večkrat prejel svete zakramente.

Na lastno željo je bil prepeljan in
pokopan na novem pokopališču v Pred-
dvoru. Pogreba se je udeležilo 17 du-
hovnikov z dekanom msgr. Viktorjem
Zakrajškom na čelu. S kratkimi bese-
dami se je poslovilo od pokojnega zla-
tomašnika 7 duhovnikov.

Čeprav je bil pokojni zlatomašnik
tih, skromen in ponižen, je bil znan po
vsej Sloveniji. Poznal je in vedel za
vsakega duhovnika, kje je doma, kdaj
je bil ordiniran in kje je služboval.
Zbiral je skrbno in pridno zgodovinsko
gradivo za posamezne župnije, za du-
hovnike in za splošno zgodovino. Pri-
spevke in zapiske je pošiljal „Gospod
Jožca“ po župnijah, tako da je dobila
vsaka župnija v Sloveniji njegov prispe-
vek za zgodovino in kroniko. Vsaka far-
na kronika je po njegovih zapiskih po-
stala bogatejša. V njegovi zapuščini je
ohranjeno še veliko zapiskov, ki bodo na
razpolago vsakemu, ki se zanima za
zgodovino, v nadškofijskemu arhivu v
Ljubljani. Kdor bo prebiral njegove za-
piske, naj se ga spomni tudi pri mo-
litvi. Naj v miru počiva!

ŠT. JURIJ PRI GROSUPLJEM

Od 16. do 23. sept. 1962 je bil v
šent Jurju pri Grosupljem sv. misijon,
ki so ga vodili gg. jezuiti p. Pavel
Berden in pa p. Angel Budihna. Sv. mi-
sijon je prav dobro uspel. Zahvala gre
predvsem gg. misijonarjem za lepe in

temeljite govore in za trud, ki so ga
vložili v sv. misijon.

Kako so se šolobvezni otroci kot pra-
vi misijonarji udeleževali vsak dan svo-
jih govorov ob misijonu! S kakim ve-
seljem so otroci risali, pisali, naštevati
svoja dobra dela in premagovanja pod
vodstvom gg. misijonarjev! Kako lepa
je bila sprava v petek zvečer! V so-
boto zvečer lepa procesija z Marijinim
kipom in z lučkami. Vnedeljo popoldne
ob sklepu pa krasna procesija po po-
lju s presv. R. T. ob udeležbi sedmih
duhovnikov.

Še visi v cerkvi slika Srca Jezuso-
vega, ki jo je narisal g. p. Pavel Ber-
den, ki vabi ljudi k opravljanju prvih
petkov, še se molijo od nadškofijskega
ordinariata v Ljubljani odobrene mo-
litve po sv. misijonu. Bog nam daj
stanovitnost v naših dobrih sklepih gg.
misijonarjem pa obilno plačilo.

VURBERK

Skozi osem let so kar po vrsti utr-
jevali med nami Kristusov nauk čč. gg.
očetje Družbe Jezusove, ki so znatno
dvignili zlasti eharistično življenje fa-
ranov. Ko je odšel še zadnji med nji-
mi, p. šetar Franjo, je faro zajela du-
hovna praznота.

Že naslednjo nedeljo pa nas je raz-
veselil novi dušni pastir g. Alfonz Kor-
bun. Faranji smo ga pričakovali v veli-
kem številu pred cerkvijo, kjer ga je
lepo pozdravil zbor dečkov in deklic.
Novi dušni pastir se je pristrčno zahva-
lil in naslovil na navzoče pomembne
besede o poslanstvu duhovnika.

Daj Bog, da ne bomo nikoli pozabili
teh besed in naših obljub in da bomo
našemu dušnemu pastirju tudi sami po-
magali graditi pot, ki nam zagotavlja
dosego večnega namena življenja.

Med nami v Argentini

ODHOD TREH SLOVENSКИH DUHOVNIKOV

Ob koncu preteklega leta so Sloven-
ce v Argentini zapustili trije slovenski
duhovniki: dr. Ignacij Lenček, g. Stan-
ko Škrbe in g. Jože Jurak.

Prof. Ignacij Lenček je bil od leta
1945 najtesneje povezan s slovenskim
semeniščem v izseljenstvu. Bil je v Pra-
gli, v Briksnu, San Luisu v Argentini in
nazadnje v Adroqueju. Več let je bil
tudi semeniški ekonom, za prelatom dr.
Odarjem pa je vršil tudi dekanske po-
sle slovenske bogoslovne fakultete. Dr.
Ignacij Lenček je vsa leta tudi pisal v
„Duhovno življenje“, za kar se mu tu
iskreno zahvaljujemo z željo, da bo tu-
di še v bodoče obogatil s svojimi član-
ki našo revijo.

Z „Duhovnim življenjem“ je bil tu-
di več let tesno povezan g. Jože Ju-
rak. Revijo je urejeval več let do 1959.
Ob prihodu v Argentino je deloval v Chi-
vilicoyu, v pokrajini Buenos Aires. L.
1951 je prišel na pomoč slovenskemu
dušnemu pastirstvu. Od 1953 do 1956 je
bil poddirektor slovenskega dušnega pa-
stirstva. Zadnja tri leta pa je bil duš-

ni pastir Slovencev v Sanmartinski
škofiji.

G. Stanko Škrbe je postal župnik na
Koroškem, blizu Spittala. V Argentini
je bil najprej več let župnik v tuku-
manski škofiji, ki leži na severu Argen-
tine. Ob prihodu v Buenos Aires je prav
pridno pomagal tudi v slovenskem duš-
nem pastirstvu, zlasti pri poučevanju
verouka.

MISIJONSKA VELETOMBOLA

Na praznik sv. Treh Kraljev je bi-
la 12. misijonska tombola, katero je or-
ganizirala Slovenska misijonska zveza
pod vodstvom g. Ladislava Lenčka, C. M.
Veletombola je bila v Don Boscovem za-
vodu v Ramos Mejía. Udeležba je bila
prav lepa, dobitkov pa nad 500. Čisti do-
biček te tradicionalne prireditve je na-
merjen slovenskim misijonarjem, ki tako
požrtvovalno osvajajo svet za Kristusa
Kralja.

SLOVENSKI ZAVOD V ADROQUEJU

V decembru so zaključili šolsko leto:
bogoslovci in gojenci Apstolske šole. Pr-
vih je bilo letos šest, drugih pa kar 35.
Trije bogoslovci so pred božičnimi praz-
niki prejel subdiakoniat, v tem letu, če
Bog da, bodo že posvečeni v duhovnike.

Med gojenci pa je vse leto vladalo
„stara slovensko zavodarsko“ razpolo-
ženje. Šolski uspehi so bili prav dobri.
Z letno prireditvijo, ki je privabila ve-
liko rojakov, pa so ponovno dokazali,
da se krepko uvajajo v slovenski svet.

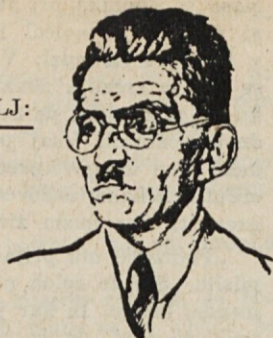
Ker je med rojaki veliko zanimanja
za zavod, so ga letošnje počitnice skle-
nili povečati. Bog daj, da bi kmalu
zrastla stavba, kjer bo moglo preje-
mati versko in slovensko vzgojo vsaj
50 slovenskih fantov.

NOVA KNJIGA: „KAR PO DOMAČE“

Izšla je težko pričakovana knjiga —
„Kar po domače!“ Ima 220 strani do-

IVAN PREGELJ:

ODISEJ IZ KOMENDE

„Glej, šempeterski župnik, varih cerkve svetega Petra, ki je edini in pravi namestnik Boga na zemlji, glej, kako imaš čudno reč v fari. Dva tuja, ki ju nisi krstil, imaš pod zvonom, najvišjega in najnižjega, gospoda komendatorja, patrona svojega, pa to-le siroto

godbic, ki govore o bontonu in o vsem mogočem iz vsakdanjega življenja. Knjigo je po Osipu šestu preuredil in dopolnil Simon Preprost. Izdala pa jo je „Editorial Baraga“.

Knjiga bo tudi z versko-moralnega vidika priporočljivo branje za starejše ter zlasti za našo mladino: dekleta in fante. Ne smemo namreč pozabiti, da milost gradi na naravi. Čim lepša je ta, tem bogatejša je osnova, na kateri raste duhovno življenje.

ki nič za to ne more če ima očeta potepa in mater lajdraško nemarnico, in bo živel in hodil svojo pot teže od drugih, ne da bi zaslužil. Pa saj je še Bog in bo dal, kakor je poskrbel za vrabca in za lilijo, in nekaj bo Jadravska mati tudi pripomogla, da bo krščansko vzrastel. In tako bom napisal to uro k imenom drugih svojih še Petra Pavla in da bi bil zvest ko Peter in goreč ko veliki popotnik Pavel, in naj bi nikoli ne mogel potožiti, da mu je župnik Rogelj le enkrat spomenil: Na moj prag so te položili, pa vprašali me niso, če mi je prav.“

Vstopil je v svoj dom in našel sestro Marto v veliki skrbi za nekako gosposko večerjo. Ko je ugledala brata, je stopila k njemu in očitala polglasno, pritajeno:

„Greš, pa ne poveš, kam. Notri pa čaka že vso uro.“

„Naš gospod.“

„Beštja! Komendator? Kaj ga je prineslo zvečer “

„Notri pojdi,“ je rekla sestra.

„Pa tak,“ se je župnik ogledoval. „Lej, zdj se mi, da sem gnojnico brodil pred Jerasovimi. Oh, pa lepšo suknjo imam notri. Skoči ponjo.“

Sestra ga ni poslušala, nego ga je rahlo potisnila k vratom v sobo, ki jih je odprla.

Notri je sedel v kotu med oknoma prijetno rejen človek, ki je bil očitno plemenitega rodu in je z veliko skrbjo pazil na svojo zunanost. Bil je napravljen, deloma posvetnjaški, deloma duhovski. Sedel je udobno naslonjen v stolu, z nazaj nagnjeno glavo; roke je bil položil na kolena. Zdelo se je, da meži in dremuje, kakor da počiva od dolge poti. Polno lice mu je bilo lepo, le-

okrog usten je hotelo podhrtevati bolešno in bridkostno. Ko je župnik vstopil, je komendator odprl oči, nagnil se v stolu naprej in z rokami objel koleni. Vstal pa ni. V pokojno lice je dahnilo nekaj življenja, toliko da je zmedlo župnika in je na tihem v sebi modroval:

„Glej ga, kako mi da čutiti, da je moj farni patron. Zdaj bo še siten, da je moral čakati, kakor da sem vseveden in bi ga, kadar ga prime, moral slutiti, kakor dež.“

„Presvetli,“ je pozdravil na glas, „ne zamerite mi, da ste morali čakati. Kdo bi se nadejal, da me izvolite iznenaditi v tako neprilичni uri —“

„Moj čas je drag,“ je rekel komendator in se dvignil, „ura mojega obiska pa res ni bila prikladna. Izvolite zato Vi potrpeti z mojo nadležnostjo.“

„Gospod baron,“ se je poklonil župnik, „na službo sem Vam ob vsaki uri.“

„Dobro, dobro,“ je rekel onj in pristopil k mizi, ki je bila pregrnjena z belim prtom. Svetloba, ki je padla od preproste luči na mizi, je oblila njegovo posvetno-sijajno postavo, bogato blago njegove obleke, sijaj njegovega perila in nežnost njegove polti, ki jo je ničemurno negoval. Župnik ob njem je bil siromaški in reven, pa še nerođen in v zadregi. Ko pa je pogledal onemu v lice, se mu je hotelo zdeti, da vidi prikrit posmeh, in je čustvoval: „Gotovo je zaradi najdenčka tu. Na pragu so mi ga odložili. Pa so dedcu na nos nesli in zdaj si svoje domišlja in morda celo veruje, da bi utegnil jaz — fej! Alj ne vidi mojih sivih las, ne vidi mojih križev in ne ve mojih let?“

Hripavo je vprašal:

„Kaj želite, presvetli gospod baron?“

Baron Peter Jakob Testaferrata, ki je bil komendator iz reda malteških vi-

tezov in župnika pri svetem Petru farni patron, je molčal in strmel predse v beli prt na mizi. V obritem obrazu se mu je zrcalila nekaka muka. Župniku se je zazdelo, da se je mož v nekaj dneh postaral. Vsaj površno je vedel, kako živi njegov predstojnik, zato je občutil nekako radovednost, kaj neki greni ta čas možu življenje.

„Podnebje mu prija in ga hvali,“ je mislil. „Saj že sploh ne zna več iz Komende, beštja. In kar je do kuhnje, gotovo ne trpi, da bi mu stregli slabo. To mora biti kakšna nejevolja v njem. Novo dekle ima, že tretjo odkar mu je odpovedala tista Dolenjka, ki mi je s svojim neumnim obnašanjem in priliznim pogledom fante begala. No, hvala Bogu, da je šla, da ne rečem nič slabega. Torej jeza zaradi služkinj, kalli. Aha, ali pa radi tiste žlahte, tistega zrelega tička Ciprijana, ki mu je tako nenadno ušel. Mu je gotovo dolgove naredil in zdaj dedca hudó grize, ker je skop, kakorkoli je onemu naklonjen. Skop, da! Pa oskrbníštvo ga teži; ha, baron, zdaj vem.“

Tedaj so se odprla vrata iz kuhinje in župnikova sestra Marta je vstopila z nekako prav posebno jedjo in posebno steklenico vina na mogočnem podstavku. Župnik je skočil po krožnike v omari, ki je bila v sobi, in je mislil:

„Lej jo, našo Marto. Ve, kaj je treba in kako; in še v dobro voljo ga bo spravila s to laško godljo in to težko laško kapljo. Še tistega laškega ščavja ki mu „radič“ pravijo, naj natreska na mizo, pa bom šel neješ v posteljo. Pa zaradi gosta, fej, ki mu diše stare ribe v mačji omaki in ščavje, ki človeka sko- mina po njem.“

Visoki gost je prav rahlo dvignil glavo in prikimal kuharici; nato je menil proti župniku v latinski besedi italijansko izgovorjavo: „Glejte, prav

nejevoljen bom. Ali sem se mari poveljal na večerjo?"

„Sprejmi, gospod,“ ga je tikal po latinsko župnik, „sprejmi, kar zmorem v svoji revščini po Tvoji dobroti.“

Oni je neprisiljeno sedel in menil pohvalno in po kranjsko proti župnikovi sestri:

„Ni ga bila potreba, no, ne! Troppo dobra, žena!“

Kuharica je sijajno zardela, se poklonila in odšla. Nato se je vrnila še z dvema posodama, s „ščavjem“ in nekako močnato jedjo, ki je župniku želodec obračala. Gost pa je sklenil roki kakor k molitvi in menil prav južno zadivljeno:

„Dio! In to razume ženska v tej barbarski deželi. Prvikrat sem to doživljal!“

Nato je molil, jedel in rekel:

„Prav kraljevsko Vam kuhajo, gospod župnik.“

Župnik se je mučil z ribo in jedjo, ki mu ni prijala, pa se je je moral dotakniti iz vijudnosti. Na tihem je mislil: „Kraljevsko? Ne vem, kako je to, kraljevsko. Vem pa, da bi vse to, pa če je petkrat kraljevo, skoz okno zmetal, s pijačo vred. No, Bog Ti blagoslovi! Ko pojdeš, poplaknem to reč s požirkom vipavca in drugič, kadar boš spet v goste prišel, se pred večerjo najem, pa četudi krhljev.“

„Zares kraljevsko Vam kuhajo,“ je ponovil gost in pil. Župnik je iskal, da bi našel, kako bi odgovoril vsaj malo po sebi in brez hinavščine. Zato je rekel:

„Gospod, lakota in delo sta kralja vseh kuharjev.“

„Resnica,“ je prikimal komendator in pil. Nato je vprašal: „Odkod imate vino“

Župnikova zadrega ni bila majhna. Skočil je k omari, kakor da išče nečesa

pisanega; nato se je naglo osuknil v kuhinjo in vprašal sestro polglasno:

„Zdaj pa še to povej, odkod vino imaš?“

„Odkod?“ je rekla mirno, „iz njegove kleti, kakor tudi vse, kar je jedel. S kuharjem njegovim sem se domenila.“

„Pa pojdi in mu povej to sama,“ je zamrmral župnik in se vrnil v sobo. Moral se je potuhniti pred gostom, ki mu je bilo geslo, „da ne zna živeti, kdor se ne zna hliniti“.

„Ta reč, presvetli, je skrivnost moje sestre, ki je vsa srečna, če Vam je ustregla.“

„Težka skrivnost,“ je dejal komendator. „Resnica pa je in bo, da takega vina še nisem pil.“

„Ta je bosa,“ je skoraj ušlo odkritosrčnemu župniku. Le s težavo je ukrotil nasmeh, ki mu je hotel ob ustnice.

Takrat pa je dejal komendator slovesno in uradno:

„Hvala za gostoljubje. Pa zdaj je čas, da povem, čemu sem tu. Gotovo ste že uganili.“

„Morda zaradi upravljanja,“ je menil župnik.

„Res je,“ je odgovoril komendator skoraj iznenajeno. „Prav zaradi oskrbnosti.“

Za nekaj trenutkov je umolknil, nato je dejal trdo, skoraj poveljujoče: „Prevzeti mi boste morali, gospod župnik, začasno spet te posle.“

„Ne zmorem,“ je odvrnil župnik. „Moje oči so slabe, od dne do dne so slabše. Verujte mi, prevzvišeni.“

„Oči, oči,“ je govoril gost, „kaj Vam je treba oči. Tisto malo pisanja narekujete; glavno je, da najemimo in dajatve o pravem času izterjate. To nikakšen trud ni in odškodnina, prosim Vas, štirideset goldinarjev! To je lepa

vsota, je denar, lepo zaslužen; kakor bi ga s ceste pobrali.“

„Že vem, kako ga pobiraš s ceste,“ je mislil župnik. „Ti že, ki si tujec la-kom, in te srce ne boli, ko stopiš po svojem biriču v hišo, pa sedi šest ljudi in so štirje otroci za skledo kaše, ki n; mrvice tropin na njej. Pa tega ne prenese šempeterski fajmošter in je iz svojega doplačeval; pa ne bo več, pa če se na glav_o postaviš, in ne bo, ne bo za štirikrat po deset goldinarjev, amen!“ Glasno je župnik rekel:

„Zares ne morem, prečastiti.“

Komendator je nejevoljno zamahnil z roko in se razživil v pravo južno vi-harnost: „Ne recite zadnje besede, ker ne bo zadnja. Poslušajte me! Oskrbništv_o m_o r_a t_e prevzeti! Nočem Vas spominjati dobrot, ki kričijo po hval-ležnosti, nočem biti Vaš padrone. Sa-mo ko človek se hočem pogoditi z Va-mi; ko prijatelj; poslušajte! Zato Vam tudi vse po resnici odkrijem, kako je prišlo, da potrebujem Vaše pomoči. Ali se spominjate mojega lanskega gosta? Mlad gospod je bil to. Moj sorodnik je, Ciprijan Antonini mu je ime.“

„Spominjam se,“ je rekel težko žup-nik. Najdenčkov obraz je oživel tačas v njem. V komendatorjevo lice zroč je vedel, da je videl podobne poteze na obrazu otrokovem, ki so ga bili odložili. „Torej Ciprijan Antonin; je oče,“ je mislil. Izgovoril pa je glasno: „Cipri-jan Antonini vse je mogoče.“

„Antonini,“ je potrdil komendator; „sirota po moj; rajni sestri, ki nima nikogar razen mene; nesrečno bitje.“ Komendator se je razživil v jezi in ljubezni in je kar kipel_o iz njega: „Nič ne skrivam, da ga ljubim! Saj priznam, da sem morda sam zakrivil s svojo slep_o ljubeznijo, da se mi je spridil in mi dela sive lase. Iz Komende mi je pobegnil, bogvedi čemu. Prav jezen sem

bil. Najlepše perilo mi je pobral, sre-brno namizno posodo, in celo kakor tat je udrl v mojo denarno mizo. Vse to Vam zaupam, gospod župnik, da boste vedeli, da sem prišel ko prijatelj k Vam. In prijatelju ne boste odrekli skromne prošnje. Razumete! Ne smete odreči! Čez nekaj dni bom odpotoval.“

„Zaradi Cipri —, zaradi; gospoda Ciprijana.“ je vprašal župnik.

„Zaradi mojega ljubega Ciprijana. Pišejo mi —, a to Vam nič mar ni; dovolj, da veste, da moram potovati.“ Župnik je prikimal. Pri sebi pa je mi-slil: „Le potuj! Če bi smel in če bi dokaz imel v rokah, povedal bi ti, da ga za ušesa primi, svojega sorodnika, nemarnega.“ Ozrl se je v komendator-jevo trudno obličje, ki se je bilo čudno raztegnilo. Župnik je imel vtis, da so komendatorju oči vlažne in je postal v sebi popustljivejši in je vedel: „Lagal se ni. Strašno se ljubijo ti Lah_i med seboj. Mi Kranjci tega ne znamo. In to ni prav. Lej, vzem; si ga za vzgled. Vse mu bo odpustil, kakor mu je že.“ Na glas je župnik rekel:

„Veliko žrtev mi je naložila Vaša prijaznost, presvetli!“

„Za leto dni samó,“ je dejal oni hlad_{no} in dodal: „Odložil sem sicer, da Vam povišam nagrado. Zahtevam pa točnost.“

„Točen bom,“ je rekel odločno žup-nik.

„Določil sem, da dobite mesto štiri-deset šestdeset goldinarjev,“ je govoril komendator hladno uradno.

„Prevzvišeni,“ je dejal tedaj žup-nik, „zadovoljen sem; a prosil bi, da priložite še dvajset.“

„Ali ste znoreli?“ je vzkipel gost; „hočete reči, naj podvojim prejšnj_o mezdo“

„To sem hotel reči! Toliko zahteva-jo Kern, Bitenc in Korbar. To veste

sami, prevzvišeni. Mar naj bom umazanec v njihovih očeh? Samo to rikar!“

„Ali pa v mojih ne boste umazanec?“

„Ne bom, gospod patron,“ je odvrnil župnik. „Jaz zase vzamem, kar ste dali. Dvajset goldinarjev bom po vesti porabil za farne sirote in reveže.“

„Kaj so v moji komendi reveži?“ je zategnil komendator in se začudil.

„So,“ je pribil župnik pikro, „so, kakor povsod. Stari ljudje, bolniki in vdove. Pa celo — otroci brez starišev so, rejenci!“

Staremu duhovniku je zardelo lice ob misli, da bo zdaj komendator vprašal po rejencu. Pa ni vprašal, le kaj leno je stegnil roko po pijači in pil. Nato je menil rahlo porogljivo: „Zvičajnež ste, gospod župnik. Z dobro večerjo je preslepil tudi Jakob Ezava. Ali sem res Ezav?“

„Bodi Ezav ali Jakob, židom si v sorodu po skoposti,“ je mislil župnik. „A plačal boš! in prav je, da sem zinił podpora in Boga zahvali, da imaš fajmoštra Roglja pred seboj, ki te v časti ima in bo tudi jezik držal, dokler polnoma ne dožene, kako je z otrokom; pa tudi dokler bo smel molčati.“

„Ali sem res Ezav“ je vprašal oni v drugo, ko ni župnik odgovoril.

„Abraham ne bodite, presvetli,“ je vrnil besedo župnik.

Komendatorju se je obličeje razvleklo nejevoljno in je rekel po latinško: „Čudnemu očaku si me primeril. Kje mi je Hagara?“

Župnik se je ugriznil v ustnice in dejal določno:

„Zdi se mi, da sva se pogodila, presvetli. Osemdeset, velja.“

„Osemdeset je vzkliknil komendator, „a dvajset jih gre za reveže in iz mojega! Zato želim o tej vsoti račune.“

„Dal jih bom,“ je rekel župnik mirno. Gospodarski pogovor mu je bil vrnil samozavest. Bil je, dasi nizkega rodu, sin tiste dobe, ki je porajala same hladne računarje in gospodarje ter umne množitelje premoženja. Ločil se je od svojih višjih sodobnikov le v tem, da je živo občutil revščino malih ljudi in kmet-skih tlačanov in so se mu smilili ter jih je podpiral in jim je želel, da bi si pomagali v umne in samostojne gospodarje.

Komendator se je dvignil in se poslovil. Župnik ga je spremil. Ko se je vrnil, je našel sestro, ki je mizo pospravljala.

„Vrč vipavca, da poplaknem,“ je rekel župnik in sedel. Vzel je list pred se in prijel za svinec; beležil je in govoril:

„Tri goldinarje bo dobila kruljeva špela, dva bom dal špeharici, pet jih poneseš Marčonu, ki mu je krava povrgla. To je deset goldinarjev. Ostane deset! Dva bom že odmenil jutri; štiri bom na stran položil za Jerasovega šolarja Jernejčka, če bo kaj prida iz nje-ga, in štiri bom dal Jerasovi za nego najdenčku, za mleko in vzgojo. Nje-ne krščanske ljubeznj bi ne preplačal, če bi ji vseh dvajset dal.“

Vstopila je njegova sestra z vinom. Bila je vedra. Župnik je krepko nagnil in pil ter rekel:

„Okna odpri! Vso sobo mi je zasmradil. Š čim neki se maže, da diši po njem kakor po nemarnih babah.“

„Sirov si,“ je menila sestra užaljeno.

„Nisem,“ je rekel, „pa je Jerasov hlev že boljšega duha. Ti pa, Marta, seveda! Slepriš in hliniš z jedjo. Le sreča, da kmalu pojde, ta naš patron. Sicer bi ga imel vsak drugi dan v hiši, zdaj ko ve, da znaš kuhati po laško.“

Argentina:

Dušnopastirska pisarna,
Ramón Falcón 4158,
Buenos Aires

Brazilija:

Marija Mestnik,
C. Postal 7058,
Sao Paulo,
Brasil

Z. D. A.:

Rev. Julij Slapšak,
3547 East 80th Street,
Cleveland, Ohio. U. S. A.

Kanada:

Ivan Marn.
131 A Treeview Drive
Toronto 14, Ont.
Canada

Trst:

Marijina družba,
Via Risorta 3,
Trieste, Italia

Italija:

Zora Piščanc,
Riva Piazzutta 18,
Gorizia, Italia

Avstrija:

Naročnino pošiljajte
Mohorjevi družbi
v Celovec

Celoletna naročnina za Ar-
gentino in države, ki nanjo
mejijo (razen Uruguaya)
500 pesov.

za ZDA in Kanado
5 dolarjev;

za Avstrijo 95 šillingov;

za Italijo 2.000 lir;

drugod
protivrednost dolarja.

Krščansvo ni odpovedalo	129
Krstna obljuba	130
Mladina „Dovega vala“	134
Prvi vesoljni zbor	139
Od vzhoda do zahoda	140
Kako so prišli do duhovništva	142
Zakaj bomo molili ta mesec?	147
Obtoženec, tožilec in zagovornik	148
(Glas iz Rima	151
Pretrgano zagrinjalo	152
še nekaj novic	157
Drobne misli	158
Koliko ljudi ne veruje v Boga	158
Petnajst naglavnih grehov pri otroški odgoji	160
Quo vadis	165
Knjiga vseh knjig	171
Načrt za uničenje Cerkve na Kubi	176
Ohranimo naše običaje	180
Od doma sporočajo	184
Med nami v Argentini	186
Odisej iz Komende	187

LETO XXX.

št. 3.

MAREC 1968

**duhovno
življenje**
la vida espiritual

slovenski verski mesečnik, ki ga izdaja konzorcij (Anton Orehar), urejujeta pa dr. Branko Rozman in dr. Alojzij Starc. — Editor responsable: Antonio Orehar. Ramón Falcón 4158, Bs. As. Registro de la Prop. Intel. N° 574.991.

Tiska Vilko S. R. L., Estados Unidos 425, Buenos Aires

Zgoraj: *Bohinjsko jezero je gotovo eno izmed najlepših naravnih lepot Slovenije*

Naslovna stran: *Kristus na križu (Lesorez: Ivan Bukovec)*

